RUDIMENTELE

ГRAMATIЧЕI ROMЪNE.

Estpase din *Tentamen criticum*, кȣ adaȣsȣ̆ de реґȣле sim-
пле шi diверse апоtъчiȣнĭ пеntрȣ ȣsȣлȣ̆
sколаріlор ɐнчепъtорĭ

ДЕ

IOANNE ЏЕРМАNIȢ̆ KОDРȢ,

Профеsорiȣ̆ ɐn sкоала елеmentарiъ

de

ПЛОIЕЩI.

1848.

www.digibuc.ro

RUDIMENTELE

GRAMATICEI ROMANE.

Estpase din *Tentamen criticum*, кꙋ adaꙋsꙋ̆ de регꙋле simпле ши diверse апотъчiꙋпi пептрꙋ ꙋsꙋлꙋ̆ skоларiлорꙋ̆ ꙟпчепъторi.

ДЕ

Іоанне Џерманiꙋ̆ Кодрꙋ,

Професорiꙋ̆ ꙟп skоала елементарiѣ

de

Плоіещі.

БꙊКꙊРЕЩІ.

Ꙟп Тiпографiа Колеџiꙋлꙋi Sъптꙋ—Sава.

1848.

www.digibuc.ro

ПРЕКꙊВꙟNТАРЕ.

Nꙋ не ꙟndoimꙋ къ ачестꙋ mікꙋ опꙋ сколаstікꙋ ва съ аівъ de о катꙋ datъ sꙋmъ de inemічі, de ачеа-à amꙋ ші кътаtꙋ кꙋ totꙋ adinsꙋлꙋ, dꙋпъ esemплꙋлꙋ фаimosꙋлꙋі бърбаtꙋ, кърꙋі-à ꙋрmътꙋ кꙋ реліџiositate, съ не арmътꙋ ꙟn contra лорꙋ нꙋmaі кꙋ adeвърꙋлꙋ, despre каре sꙋntemꙋ convinші ші noі ꙟnшіnі, ші не amꙋ феріtꙋ de орі че абатере de ла ачест'à din singꙋрꙋлꙋ motiвꙋ de а ꙟnконџiꙋра лꙋпta. Пꙋрчеzindꙋ din ачестꙋ прінчіпіꙋ, departe фіъ de noі pretensiꙋnea de а не sꙋпtраџе ꙋneі крітiче съпътoase ші раџionale, че din контръ не adoперъmꙋ din toate пꙋтеріле а о провока spre челꙋ maі mаре віне алꙋ лімбеі noastре; ꙟnsъ, spre а пꙋтеа ажꙋнџе ла dорітꙋлꙋ резꙋлtatꙋ, ръгъmꙋ пре toџі бърбаціі лꙋminaџі ꙟn кътпꙋлꙋ лімбіstікꙋ, ка desбръкꙟndꙋse de орі-че прежꙋdeџꙋ, съ ні іеа опꙋлꙋ ла черчетаре стрꙟnsъ, ші съ біnевоіаскъ а не da mъna ꙟnкътꙋ не ворꙋ рекꙋnoaще ръзimaџі пре басі solide, deаръ съ нꙋ ні о ретрагъ нічі аколо, ꙋnde не ворꙋ ведеа пре simплꙋлꙋ търꙟmꙋ чева абътꙋџі, фіъ din zелositate, фіъ din кіарꙋ ліпsa пропріелорꙋ пꙋтері, чі кꙋ лꙋminiле селе съ не віъ аmічеще ꙟntр'ажꙋторіꙋ колꙋкръndꙋ spre ачел'-аші skопꙋ, spre каре ꙟnшіnі џintъmꙋ.

Este о пърере destꙋлꙋ de џенерале ꙟntre oamenі, къ лімба чеа adeвъратъ ар фі ꙟn гꙋра попорꙋлꙋі, ші ачеастъ пърере фаче пре чеі пꙋџінꙋ кꙋџеtъторі съ se amъџeaskъ фоарте; къчі de воmꙋ лꙋа лꙋкрꙋлꙋ ꙟn de апроапе черчетаре, пре ꙋшіорꙋ не воmꙋ пꙋтеа конвінџе despre а еі фалsitate. Лаsꙋ-къ нічі о лімбъ кꙋлтъ пре фаца глобꙋлꙋі пъmꙟnteskꙋ нꙋ se

www.digibuc.ro

афлъ ꙟn гȣра попорȣлȣĭ stpꙟnsȣ̆ лȣatȣ̆, deapъ кiapȣ̆ лimба noastpъ pomъnъ, че nȣ noate npetinde asemene panгȣ̆, кȣ toate къ diференца diaлeкteлорȣ̆ seлe, maĭ aлesȣ̆ a челорȣ̆ чisdanȣбiane, e фoapte nȣцinȣ̆ nponȣnцatъ, шi къ din aлteлe e npea peгȣлapiъ: лimба pomъnъ, ziкȣ̆, nȣ e aчea-àшĭ ꙟn гȣра tȣtopȣ̆ indiвideлорȣ̆ попорȣлȣĭ pomъnȣ̆. De aчea-à noĭ, капĭ astъzĭ tindemȣ̆ a ne кȣлtiва лimба, кaȣtъ sъ фачemȣ̆ maĭ ъntъiȣ̆ destinкчiȣne ꙟntpe попорȣ̆ ꙟn цenepe шi попорȣ̆ ꙟn sneцie; късĭ de вomȣ̆ лȣa попорȣлȣ̆ ꙟn цenepe, atȣnчĭ nȣ nȣtemȣ̆ nега, къ eлȣ̆ n'apȣ̆ ворбi adeвъpatȣ̆ pomъneщe, eapъ ꙟn datъ че-лȣ̆ вomȣ̆ лȣa ꙟn sneцie, вomȣ̆ peкȣnoaщe, къ ꙟn лoкȣ̆ de лimбъ попорȣлȣ̆ ape челȣ̆ maĭ sкълчiatȣ̆ цepгȣ̆ ꙟn гȣpъ, ва ꙟnкъ totȣ̆ indiвidȣлȣ̆ цepгȣлȣ̆ seȣ̆ nponpiȣ̆. Misiȣnea лimвistȣлȣĭ pomъnȣ̆ e deapъ sъ цeнepaлiseze totȣ̆ че e бȣnȣ̆ шi конфopmȣ̆ цeniȣлȣĭ лimбeĭ pomъne ꙟn гȣра попорȣлȣĭ, ꙟnsъ шi sъ pestpꙟnцe шi sъ sȣnpimъ totȣ̆ че e pъȣ̆ шi кontpapiȣ̆ aчeлȣi-àшĭ ꙟn гȣра indiвideлорȣ̆. Toatъ ворба, фiъ ȣsitatъ, фiъ adontatъ tpeбȣe sъ tpeaкъ npin aчestȣ̆ кpitepiȣ̆ aлъtȣpꙟndȣ-se кȣ aлteлe de фamiлia sa, saȣ̆ depiвꙟndȣ-se de лa pъdъчinъ dȣnъ фopme paцiȣnaлĭ, nȣ ꙟnsъ dȣnъ каnpiцȣ̆ niчĭ dȣnъ бȣnȣ̆nлaкȣлȣ̆ фiъ-кърȣĭ arpamatȣ̆.

Onȣлȣ̆ din капé estpaцemȣ̆ npeчenteлe aiчĭ de фацъ, noate фi челȣ̆ maĭ бȣnȣ̆ mъnȣ̆-dȣкtopiȣ̆ nentpȣ opĭ-че профеsopiȣ̆ de грamatiкъ pomъnъ, капе ва sъ paцioneze asȣnpa лimбeĭ seлe, шi aiчĭ ziчemȣ̆, къ чine nȣ кȣnoaщe лimба бine, anевoiъ ва фаче npe чinева sъ кpeazъ, къ кȣnoaщe aлtȣ̆-чева, ȣnde лimба шĭ ape poлa.

www.digibuc.ro

De ni s'ap ⸙mпʏta кʏmва ⸙nsъ, къ aчeste Рʏdimente ap фi neamъsʏpate inteʌiџinџeĭ tinepiʌopʏ̆, пentpʏ кapĭ ʌe destinъmʏ̆, pesпʏndemʏ̆ фъpъ nічĭ o sфiічiʏne, къ aʏ̆ sъ sepвeaскъ nʏmaĭ de esepчiџʏ̆ meкaniкʏ̆, шi къ spe aчestʏ̆ sкoпʏ̆ e mʏʌtʏ̆ maĭ вine, кa pegʏʌeʌe чeʌe mʏʌte sъ ʌipseaскъ, чeʌe пʏџine sъ фiъ кътʏ̆ se пoate maĭ desʌʏчitoapie шi maĭ sъпъtoase, eapъ tepminoʌoџia чea кonsекpatъ ⸙n ʌimвeʌe sʏpopĭ, ⸙n ʌoкʏʌʏ̆ ʏnei-à apвitpapie шi вapвape; къчĭ opĭ-кътʏ̆ s'ap пoпʏʌapisa aчeste-à, щiinџa totʏшĭ ap pemъnea inaчesiвiʌe фъpъ deпpindepe пpin stʏziʏ̆: aпoĭ mintea шi inteʌiџinџa кoпiʌʏʌʏĭ nʏ se desвoaʌtъ пpin pegʏʌe, фiъ aчeʌe-à кътʏ̆ de пoпʏʌapie, чi пpin anaʌisea neкontenitъ шi gpъdatъ a пpoпʏsъчiʏniʌopʏ̆, кape se фaчe кʏ atъtà maĭ ʏшiopʏ̆, кʏ кътʏ̆ кoпiʌʏʌʏ̆ кʏnoaщe maĭ вine meкanismʏʌʏ̆.

Λa фinitʏʌʏ̆ пъpџiʌopʏ̆ кʏв⸙ntъpiĭ amʏ̆ adaʏsʏ̆ шi чeвa ⸙ntpeвъpĭ dʏпъ кapĭ se пoate ⸙nчeпe anaʌisea ʌoџiкъ, шi consiʌiъmʏ̆ кonфpaџiʌopʏ̆ sъ nʏ ʌe negʌeagъ, чi maĭ в⸙ptosʏ̆ sъ ʌe кomпʌete фiъ кape de ʌa sine, п⸙nъ к⸙ndʏ̆ кʏ ажʏtopiʏʌʏ̆ чepesкʏ̆ пe вomʏ̆ ⸙ndemъna a da ʌa ʌʏminъ Гpamatiкa ʌoџiкъ ʌa кape ʌʏкpъmʏ̆.

I. Џ. К.

„Тупа Ораторія, коспоязычна Поезія, неос-
„новательна Философія, непріятна Исторія, сом-
„нительна Юриспруденція безъ Грамматики.“

Ломоносовъ.

„Орацie боантъ, Поесie пелtiкъ, Фiлософie nетемеlnікъ,
„Istopie nеплъкѕtъ, бънѕitъ Жѕрisпрѕdенцъ фъръ Грама-
„tiкъ.“

Ломаnосов.

www.digibuc.ro

Ꙟn скріпtꙋра лімбеї ромъне не сервімŭ ..с 27 de літере кꙋрілічe, карі-сŭ ꙋрmътоаріеле:

Літере mарї:

А, Б, К, Ч, D, Z, Е, Ф, Г, Џ, Х, I, Ꙟ, Ж,
Л, М, N, О, П, Р, S, Ш, Т, Ц, Ꙋ, В.

Літере mічї.

a, ъ, б, к, ч, d, z, e, ф, г, џ, х, i, ꙟ, ж, л,
m, n, o, п, p, s, ш, t, ц, ꙋ, в.

Din ачеste-à ꙋрmътоаріле Шеапте сꙋnt вокалї:

a, ъ, e, i, ꙟ, o, ꙋ.

Toate челе-алte se кіаmъ konsꙋne, adeкъ:

б, к, ч, d, z, ф, г, џ, х, ж, л, m, n, п, р,
s, ш, t, ц, в.

Dintре konsꙋne ꙋрmътоаріеле сꙋnt шꙋіеръtoаріе, adeкъ: ч, z, џ, ш, ц, нъскꙋte din афініле лорŭ: к, d, г, s, t.

Доꙋе вокалї ꙟпреꙋнъ postite se кіаmъ diфtonгŭ; diфtonџї авеmŭ de доꙋе спеце: пропрїї ші іmпропрїї.

Diфtonџїї пропрїї аŭ tonꙋлŭ пре пріmа вокале, ші сꙋnt ачещі-à:

аŭ, еŭ, оŭ, аї, еї, ої, іŭ, її, ꙋŭ, ꙋї.

Diфtonџїї іmпропрїї аŭ tonꙋлŭ пре ꙋлtіmа вокале, ші сꙋnt ачещі-à: ѣa, io, ю, ie, ŭa.

(Diфtonџї нꙋmаї фіктівї сꙋnt ea ші oa).

Сꙋлабъ se нꙋmеще totŭ mъdꙋларіꙋлŭ саŭ ꙟкіъеtꙋра ꙋнеї ворбе, кꙋmŭ: бъ-нъ-ta-te.

Ворбеле сꙋnt monoсꙋлабе кънdŭ аŭ нꙋmаї о sінгꙋръ сꙋлабъ, кꙋmŭ: ꙟn, de, ші, нꙋ, ка, съ, чі, ба. Полꙋсꙋлабе, кънdŭ аŭ mаї mꙋлte сꙋлабе, кꙋmŭ: ка-пŭ, Dꙋm-не-zеŭ, ве-ріа-ре etc.

Ворбъ se кіаmъ totŭ mъdꙋларіꙋлŭ ꙋнꙋї кꙋвꙟntŭ.

Кꙋвꙟntŭ se кіаmъ о ворбіре komпꙋсъ de mꙋлte ворбе авꙟndŭ deплінŭ ꙟцелесŭ.

www.digibuc.ro

RUDIMENTELE GRAMATICEĬ ROMĂNE.

Че е Граmatiка?

Граmatiка е щiinца каре пе ꙟвацъ а ворбi шi а skрie о лimбъ dꙋпъ регꙋлеле eĭ.

Че пꙋmimꙋ лimбъ?

Лimбъ пꙋmimꙋ meziꙋлꙋ прin каре оamenii-шĭ комꙋпікъ кꙋџетеле ꙟntре sine.

ꙟn че modꙋ-шĭ комꙋпікъ оamenii кꙋџетеле?

Оamenii-шĭ комꙋпікъ кꙋџетеле spрimꙟndꙋ-ле saꙋ ꙟn ворбе postite, saꙋ ꙟn ворбе skрise.

Че sꙋnt ворбеле?

Ворбеле sꙋnt imaџiniле saꙋ ікоапеле копчептелорꙋ поаstре, adeкъ елементеле кꙋџетърiĭ.

Кътe speџe de ворбе sꙋnt ꙟn лimба ромъпъ?

ꙟn лimба ромъпъ sꙋnt опtꙋ speџe de ворбе, adeкъ: 1° Sꙋstantiвꙋлꙋ; 2° Adiектiвꙋлꙋ; 3° Пропꙋмеле; 4° Вербꙋлꙋ; 5° Adвербiꙋлꙋ; 6° Препꙋsъчiꙋпеа; 7° Копжꙋпкчiꙋпеа; 8° Interiекчiꙋпеа, шi ачеstea se кнamъ пърцiле кꙋвꙟntърiĭ.

Кꙋmꙋ se ꙟmпартꙋ пърцiле кꙋвꙟntърiĭ?

Пърцiле кꙋвꙟntърiĭ se ꙟmпартꙋ ꙟn варiабiлĭ saꙋ skimбъчioase, шi ꙟn iпварiабiлĭ saꙋ peskimбъчioase.

Карĭ sꙋnt челе skimбъчioase?

Skimбъчioase sꙋnt: Sꙋstantiвꙋлꙋ, Adiектiвꙋлꙋ, Пропꙋмеле шi Вербꙋлꙋ.

Че варiъчiꙋпĭ aꙋ ачеste ворбе?

Sꙋstantiвꙋлꙋ, Adiектiвꙋлꙋ шi Пропꙋмеле aꙋ Dекiпъчiꙋпĭ, iаръ вербꙋлꙋ аре Копжꙋгъчiꙋпе.

www.digibuc.ro

Че е Dекіnъчіȣnea?

Dекіnъчіȣnea е tречерea ȣnеї ворбе пріn Џеnȣ, пріn Nȣmерȣ шi пріn Каsȣрї. *)

Къte џеnерї аȣ ворбеле роmъne?

Ворбеле роmъne аȣ doȣе џеnерї, adекъ: џеnȣлȣ mаskȣлinȣ шi џеnȣлȣ феminіnȣ.

Че аратъ џеnȣлȣ mаskȣлinȣ?

Џеnȣлȣ mаskȣлinȣ аратъ, къ е ворба de ȣnȣ бърбатȣ, de о аnіmаре mаskȣлъ saȣ de ȣnȣ лȣкрȣ че nі-лȣ репрesentъmȣ ка бърбатȣ. п. е. ъstȣ бȣnȣ пъріnte; калȣлȣ meȣ; doї арбȣрї верzї.

Че аратъ џеnȣлȣ феminіnȣ?

Џеnȣлȣ феminіnȣ аратъ къ е ворба de о mȣіере, de о аnіmаре феminіnъ saȣ de ȣnȣ лȣкрȣ че nі-лȣ репрesentъmȣ ка фемеіъ. п. е. аstъ бȣnъ mаmъ, sорȣ-tа, doȣе кърџї skрise.

Къцї Nȣmерї sȣnt ꙟn лimба роmъnъ?

Ꙟn лimба роmъnъ sȣnt doї nȣmерї, adекъ: Nȣmерȣлȣ sinгȣларіȣ шi Nȣmерȣлȣ плȣраріȣ.

Че аратъ nȣmерȣлȣ sinгȣларіȣ?

Nȣmерȣлȣ sinгȣларіȣ аратъ, къ е ворба de о sinгȣръ персоаnъ, saȣ de ȣnȣ sinгȣрȣ лȣкрȣ. п. е. dъ-mї пеnічелȣлȣ tъȣ; џine картеа mеа.

Че аратъ nȣmерȣлȣ плȣраріȣ?

Nȣmерȣлȣ плȣраріȣ аратъ, къ е ворба de mаї mȣлtе персоаnе saȣ лȣкрȣрї. п. е. Ȣnde mi-sȣ mъnȣшiле, кȣmпърътȣ doї бої фрȣmошї.

Къte Каsȣрї аȣ ворбеле роmъne?

Ворбеле роmъne аȣ чinчї Каsȣрї, adекъ:
1° Nȣminatiвȣлȣ; 2° Џenetiвȣлȣ; 3° Datiвȣлȣ; 4° Акȣsatiвȣлȣ; 5° Вокatiвȣлȣ.

Че аратъ Nȣminatiвȣлȣ?

Nȣminatiвȣлȣ аратъ персоаnа saȣ лȣкрȣлȣ, de каре е ворба шi реsпȣnde ла ꙟntребъчiȣnеа чine saȣ че?

---

*) Sȣбstantiвȣлȣ mаї аре шi алte варіъчіȣnї, adекъ: аȣгmentъчіȣnеа шi diminȣчіȣnеа; парte din adieктiве аȣ nȣmаї чеа din ȣрmъ.

Че арatъ Џenetiвsлs?

Џenetiвsлs аратъ noata destinktiвъ a копчептsлsі, прin каре ачел'-à se determinъ maї de апроапе, шi ръспsnde ла ѫntреварea алs кsї? а кsї? aї кsї? шi але кsї?

Че аратъ Datiвsлs?

Datiвsлs аратъ обiектsлs лsкрърiї челs maї depъrtatъ шi stъ ла ѫntреварea кsї?

Че аратъ Аксsatiвsлs?

Аксsatiвsлs аратъ обiектsлs лsкрърiї челs maї de апроапе шi se рексноаще dsпъ ѫntребарea пре чine saѕ че?

Че аратъ Вокatiвsлs?

Вокatiвsлs аратъ персоана saѕ лsкрsлs персonifiкatъ, кърsі-à se dirептеazъ ворба, шi se пsne skiemъtiве.

Toate челе-алte релъчisnї ѫntре nsmenї se sпріmъ прin пре-пsзъчisnї snite кs Казsлs Аксsatiвs.

Noatъ. Фiinds къ sssтantiвеле шi adiектiвеле ромъне нs se dekinъ de sine de кътs прin џенs шi nsmерs, еаръ прin казsрї nsmaї кs ажsторisлs Пронsmenілорї, карї ssnt singsреле ворбе ѫn аdе-вър dekinaбiлї, noї вomъ ѫnчепе de ла aчeste din sртъ.

Despre Пронsme.

Че е пронsмеле?

Пронsмеле е ворбъ формsларіъ варiабiле, каре пsin-ds-se ѫn локsлs nsмелsї аре ачеа-àші semnifiкъчisne ка dѫnssлs.

Къте speџе de пронsmenї аре лiмба ромънъ?

Лiмба ромънъ аре шеаse speџе de пронsmenї, карiї ssnt:

1° Персоналї, adекъ: еs, ts, noї, воï, елs еа, еї, еле.

2° Demsstrъtiве, adекъ: ъstъ, ълs, ѫnss, шi компs-sеле лорs: чеstъ, челs, dѫnss, ачеstъ, ачелs, adѫnss.

3° Релатiве, adекъ: че, шi компsselе: челs, че, чеа-че, апоï каре.

4° Ѫntребътiве, прекsмs: чine? каре? кътs? кs ръ-sпsnsiвеле лорs: tаре, аtаре, кstаре, тътs шi атътs.

www.digibuc.ro

5° Indeфinite, прекȣ̆mȣ̆: ȣnȣ̆, алtȣ̆, totȣ̆, mȣлtȣ̆, пȣцinȣ̆, nime, верȣnȣ̆, nічĭ ȣnȣ̆, oapeчine, oapeкъtȣ̆, чеptȣ̆ (*certain*).

6° Adiektiвeлe персоnaлiлорȣ̆, кърор'-à se dъ nȣmipe de проnȣmenĭ nosesiвe, adeкъ: meȣ̆, teȣ̆, seȣ̆, nostpȣ, вostpȣ, лȣĭ, eĭ, лорȣ̆, алȣ̆ meȣ̆, алȣ̆ teȣ̆, алȣ̆ seȣ̆, алȣ̆ лȣĭ, алȣ̆ eĭ, алȣ̆ nostpȣ, алȣ̆ вostpȣ, алȣ̆ лорȣ̆.

A. DEKINЪЧIȢNEA ПРОNȢMENIЛОРȢ̆.

1. Dekinъчiȣnea Пронȣmeniлорȣ̆ персоnaлĭ.

Sinгȣларiȣ̆.

	1-a персоаnъ,	2-a персоаnъ,	3-a персоаnъ.
Nȣminъtiвȣ̆.	eȣ̆,	tȣ,	(sȣ),
Цеnetiвȣ̆.	meȣ̆,	teȣ̆,	seȣ̆,
Datiвȣ̆.	mie,	цie,	шie,
Акȣsatiвȣ̆.	mine,	tine,	sine,
Вокatiвȣ̆.	—	tȣ! (шi mъĭ!)	—

Плȣрарiȣ̆.

Nȣminъtiвȣ̆.	noĭ,	воĭ,	(soĭ).
Цеnetiвȣ̆.	nostpȣ,	вostpȣ,	seȣ̆,
Datiвȣ̆.	noȣe,	воȣe,	шie,
Акȣsatiвȣ̆.	noĭ,	воĭ,	sine,
Вокatiвȣ̆.	—	воі!	—

Ачеste персоnapie seрвеsкȣ̆ пеntpȣ ъmбе цеnepiле.

Ꙟn казȣлȣ̆ Акȣsatiвȣ̆ ле se препȣne пъptiкȣла пpe de opdinapiȣ̆.

Ꙟn казȣлȣ̆ Datiвȣ̆ шi Акȣsatiвȣ̆ авеmȣ̆ шi проnȣmenĭ peчiпроаче, карĭ ꙟn adeвъpȣ̆ sȣnt totȣ̆ персоnaлiле deskȣptate; еакъ-ле:

Datiвȣ̆.	mĭ,	цĭ,	шĭ;	ni,	вi,	шĭ,
Акȣsatiвȣ̆.	me,	te,	se;	ne,	вe,	se,

www.digibuc.ro

2. Dекinъчiȣnea Пронȣmeнiлорȣ demȣstрътiве.

Sinгȣларiȣ.

	Maskȣлinȣ,	фeminiнȣ,	maskȣлinȣ,	фemin.
Nȣminъtiвȣ.	ъstȣ,	astъ,	ълȣ,	a, (aлъ)
Џenetiвȣ.	ъstȣĭ,	ъsteĭ,	ълȣĭ,	ълeĭ,
Datiвȣ.	ъstȣĭ,	ъsteĭ,	ълȣĭ,	ълeĭ,
Акȣsatiвȣ.	ъstȣ,	astъ,	ълȣ,	a, (aлъ).

Плȣрарiȣ.

Nȣminatiвȣ.	ъstĭ,	aste,	ъĭ, (ълĭ)	aлe,
Џenetiвȣ.	ъstорȣ,	ъstорȣ *),	ълорȣ,	ълорȣ,
Datiвȣ.	ъstорȣ,	ъstорȣ,	ълорȣ,	ълорȣ,
Акȣsatiвȣ.	ъstĭ,	aste,	ъĭ, (ълĭ)	aлe.

Aшia se декinъ: ꙟnsȣ шi комнȣsȣлȣ seȣ dꙟnsȣ.

Sinгȣларiȣ.

	Maskȣл.	фemn.	maskȣл.	фemn.
Nȣmin.	ꙟnsȣ,	ꙟnsъ,	dꙟnsȣ,	dꙟnsъ,
Џenet.	ꙟnsȣĭ,	ꙟnseĭ,	dꙟnsȣĭ,	dꙟnseĭ,
Datiвȣ.	ꙟnsȣĭ,	ꙟnseĭ,	dꙟnsȣĭ,	dꙟnseĭ,
Акȣsat.	ꙟnsȣ,	ꙟnsъ,	dꙟnsȣ,	dꙟnsъ.

Плȣрарiȣ.

N.	ꙟnшĭ,	ꙟnse,	dꙟnшĭ,	dꙟnse,
Џ.	ꙟnsорȣ,	ꙟnsорȣ,	dꙟnsорȣ,	dꙟnsорȣ,
D.	ꙟnsорȣ,	ꙟnsорȣ,	dꙟnsорȣ,	dꙟnsорȣ,
A.	ꙟnшĭ,	ꙟnse,	dꙟnшĭ,	dꙟnse.

Demȣstрътiвȣлȣ ълȣ, кȣ adeвърата sa пронȣнџъчꙗнe (eлȣ), aратъ шi персоана a 3-a a ворбiрiĭ ꙟn ъmбe џeнeрiлe шi нȣmeрiĭ, ꙟn каре казȣ перde чea d'ънтъꙗ sȣлабъ a sa ꙟn Џenetiвȣ шi Datiвȣ, прекȣm se вede:

	Sinгȣларiȣ.		Плȣрарiȣ.	
	Mask.	фem.	mask.	фem.
Nȣm.	eлȣ,	ea, (eaлъ)	eĭ, (eлĭ)	eлe,

*) Dȣпъ фiрea лimвeĭ ромъне s'ар' кȣвeni съ skрiemȣ Џenetiвȣлȣ шi Datiвȣлȣ feminiнȣ ꙟn плȣрарiȣ кȣ ъ, нȣ кȣ o, ка maskȣлinȣлȣ, п. e. ъstърȣ, ълърȣ, aшa шi sȣstantiвȣлȣ-dаръ кȣ timnȣ.

www.digibuc.ro

	Mask.	Фem.	mask.	фem.
Џen.	лȣĭ,	eĭ, (леĭ)	лорȣ,	лорȣ,
Dat.	лȣĭ,	eĭ, (леĭ)	лорȣ,	лорȣ,
Акȣs.	елȣ,	еа, (еалъ)	eĭ, (елĭ)	еле.

Ꙟn Datiвȣ шi Акȣsatiвȣ аре шi речiпроаче skȣрtate:

	Sinгȣларiȣ.		Плȣрарiȣ.	
	Mask.	фem.	mask.	фem.
D.	i, (лi)	i, (лi)	ле,	ле,
A,	лȣ,	ȣъ, (о)	i, (лi)	ле.

Ꙟnsȣ se афлъ рарȣ sinгȣрȣ, dearъ фоарte desȣ ȣnitȣ кȣ речiпроачеле Datiвȣлȣĭ пречеsȣ de персоналĭ, шi atȣnчĭ нȣ se декinъ. Sъ веdemȣ:

Персоана 1-а.

	Sinгȣларiȣ.		Плȣрарiȣ.	
	Mask.	фem.	mask.	фem.
N.	еȣ ꙟnsȣmĭ,	еȣ ꙟnsъmĭ,	noĭ ꙟnшinĭ,	noĭ ꙟnsenĭ,
Џ.	meȣ ꙟnsȣmĭ,	meȣ ꙟnsъmĭ,	nostрȣ ꙟnшinĭ,	noĭ ꙟnsenĭ,
D.	mie ꙟnsȣmĭ,	mie ꙟnsъmĭ,	noȣe ꙟnшinĭ,	noȣe ꙟnsenĭ,
A.	mine ꙟnsȣmĭ,	mine ꙟnsъmĭ,	noĭ ꙟnшinĭ,	noĭ ꙟnsenĭ.

Персоана а 2-а.

	Sinгȣларiȣ.		Плȣрарiȣ.	
	Mask.	фem.	mask.	фem.
N.	tȣ ꙟnsȣџĭ,	tȣ ꙟnsъџĭ,	воĭ ꙟnшiвĭ,	воĭ ꙟnseвĭ,
Џ.	teȣ ꙟnsȣџĭ,	teȣ ꙟnsъџĭ,	воstрȣ ꙟnшiвĭ,	воstрȣ ꙟnseвĭ,
D.	џie ꙟnsȣџĭ,	џie ꙟnsъџĭ,	воȣе ꙟnшiвĭ,	воȣе ꙟnseвĭ,
A.	tine ꙟnsȣџĭ,	tine ꙟnsъџĭ,	воĭ ꙟnшiвĭ,	воĭ ꙟnseвĭ.

Персоана а 3-а.

	Sinгȣларiȣ.		Плȣрарiȣ.	
	Mask.	фem.	mask.	фem.
N.	елȣ ꙟnsȣшĭ,	еа ꙟnsъшĭ,	eĭ ꙟnшiшĭ,	еле ꙟnseшĭ,
Џ.	лȣĭ ꙟnsȣшĭ,	eĭ ꙟnsъшĭ,	лорȣ ꙟnшiшĭ,	лорȣ ꙟnseшĭ,

www.digibuc.ro

D. лɣ̆ї ɪnsɣ̆шї, eї ɪnsъшї, лорɣ̆ ɪnшiшї, лорɣ̆ ɪnseшї,
A. елɣ̆ ɪnsɣ̆шї, еа ɪnsъшї, eї ɪnшiшї, еле ɪnseшї.

Чestɣ̆ ші челɣ̆ комп̆ɣ̆селе, къtɣ̆ ші ачestɣ̆, ачелɣ̆ біskомпɣ̆селе demɣ̆stрътiвелорɣ̆ ъstɣ̆ ші ълɣ̆, se dекiнъ ɪn ачел'-ашї modɣ̆, прекɣ̆mɣ̆:

Sinгɣ̆рерiɣ̆.

	Mask.	фemin.	mask.	фemin.
N.	чestɣ̆,	чeastъ,	челɣ̆,	чеа, (чеалъ)
Ц.	чestɣ̆ї,	чesteї,	челɣ̆ї,	челеї,
D.	чestɣ̆ї,	чesteї,	челɣ̆ї,	челеї,
A.	чestɣ̆,	чeastъ,	челɣ̆,	чеа. (чеалъ)

Пль̆рарiɣ̆.

	Mask.	фemin.	mask.	фemin.
N.	чestї,	чeste,	чеї, (челї)	челе,
Ц.	чestорɣ̆,	чestорї,	челорɣ̆,	челорɣ̆,
D.	чestорɣ̆,	чestорɣ̆,	челорɣ̆,	челорɣ̆,
A.	чestї,	чeste,	чеї, (челї)	челе.

Demɣ̆stрътiвеле simпле, ъstɣ̆, ълɣ̆, къtɣ̆ ші компɣ̆селе: чestɣ̆, челɣ̆, ші біskомпɣ̆селе: ачestɣ̆, ачелɣ̆ iеаɣ̆ ла sфɪршitɣ̆ пъртiчела à, кънdɣ̆ staɣ̆ sinгɣ̆ре, saɣ̆ se поsпɣ̆нɣ̆ sɣ̆stantiвелорɣ̆, прекɣ̆mɣ̆:

Ъstɣ̆-à,	astъ-à,	ълɣ̆-à,	аiъ-à, (алъ-à)
Ъsti-à,	aste-à,	ъї-à, (ълї-à)	але-à,
Чestɣ̆-à,	чeastъ-à,	челɣ̆-à,	чеа-à, (челъ-à)
Чestї-à,	чeste-à,	чеї-à, (челї-à)	челе-à,
Ачestɣ̆-à,	ачeastъ-à,	ачелɣ̆-à,	ачеа-à, (ачелъ-à)
Ачesti-à,	ачeste-à,	ачеї-à (ачелї-à)	ачеле-à.

Noatъ. Фiindɣ̆ къ пɪнъ акɣ̆mɣ̆ нɣ̆ s'аɣ̆ skrisɣ̆ пропɣ̆meнiле ачeste-à аша de кiарɣ̆, ші s'ар пъреа оаре-кɣ̆mɣ̆ вiзаре кɣ̆ litере кɣ̆рiлiчe, пɣ̆temɣ̆ реdiка вокалiле фiналї кɣ̆ апоstрофɣ̆; ɪнsъ нɣ̆ е біне sъ ɪmпреɣ̆нъмɣ̆ пъртiчела à кɣ̆ ворба, нiчї а ɣ̆ъ лъsа неачentatъ.

Dекiнъчɪɣ̆неа ле е ɪn ачел'-ашї modɣ̆, нɣ̆maї пропɣ̆нцъ-

www.digibuc.ro

чȣпеа варіъ ші à ретъпе петішкатȣ, съ ведетȣ челе доȣе din ȣртъ:

Sinгȣларіȣ.

	Maskȣл.	фemin.	maskȣл.	фemin.
N.	ачеst’-à,	ачеast’-à,	ачелȣ-à,	ачеа-à,
Џ.	ачеstȣi-à,	ачеstеї-à,	ачелȣі-à,	ачелеї-à,
D.	ачеstȣi-à,	ачеstеi-à,	ачелȣї-à,	ачелеі-à,
A.	ачеst’-à,	ачеast’-à,	ачел’-à,	ачеа-à.

Плȣраріȣ.

N.	ачеstї-à,	ачеste-à,	ачеї-à,	ачеле-à,
Џ.	ачеstop’-à,	ачеstop’-à,	ачелор’-à,	ачелор’-à,
D.	ачеstop’-à,	ачеstop’-à,	ачелор’-à,	ачелор’-à,
A.	ачеstї-à,	ачеste-à,	ачеї-à,	ачеле-à.

3. Декіпъчіȣпеа Препȣтепілорȣ релъtіве ші ↑пtребъtіве.

N.	че,	чіпе?
Џ.	кȣї,	кȣї?
D.	кȣї,	кȣї?
A.	че,	чіпе?

Че, е релъtівȣ ші ↑пtребȣtівȣ, чіпе пȣтаї ↑пtребъtівȣ, ші кȣтȣ se въdȣ sервеskȣ ↑п ъшбї пȣтеріï.

Asemene se dекіпъ ші котпȣселе: оаречe, оаречіпе; верче, верчіпе; пешче, пешчіпе; фіъче, фіъчіпе; чева, чіпева.

Каре е пропȣте релъtівȣ ші ↑пtребъtівȣ; еакъ-ї dекіпъчȣпеа d’↑тпреȣпъ кȣ а респȣпsівелорȣ sеле: tаре, аtаре, кȣtаре.

Sinгȣларіȣ.

	maskȣл.	фemin.	maskȣл.	фemin.
N.	каре,	каре,	tаре,	tаре,
Џ.	кърȣї,	къреї,	tърȣї,	tъреї,
D.	кърȣї,	кърeї,	tърȣї,	tъреї,
A.	каре,	каре,	tаре,	tаре.

www.digibuc.ro

Плꙋраріꙋ.

N.	карї,	карї,	tарї,	tарї,
Ц.	кърорꙋ,	кърорꙋ,	tърорꙋ,	tърорꙋ,
D.	кърорꙋ,	кърорꙋ,	tърорꙋ,	tърорꙋ,
A.	карї,	карї,	tарї,	tарї.

Asemene se dekinъ ші компꙋселе: оарекаре, фіъкаре, neskape, верїкаре, кареба, atape, кꙋtape. Каре поаtе авеа ꙟn Цenetiвꙋ ші Datiвꙋ ші форма кърꙋі-à *) кꙋмꙋ фаче ші ачеstꙋі-à.

Челꙋ че, чеа че sꙋnt релъtiве компꙋсе ші ле se dekinъ нꙋмаї партеа dinъnte, кꙋмꙋ s'a възꙋtꙋ ꙟntpe пронꙋменіле demꙋstpъtiве.

Dekinъчюnea ꙟntpeбъtiвꙋлꙋї кътꙋ ші а респꙋnsiвꙋлꙋї seꙋ tъtꙋ.

Sinгꙋраріꙋ.

	mask.	фemin.	mask.	фemin.
N.	кътꙋ,	кътъ,	tътꙋ,	tътъ,
Ц.	кътꙋї,	кътеї,	tътꙋї,	tътеї,
D.	кътꙋї,	кътеї,	tътꙋї,	tътеї,
A.	кътꙋ,	кътъ,	tътꙋ,	tътъ.

Плꙋраріꙋ.

N.	кꙋцї,	кътe,	tъцї,	tъte,
Ц.	кътopꙋ,	кътopꙋ,	tътopꙋ,	tътopꙋ,
D.	кътopꙋ,	кътopꙋ,	tътopꙋ,	tътopꙋ,
A.	къцї,	кътe,	tъцї,	tъte.

Аша se dekinъ ші компꙋsꙋлꙋ: atътꙋ. Ші ачеste-à ші ꙟntpeбъtiвꙋлꙋ кътꙋ потꙋ лꙋа dꙋпъ sine пъртічела à, прекꙋмꙋ: кът'-à, atът'-à, къцї-à, atъцї-à. etc.

*) Кърꙋі-à фаче ꙟn ворбіреа комꙋне Nꙋм. ші Акꙋs. Кареле, ꙟn лок de каре-à.

www.digibuc.ro

4: Декinъчiunea Пронumenilorŭ indeфinite.

Sinгuлariŭ.

	mask.	фemin.	mask.	фemin.
N.	unŭ,	unъ (ŭъ, o,)	altŭ,	altъ,
Џ.	unuĭ,	uneĭ,	altuĭ,	alteĭ,
D.	unuĭ,	uneĭ,	altuĭ,	alteĭ,
A.	unŭ,	unъ (ŭъ, o,)	altŭ,	altъ.

Плuraлiŭ.

N.	unĭ,	une,	alцĭ,	alte,
Џ.	unorŭ,	unorŭ,	altorŭ,	altorŭ,
D.	unorŭ,	unorŭ,	altorŭ,	altorŭ,
A.	unĭ,	une,	alцĭ,	alte.

Sinгuлariŭ.

	maskuл.	фemin.	maskuл.	фimin.
N.	пuлŭ,	пuлъ,	totŭ,	toatъ,
Џ.	пuлuĭ,	пuлeĭ,	totuĭ,	toateĭ,
D.	пuлuĭ,	пuлeĭ,	totuĭ,	toateĭ,
A.	пuлŭ,	пuлъ,	totŭ,	toatъ.

Плuraлiŭ.

N.	пuлĭ,	пuлe,	toцĭ,	toate,
Џ.	пuлорŭ,	пuлорŭ,	totorŭ,	totorŭ,
D.	пuлорŭ,	пuлорŭ,	totorŭ,	totorŭ,
A.	пuлĭ,	пuлe,	toцĭ,	toate.

Sinгuлariŭ.

	maskuл.	фemin.	maskuл.	фemin.
N.	muлtŭ,	muлtъ,	пuцinŭ,	пuцinъ,
Џ.	muлtuĭ,	muлteĭ,	пuцinuĭ,	пuцineĭ,
D.	muлtuĭ,	muлteĭ,	пuцinuĭ,	пuцineĭ,
A.	muлtŭ,	muлtъ,	пuцinŭ,	пuцinъ.

www.digibuc.ro

Плȣрарiȣ̆.

N.	mȣлцĭ,	mȣлte,	пȣцinĭ,	пȣцine,
Ц.	mȣлtорȣ̆,	mȣлtорȣ̆,	пȣцinорȣ̆,	пȣцinорȣ̆,
D.	mȣлtорȣ̆,	mȣлtорȣ̆,	пȣцinорȣ̆,	пȣцinорȣ̆,
A.	mȣлцĭ,	mȣлte,	пȣцinĭ,	пȣцine.

Asemene se dekinъ шi niчĭȣnȣ̆, вepȣnȣ̆, kъteȣnȣ̆. Nime saȣ̆ nimene фaчe în Цenetiвȣ̆ шi Datiвȣ̆ nimenȣĭ, deapъ nimъpȣĭ, saȣ̆ nimȣлȣĭ e pъȣ̆.

Din nȣmepaлĭ se dekinъ în плȣрарiȣ̆ doĭ, amîndoĭ шi ъmбĭ kȣmȣ̆ ȣpmeazъ:

	mask.	фem.	mask.	фem.	mask.	фem.
N.	doĭ,	doȣe,	amъndoĭ,	amъndoȣe,	ъmбĭ,	ъmбe,
Ц.	doȣорȣ̆,	doȣорȣ̆,	amъndoȣорȣ̆,	amъnd.	ъmборȣ̆,	ъmборȣ̆,
D.	doȣорȣ̆,	doȣорȣ̆,	amъndoȣорȣ̆,	amъnd.	ъmборȣ̆,	ъmборȣ̆,
A.	doĭ,	doȣe,	amъndoĭ,	amъndoȣe,	ъmбĭ,	ъmбe.

5. Dekinъчiȣnea Пponȣmenilорȣ̆ adiektiвe saȣ̆ nosesiвe dȣnъ Pomъniĭ Aȣpeлianĭ.

Singȣрарiȣ̆ maskȣpinȣ̆.

N.	meȣ̆,	teȣ̆,	seȣ̆,	nostpȣ,	вostpȣ,
Ц.	meȣĭ,	teȣĭ,	seȣĭ,	nostpȣĭ,	вostpȣĭ,
D.	meȣĭ,	teȣĭ,	seȣĭ,	nostpȣĭ,	вostpȣĭ,
A.	meȣ̆,	teȣ̆,	seȣ̆,	nostpȣ,	вostpȣ.

Плȣрарiȣ̆ maskȣpinȣ̆.

N.	meĭ,	teĭ,	seĭ,	nostpi,	вostpi,
Ц.	meорȣ̆,	teорȣ̆,	seорȣ̆,	nostpорȣ̆,	вostpорȣ̆,
D.	meорȣ̆,	teорȣ̆,	seорȣ̆,	nostpорȣ̆,	вostpорȣ̆,
A.	meĭ,	teĭ,	seĭ,	nostpi,	вospi.

www.digibuc.ro

Sinгȣларꙋ̆ фeminin ȣ̆.

N.	mea,	tea,	sѣa,	noastpъ,	воastpъ,
Џ.	mелeĭ,	teлeĭ,	seлeĭ,	nostpeĭ,	вostpeĭ,
D.	mелeĭ,	teлeĭ,	seлeĭ,	nostpeĭ,	вostpeĭ,
A.	mea,	tea,	sѣa,	noastpъ,	воastpъ.

Плȣрарꙋ̆ фeminin ȣ̆.

N.	mелe,	teлe,	seлe,	noastpe,	воastpe,
Џ.	mелорȣ̆,	teлорȣ̆,	seлорȣ̆,	nostpopȣ̆,	вostpopȣ̆,
D.	mелорȣ̆,	teлорȣ̆,	seлорȣ̆,	nostpopȣ̆,	вostpopȣ̆,
A.	mелe,	teлe,	seлe,	noastpe,	воastpe.

B. DEKINЪЧIȢNEA SȢSTANTIВЕЛОРȢ̆

Sȣstantiвeлe sȣnt nȣmeniлe пepsoaneлорȣ̆ ші лȣкрȣріпорȣ̆, ші nȣ aȣ̆ dekinъчꙋne пpoпpiъ, чі peлъчꙋniлe esпpese пpin kasȣpĭ лe se apatъ пpin пponȣmenĭ, maĭ aлesȣ̆ demȣstpъtiвe, ȣnite кȣ dînseлe. Eaкъ esemплe:

Џenȣ̆ maskȣpinȣ̆.

	Sinгȣларꙋ̆.		Плȣрарꙋ̆.	
N.	ъstȣ̆ кpestinȣ̆,	ълȣ̆ кpestinȣ̆,	ъstĭ кpestinĭ,	ъĭ кpestinĭ,
Џ.	ъstȣĭ кpestinȣ̆,	ълȣĭ кpestinȣ̆,	ъstopȣ̆ кpestinĭ,	ълорȣ̆ кpestinĭ,
D.	ъstȣĭ кpestinȣ̆,	ълȣĭ кpestinȣ̆,	ъstopȣ̆ кpestinĭ,	ълорȣ̆ кpestinĭ,
A.	ъstȣ̆ кpestinȣ̆,	ълȣ̆ кpestinȣ̆,	ъstĭ кpestinĭ,	ъĭ кpestinĭ,
B.	o кpestine!	o кpestine!	o кpestinĭ!	o кpestinĭ!

Џenȣ̆ фeminin ȣ̆.

	Sinгȣларꙋ̆.		Плȣрарꙋ̆.	
N.	astъ кpestinъ,	a кpestinъ,	aste кpestine,	aлe кpestine,
Џ.	ъsteĭ кpestinъ,	ълeĭ кpestinъ,	ъstopȣ̆ кpestine,	ълорȣ̆ кpestine,
D.	ъsteĭ кpestinъ,	ълeĭ кpestinъ,	ъstopȣ̆ кpestine,	ълорȣ̆ кpestine,
A.	astъ кpestinъ,	a кpestinъ,	aste кpestine,	aлe кpestine,
B.	o кpestinъ!	o кpestinъ!	o кpestine!	o кpestine!

www.digibuc.ro

Noate. 1. Џenetiвȣлȣ̆ шi Datiвȣлȣ̆ феmininȣ̆ ꙟn нȣme-рȣлȣ̆ sinгȣрарю̆ se поate форma шi ꙟn e, adeкъ, ка ꙟn плȣ-рарю̆, прекȣmȣ̆: ъstei кpestine, ълеї кpestine; ꙟnsъ e mȣлtȣ̆ maї віne sъ se формeze регȣлatȣ̆, кȣmȣ̆ se вede ꙟn esemплȣлȣ̆ desȣпра.

2. Вокatiвȣлȣ̆ роmънȣ̆ e пре-totȣ̆-indine asemine Нȣminъ-tiвȣлȣї, афаръ de sȣstantiвеле maskȣpine terminate ла sinгȣ-рарю̆ ꙟn ȣ̆ шi формънdȣ̆ плȣрарюлȣ̆ ꙟn ї, кънї aчeste-à факȣ̆ Вокatiвȣлȣ̆ ꙟn e, ка ꙟn лimба лatinъ, кȣmȣ̆ se вede шi ꙟn па-radiгmъ. O datinъ фoapte рea s'a ꙟпръdъчinatȣ̆ ꙟntpe maї toцї роmънiї de a форma aчestȣ̆ kasȣ̆ ла sinгȣрарю̆ maskȣpinȣ̆ фoap-te desȣ̆ aptiкȣлatȣ̆ кȣ ле, ла sinгȣрарю̆ феmininȣ̆, maї вꙟр-tosȣ̆ ла нȣmenї пропріе, ꙟn o, asemene пentpȣ ъmбe џеnepiле ла плȣрарю̆ aptiкȣлatȣ̆ кȣ лорȣ̆, ка шi џenetiвȣлȣ̆. Aчea-st'-à e o epoape ȣpꙟtъ, o skълчїъtȣръ a лimбеї, шi de шi e maї ȣniверsaлъ, adeвърȣлȣ̆ пe konsiлiъ a o комбate ка atape.

3. Datiвȣлȣ̆ e asemene Џenetiвȣлȣї ꙟn ъmбe џеnepiле шi нȣmepiї, nічї se поate destinџe de dꙟnsȣлȣ̆, декътȣ̆ лоџiче. Din аллеле ꙟn konstpȣкчюне џenetiвȣлȣ̆ ape totȣ̆ de ȣna dinъn-tea sa sȣstantiвȣлȣ̆, a кървї posesiȣne декюаръ, eаръ кънdȣ̆ ачел'-à лiпseщe sȣntemȣ̆ облегацї a пȣне ꙟнкъ o datъ apti-кȣлȣлȣ̆, ꙟn џenȣлȣ̆ sȣntꙟнцелesȣ̆, ꙟnsъ ꙟntpeгȣ̆ нȣ deskȣpкatȣ̆. In mȣлte грamatiчї роmъне se вede Џenetiвȣлȣ̆ ꙟn esemплеле de dekinъчюне dekopatȣ̆ кȣ препȣsъчюнea a; mȣлцї din кon-фрації Tpansiлванї шi Молdaвї nічї нȣ-лȣ̆ skpiȣ̆ аллmintpеле; e віne daръ sъ аpъtъmȣ̆ къ шi aічї epъmȣ̆ фoapte. Џenetiвȣлȣ̆ кънdȣ̆ нȣ e пречеsȣ̆ de sȣбstantiвȣлȣ̆ seȣ̆ immeziatȣ̆ кaȣtъ sъ фiъ пречеsȣ̆ de пропȣmеле desmȣstpъtiвȣ̆ алȣ̆ — a — aї — але, кape пропȣme e identiкȣ̆ кȣ: ълȣ̆ — a — ъї — ъле, кȣ: eлȣ̆ — ea — eї — еле, кȣ: лȣ̆ — a — i — ле, че se пропȣнцъ awa вapiȣ̆ din кaȣsa destinкчюнiї че кpezȣръ кȣвiinчiosȣ̆ a фаче Кȣpiлistiї ꙟn skpiptȣръ.

4. Акȣsatiвȣлȣ̆, e asemene Нȣminatiвȣлȣї пре-totȣ̆-indine, spre destinкчюне se препȣне ꙟnsъ partiкȣла пре ȣнȣї акȣsa-tiвȣ̆ de пepsoanъ. Astъ препȣsъчюне ꙟнкъ e пpezъpatъ de

www.digibuc.ro

Граmatistĭ пpeste toate акȣsъtiвеле modeлȣ̆, кіарȣ̆ кȣ пері-кȣлȣлȣ̆ de amбiгȣitate; ба ꙟнкъ е ші афетеꙗtъ ші deлiкatъ фъръ р. (пе, пъ). Че фрȣmȣseцъ!

Dекiпъчꙗпea sȣstantiвелорȣ̆ кȣ пропȣmenĭ demȣstpъtiвe компȣsе.

Maskȣpinȣ̆.

	Singȣларȣ̆.		Плȣрарȣ̆.	
N.	чestȣ̆ лȣпȣ̆,	челȣ̆ лȣпȣ̆,	чestĭ лȣпĭ,	чеĭ лȣпĭ,
Џ.	чestȣĭ лȣпȣ̆,	челȣĭ лȣпȣ̆,	чestорȣ̆ лȣпĭ,	челорȣ̆ лȣпĭ,
D.	чestȣĭ лȣпȣ̆,	челȣĭ лȣпȣ̆,	чestорȣ̆ лȣпĭ,	челорȣ̆ лȣпĭ,
A.	чestȣ̆ лȣпȣ̆,	челȣ̆ лȣпȣ̆,	чestĭ лȣпĭ,	чеĭ лȣпĭ.

Фemininȣ̆.

	Singȣларȣ̆.		Плȣрарȣ̆.	
N.	чeastъ лȣпъ,	чеа лȣпъ,	чeste лȣпе,	челе лȣпе,
Џ.	чesteĭ лȣпъ,	челеĭ лȣпъ,	чestорȣ̆ лȣпе,	челорȣ̆ лȣпе,
D.	чesteĭ лȣпъ,	челеĭ лȣпъ,	чestорȣ̆ лȣпе,	челорȣ̆ лȣпе,
A.	чeastъ лȣпъ,	чеа лȣпъ,	чeste лȣпе,	челе лȣпе,

Asemene se dекiпъ sȣstantiвеле ші кȣ пропȣmenĭ indeфe-nite препȣse. Din doȣe se поate вedea пentpȣ toate:

Maskȣpinȣ̆.

	Singȣларiȣ̆.		Плȣрарiȣ̆.	
N.	ȣпȣ̆ ȣрsȣ̆,	алtȣ̆ ȣрsȣ̆,	ȣпĭ ȣршĭ,	алцĭ ȣршĭ,
Џ.	ȣпȣĭ ȣрsȣ̆,	алtȣĭ ȣрsȣ̆,	ȣпорȣ̆ ȣршĭ,	алtорȣ̆ ȣршĭ,
D.	ȣпȣĭ ȣрsȣ̆,	алtȣĭ ȣрsȣ̆,	ȣпорȣ̆ ȣршĭ,	алtорȣ̆ ȣршĭ,
A.	ȣпȣ̆ ȣрsȣ̆,	алtȣ̆ ȣрsȣ̆,	ȣпĭ ȣршĭ,	алцĭ ȣршĭ.

www.digibuc.ro

Фeminin̆ȣ.

Sinгȣларю.			Плȣрарю.	
N.	о (ȣнъ) ȣрsъ,	алtъ ȣрsъ,	ȣne ȣрse,	алte ȣрse,
Ц.	ȣneĭ ȣрsъ,	алteĭ ȣрsъ,	ȣnорȣ̆ ȣрse,	алtорȣ̆ ȣрse,
D.	ȣneĭ ȣрsъ,	алteĭ ȣрsъ,	ȣnорȣ̆ ȣрse,	алtорȣ̆ ȣрse,
A.	о (ȣнъ) ȣрsъ,	алtъ ȣрsъ,	ȣne ȣрse,	алte ȣрse.

DEKINЪЧIȣNE APTIKȣЛATЪ.

Аptiклȣ se кꙗтъ проnȣmeле demȣstpъtivȣ̆ ъ л ȣ̆ (алȣ̆ ел ȣ̆, л ȣ̆*) посnȣsȣ̆ sȣstantivȣлȣĭ ші ȣnitȣ̆ кȣ dꙟnsȣлȣ̆ aptiкȣлаte. Dekinъчꙗnea peтъne ачеа-àшĭ, ꙟnsъ diверші Potъni-лȣ̆ potȣ̆ skpie ꙟn ȣpmъtoapieле modȣpĭ diверse.

1a Dekinъчꙗne a sȣstantiвелорȣ̆ maskȣpine tepminate ꙟn ȣ̆, формъndȣ̆ плȣрарюлȣ̆ ꙟn ĭ ші peцinъndȣ-шĭ цenȣлȣ̆.

Sinгȣларю.

Формъ фȣndъmentале.	Ф. antiкъ.	Ф. maĭ кopeкtъ.	Ф. ȣsitatъ.
N. вечinȣ̆ ълȣ̆,	вечinȣ-лȣ,	вечinȣ'лȣ̆,	вечinȣлȣ̆,
Ц. вечinȣ̆ ълȣĭ,	вечinȣ-лȣĭ,	вечinȣ'лȣĭ,	вечinȣлȣĭ,
D. вечinȣ̆ ълȣĭ,	вечinȣ-лȣĭ,	вечinȣ'лȣĭ,	вечinȣлȣĭ,
A. вечinȣ̆ ълȣ̆,	вечinȣ-лȣ,	вечinȣ'лȣ̆,	вечinȣлȣ̆.
B. о вечine!			

Плȣрарю.

N. вечinĭ ълĭ,	вечini-лi,	вечini'ĭ,	вечiniĭ,
Ц. вечinĭ ълорȣ̆,	вечini-лорȣ̆,	вечini'лорȣ̆,	вечiniлорȣ̆,
D. вечinĭ ълорȣ̆,	вечini-лорȣ̆,	вечini'лорȣ̆,	вечiniлорȣ̆,
A. вечinĭ ълĭ,	вечini-лi,	вечini'ĭ,	вечiniĭ.
B. о вечinĭ!			

*) Noatъ. Sȣstantiвеле maskȣpine tepminate ꙟn e ieaȣ̆ Aptiкȣлȣ̆ ъле (л e) пentpȣ eȣфoniъ.

Аша se dekinъ ші sȣбstantiвеле ȣрmътоаріе:

ъпџерȣ,	бърбаtȣ,	калȣ,	къпріорȣ,	корtȣ,
фечіорȣ,	фію,	боȣ,	edȣ,	asinȣ,
попаȣ,	sокрȣ,	лȣпȣ,	леȣ,	жȣнкȣ,
nепоtȣ,	кȣsкрȣ,	верȣ,	tрȣнкю,	maskȣрȣ,
Domnȣ,	sерѣȣ,	mȣрȣ,	mȣsкю,	mȣгȣрȣ,
Romъnȣ,	Itaлȣ,	чеtъџѣanȣ,	mȣntѣanȣ,	къmпѣanȣ etc.

2-a Dekinъчюne a sȣбstantiвелорȣ feminine terminaле ꙟn ъ, формъndȣ плȣрарюлȣ ꙟn e.

Sinгȣларю.

	Ф. фȣndъmentaле.	Ф. antikъ.	Ф. maĭ кор.	Ф. ȣsitatъ.
N.	вечinъ ала,	вечinъ-ла,	вечinъ'а,	вечina,
Џ.	вечinъ ълеĭ,	вечinъ-леĭ,	вечinъ'ĭ,	вечineĭ,
D.	вечinъ ълеĭ,	вечinъ-леĭ,	вечinъ'ĭ,	вечineĭ,
A.	вечinъ ала,	вечinъ-ла,	вечinъ'а,	вечina,
B.	о вечinъ!			

Плȣраріȣ.

N.	вечine ъле,	вечine-ле,	вечine'ле,	вечineле,
Џ.	вечine ълорȣ,	вечine-лорȣ,	вечine'лорȣ,	вечineлорȣ,
D.	вечine ълорȣ,	вечine-лорȣ,	вечine'лорȣ,	вечineлорȣ,
A.	вечine ъле,	вечine-ле,	вечine'ле,	вечineле
B.	о вечine!			

Аша se dekinъ ші sȣstantiвеле ȣрmътоаріе:

Doamnъ,	кȣsкръ,	кȣmъtръ,	nашъ,	sоакръ,
коарdъ,	пъгънъ,	ѣапъ,	чѣапъ,	оалъ,
Sкоалъ,	ворбъ,	лȣntъ,	фѣаръ,	лimбъ,
бȣzъ,	sкоабъ,	вѣарzъ,	ѣарбъ,	плъntъ,
Romъnъ,	Џерmanъ,	Тȣркъ,	ѣаdъ,	поаркъ ect.

www.digibuc.ro

3-a Deкinъчiȣne a sȣstantiвелорȣ̆ maskȣpine terminate ꙟn e, формъndȣ̆ плȣрapiȣлȣ̆ ꙟn ĭ, шi peцinꙟndȣ-шĭ цепȣлȣ̆.

Sinгȣрapiȣ̆.

Формъ фȣndъmentaлe.		ф. antiкъ.	ф. maĭ кopeкtъ.	ф. ȣsitatъ.
N.	mȣnte ъле,	mȣnte-ле,	mȣnte'ле,	mȣnte-ле
Ц.	mȣnte ълȣĭ,	mȣnte-лȣĭ,	mȣnte'лȣĭ,	mȣnteлȣĭ,
D.	mȣnte ълȣĭ,	mȣnte-лȣĭ,	mȣnte'лȣĭ,	mȣnteлȣĭ,
A.	mȣnte ъле,	mȣnte-ле,	mȣnte'ле,	mȣnteле.
B.	o mȣnte !			

Плȣрapiȣ̆.

N.	mȣnцĭ ълĭ,	mȣnцi-лi,	mȣnцi'ĭ,	mȣnцiĭ
Ц.	mȣnцĭ ълорȣ̆,	mȣnцi-лорȣ̆,	mȣnцi'лорȣ̆,	mȣnцiлорȣ̆,
D.	mȣnцĭ ълорȣ̆,	mȣnцi-лорȣ̆,	mȣnцi'лорȣ̆,	mȣnцiлорȣ̆,
A.	mȣnцĭ ълĭ,	mȣnцi-лi,	mȣnцi'ĭ,	mȣnцiĭ,
B.	o mȣnцĭ !			

Аша se deкinъ ȣрmъtoapieле sȣstatiвe :

Пъpinte,	dinte,	фpate,	вȣлtȣpe,	пȣpeче,
soape,	къne,	кърбȣne,	tъчiȣne,	бȣpete,
пърete,	apiete,	бepбeче,	enȣpe,	шeapne,
елефante,	pinoчepote,	peцinte,	topinte,	peшedinte
npeшedinte,	фpate,	бъstȣne,	вepшe,	nentene, etc.

4-a Deкinъчine a sȣstantiвелорȣ̆ фeminine terminate ꙟn e, формꙟndȣ̆ плȣрapiȣлȣ̆ ꙟn ĭ.

Sinгȣрapiȣ̆.

Формъ фȣndamentaле.		Ф. antiкъ.	Ф. maĭ кopeкtъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	mȣiepe ала,	mȣiepe-ла,	mȣiepe'a,	mȣiepea,
Ц.	mȣiepe ълеĭ,	mȣiepe-леĭ,	mȣiepe'ĭ,	mȣiepĭeĭ,
D.	mȣiepe ълеĭ,	mȣiepe-леĭ,	mȣiepe'ĭ	mȣiepĭeĭ,
A.	mȣiepe ала,	mȣiepe-ла,	mȣiepe'a	mȣiepea,
B.	o mȣiepe !			

www.digibuc.ro

Плȣраріȣ.

N.	mȣiерĭ ъле,	mȣiері-ле,	mȣiері'ле,	mȣiеріле
Џ.	mȣiерĭ ълорȣ,	mȣiері-лорȣ,	mȣiері'лорȣ,	mȣiеріlорȣ,
D.	mȣiерĭ ълорȣ,	mȣiері-лорȣ,	mȣiері'лорȣ,	mȣiеріlорȣ,
A.	mȣiерĭ ъле,	mȣiері-ле,	mȣiері'ле,	mȣiеріле,
B.	о mȣiерĭ!			

Ашia se dекinъ шi ȣртъtoapiеле:

Вале,	кале,	карtе,	арtе,	парtе,	крȣче,
soapte,	moapte,	бȣtе,	кȣрtе,	фȣne,	minte,
марџine,	фȣniџine,	чеtate,	џinte,	ȣnitate,	soџietate,
рȣгъчiȣne,	пъшȣne,	naџiȣne,	раџiȣne,	тъпкаре,	къdере,
пȣрtаре,	adȣnаре,	релiџiȣne,	mȣstраре,	рекоаре,	odoape etc.

5-a Dекinъчiȣne a sȣstantiвелорȣ maskȣpine terminate ꙟnъ, формъndȣ плȣраріȣлȣ ꙟn ĭ, шi реџinъndȣ-шĭ џепȣлȣ,

Singȣраріȣ.

	Формъ фȣndъmentaлъ.	Ф. antikъ.	Ф. maĭ корекtъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	tatъ ълȣ, *)	tatъ-лȣ,	tatъ-лȣ,	tatълȣ,
Џ.	tatъ ълȣĭ,	tatъ-лȣĭ,	tatъ'лȣĭ,	tatълȣĭ,
D.	tatъ ълȣĭ,	tatъ-лȣĭ,	tatъ'лȣĭ,	tatълȣĭ,
A.	tatъ ълȣ,	tatъ-лȣ,	tatъ'лȣ,	tatълȣ,
B.	о tatъ!			

Плȣраріȣ.

N.	taџĭ ълĭ,	taџi-лi,	taџi'ĭ,	taџiĭ,
Џ.	taџĭ ълорȣ,	taџi-лорȣ,	taџi'лорȣ,	taџiлорȣ,
D.	taџĭ ълорȣ,	taџi-лорȣ,	taџi'лорȣ,	taџiлорȣ,
A.	taџĭ ълĭ,	taџi-лi,	taџi'ĭ,	taџiĭ.
B.	о taџĭ!			

---

*) Noatъ. De astъ kategopiъ џinȣ шi ворбеле stpъine, кȣmȣ: Агъ, Пашъ etc., алȣ кърорȣ плȣр. Аџĭ, Пашĭ, нȣ Агале, Пашале, etc.

Aшia se dekinъ шi ѹрmътoapieлe:

Папъ,	Попъ,	Патріаркъ,	Монаркъ,
Патріотъ,	Despotъ,	Поетъ,	Soфistъ,
Жѹristъ,	Џеометръ,	Mekanistъ,	Natѹpaлistъ,
Џетъ, *)	Sapmatъ,	Skѹtъ,	Шinъ (Kinezѹ) etc.

6a Dekinъчiѹne a sѹstantiвeлорѹ feminine terminate în ъ, формъndѹ плѹраріѹлѹ în ĭ.

Sinгѹларiѹ.

Формъ фѹndamentaлe.	Ф. antikъ.	Ф. mai корektъ.	Ф. ѹsitatъ.
N. mъпъ aлa,	mъпъ-лa,	mъпъ'a,	mъпa,
Џ. mъпъ ълеĭ,	mъпъ-леĭ,	mъпъ'ĭ,	mъпiĭ,
D. mъпъ ълеĭ,	mъпъ-леĭ,	mъпъ'ĭ,	mъпiĭ,
A. mъпъ aлa,	mъпъ-лa,	mъпъ'a,	mъпa.
B. o mъпъ!			

Плѹрaрiѹ.

N. mъпĭ ъле,	mъпi-лe,	mъпi'лe,	mъпiлe,
Џ. mъпĭ ълорѹ,	mъпi-лорѹ,	mъпi'лорѹ	mъпiлорѹ,
D. mъпĭ ълорѹ,	mъпi-лорѹ,	mъпi'лорѹ,	mъпiлорѹ,
A. mъпĭ ъле,	mъпi-лe,	mъпi'лe,	mъпiлe,
B. o mъпĭ!			

Aшia se dekinъ ѹрmътoapieлe:

apinъ,	бѹkъ,	чeapтъ,	пaлmъ,	верџinъ,
гъinъ,	stepгѹрт,	пpeadъ,	ѹntѹpъ,	ѹpџikъ,
џeapъ,	пѹkъ,	pѹntѹpъ,	вeprѹpъ,	Dѹminekъ,
seapъ,	веapъ,	пѹлпъ,	вakъ,	фpintѹpъ,
tpъsѹpъ,	лentѹpъ,	гindѹpъ,	лingѹpъ,	mesѹpъ etc.

*) Nѹme de попорѹ. Ѹnĭ aѹtopĭ фъkѹpъ плѹpapiѹлѹ: Џete-лe, Sapmate-лe, Пaчinate-лe, ka кѹmѹ ap fi вopbitѹ de sesѹлѹ фeminінѹ aлѹ ъsтopѹ попѹpĭ.

www.digibuc.ro

7-a Dekinъчiȣne a sȣstantiвелорȣ̆ maskȣ̆pine tepminate ꙟn ȣ̆, формъndȣ̆ плȣрарiȣлȣ̆ ꙟn ъ̆, шi mȣtъndȣ̆ џenȣлȣ̆.

Sinгȣларiȣ̆.

	Формъ фȣndъmentaлe.	Ф. antiкъ.	Ф. maĭ коректъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	оȣ̆ ълȣ̆,	оȣ-лȣ,	оȣ'лȣ̆,	оȣлȣ̆, (ouulŭ)
Џ.	оȣ̆ ълȣĭ,	оȣ-лȣĭ,	оȣ'лȣĭ,	оȣлȣĭ,
D.	оȣ̆ ълȣĭ,	оȣ-лȣĭ,	оȣ'лȣĭ,	оȣлȣĭ,
A.	оȣ̆ ълȣ̆,	оȣ-лȣ,	оȣ'лȣ̆	оȣлȣ̆,
B.	о оȣ̆ !			

Плȣрарiȣ̆.

N.	оȣ̆ъ ъле,	оȣ̆ъ-ле,	оȣ̆ъ'ле,	оȣ̆ъле, (ouale)
Џ.	оȣ̆ъ ълорȣ̆,	оȣ̆ъ-лорȣ̆,	оȣ̆ъ'лорȣ̆,	оȣ̆ълорȣ̆,
D.	оȣ̆ъ ълорȣ̆,	оȣ̆ъ-лорȣ̆,	оȣ̆ъ'лорȣ̆,	оȣ̆ълорȣ̆,
A.	оȣъ ъле,	оȣъ-ле,	оȣъ'ле,	оȣ̆ъле,
B.	о оȣъ !			

Aшia se maĭ dekinъ: карȣ̆, плȣрарiȣ̆ каръ; ферȣ̆, плȣрарiȣ̆ феаръ, кънdȣ̆ ъstȣ̆ tepmine apatъ бȣкъџĭ de ферȣ̆ saȣ̆ кътȣшĭ пentpȣ кpiminaлĭ. Aлte ворбе кȣ плȣрарiȣ̆ ꙟn ъ nȣ maĭ аветȣ̆ ꙟn лimбъ, ꙟnsъ ȣnĭ фiлолоџĭ афекџiоneazъ as-tъ формъ amбiгȣъ шi ворȣ̆ sъ о ȣsitъmȣ̆ кътȣ̆ maĭ desȣ̆.

8-a Dekinъчiȣne a sȣstantiвелорȣ̆ maskȣpine tepminate ꙟn ȣ̆, формъndȣ̆ плȣрарiȣлȣ̆ ꙟne, шi mȣtъndȣ̆ џenȣлȣ̆.

Sinгȣларiȣ̆.

	Ф. фȣndъmentaлe.	Ф. antiкъ.	Ф. шaĭ коректъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	semnȣ̆ ълȣ̆,	semnȣ-лȣ,	semnȣ'лȣ̆	semnȣлȣ̆,
Џ.	semnȣ̆ ълȣĭ,	semnȣ-лȣĭ,	semnȣ'лȣĭ,	semnȣлȣĭ,
D.	semnȣ̆ ълȣĭ,	semnȣ-лȣĭ,	semnȣ'лȣĭ,	semnȣлȣĭ,
A.	semnȣ̆ ълȣ̆,	semnȣ-лȣ,	semnȣ'лȣ̆,	semnȣлȣ̆.
B.	о semnȣ̆ !			

www.digibuc.ro

Плȣраріȣ.

N.	semne ъле,	semne-ле,	semne'ле,	semnеле,
Џ.	semne ълорȣ,	semne-лорȣ,	semne'лорȣ,	semnелорȣ,
D.	semne ълорȣ,	semne-лорȣ,	semne'лорȣ,	semnелорȣ,
A.	semne ъле,	semne-ле,	semne'ле,	semnеле,
B.	o semne!			

Ашіа se dекінъ ȣрmътоаріеле:

Корпȣ, skaȣпȣ, алtаріȣ, dеџеtȣ, џолȣ, леmпȣ, шеzȣ, вербȣ, кȣві̂пtȣ, попорȣ, кȣі̂, dаȣпȣ, кълџътîпtȣ, bestimъпtȣ, skъmбȣ, поmеtȣ, жȣdеџȣ, фȣіорȣ, фреатътȣ, tȣпеtȣ, tръsпеtȣ, фȣлџерȣ, ръsȣпеtȣ etc.

9 а Dекінъчіȣпе а sȣstatіvелорȣ masкȣліпе terminate îп ȣ, формъпdȣ плȣраріȣлȣ îп ȣрі sаȣ îп ерi шi mȣtъпdȣ џепȣлȣ.

Sінгȣраріȣ.

	Формъ фȣпdъmentале.	Ф. antікъ.	Ф. mai корекtъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	пептȣ ълȣ,	пептȣ-лȣ,	пептȣ'лȣ,	пептȣлȣ,
Џ.	пептȣ ълȣі,	пептȣ-лȣі,	пептȣ'лȣі,	пептȣлȣі,
D.	пептȣ ълȣі,	пептȣ-лȣі,	пептȣ'лȣі,	пептȣлȣі,
A.	пептȣ ълȣ,	пептȣ-лȣ,	пептȣ'лȣ,	пептȣлȣ,
B.	о пептȣ!			

Плȣраріȣ.

N.	пептȣрі ъле,	пептȣрі-ле,	пептȣрі'ле,	пептȣріле,
Џ.	пептȣрі ълорȣ,	пептȣрі-лорȣ,	пептȣрі'лорȣ,	пептȣрілорȣ,
D.	пептȣрі ълорȣ,	пептȣрі-лорȣ,	пептȣрі'лорȣ,	пептȣрілорȣ,
A.	пептȣрі ъле,	пептȣрі-ле,	пептȣрі'ле,	пептȣріле,
B.	о пептȣрі!			

Ашіа se dекінъ ȣрmътоаріеле кȣ плȣраріȣлȣ îп ȣрі:

Корпȣ, фрігȣ, аркȣ, timпȣ, лitȣ, sterкȣ, раmȣ, вкопȣ, sîпȣ, somпȣ, ръџȣ, лȣкрȣ, dрȣmȣ, черкȣ, каsȣ, лакȣ, коdрȣ, рîsȣ, плъпsȣ, рîȣ, badȣ, etc.

www.digibuc.ro

asemine челе кȣ плȣраліȣ ꙟn ері:

цепȣ	плȣр.	цепері,	вȣлпȣ	плȣр.	вȣлпері,
опȣ	—	опері,	опȣ	—	опері,
феdȣ	—	феdері,	латȣ	—	латері,
тȣпȣ	—	тȣпері,	фȣпȣ	—	фȣпері, etc.

10-a Декіпъчіȣпе a sȣstantівелор maskȣліпе termіnate ꙟn тъ, формъndȣ плȣраліȣлȣ ꙟn mate, dȣпъ лімба греакъ din каре se трагȣ, ші тȣtъndȣ цепȣлȣ.

Sinгȣларіȣ.

	Формъ фȣndъmentaлe.	Ф. antікъ.	Ф. maĭ корекtъ.	Ф. ȣsitatъ.
N.	поетъ ълȣ,	поетъ-лȣ,	поетъ'лȣ,	поетълȣ,
Ц.	поетъ ълȣі,	поетъ-лȣі,	поетъ'лȣі,	поетълȣі,
D.	поетъ ълȣі,	поетъ-лȣі,	поетъ'лȣі,	поетълȣі,
A.	поетъ ълȣ,	поетъ-лȣ,	поетъ'лȣ,	поетълȣ,
В.	о поетъ!			

Плȣраліȣ.

N.	поemate ъле,	поemate-ле,	поemate'ле,	поemateле,
Ц.	поemate ълорȣ,	поemate-лорȣ,	поemate'лорȣ,	поemateлорȣ
D.	поemate ълорȣ,	поemate-лорȣ,	поemate'лорȣ,	поemateлорȣ
A.	поemate ъле,	поemate-ле,	поemate'ле,	поemateле,
В.	о поemate!			

Аша se декіпъ ȣрmъtoаріеле:

аротъ,	asіотъ,	парadігтъ,	dіафрагтъ,	teтъ,
tеоретъ,	anateтъ,	проблетъ,	enігтъ,	kosтоpатъ,
sȣsteтъ,	dілетъ,	steтъ,	програтъ,	skeтъ,
фantasтъ,	папоратъ,	клітъ,	diadeтъ	sȣmtoтъ etc.

Noatъ. Ꙟn алte гръmatічі ворбеле de astъ kateгоріъ трекȣ de feminine ші ꙟn Nȣm. Sinгȣларіȣ, ꙟnsъ фъръ алt teтеїȣ, de кътȣ ȣзȣлȣ ръȣ ꙟntpodȣsȣ. Аша ші плȣраліȣлȣ ле

se формеазъ dȣпъ форма фемininелорȣ terminate ꙟнъ, прекȣмȣ: о климъ, доȣе климе, о sȣstemъ, доȣе sȣsteme, ꙟn локȣ de климате, sȣstemate; ачеаst'а ꙟнкъ е ръtъчire.

11-а Dekinъчiȣne a sȣstanвелорȣ maskȣline terminate ꙟn me, формъndȣ плȣрарiȣлȣ ꙟn meni saȣ mini, шi мȣtъndȣ џenȣлȣ.

Sinгȣларiȣ.

Формъ фȣndamentaле.	ф. antikъ.	ф. маї корекtъ.	ф. ȣsitatъ.
N. nȣme ъле,	nȣme-ле,	nȣme'ле,	nȣmеле,
Џ. nȣme ълȣї,	nȣme-лȣї,	nȣme'лȣї,	nȣмелȣї,
D. nȣme ълȣї,	nȣme-лȣї,	nȣme'лȣї,	nȣмелȣї,
A. nȣme ъле,	nȣme-ле,	nȣme'ле,	nȣмеле.
B. о nȣme!			

Плȣрарiȣ,

N. nȣmeni ъле,	nȣmeni-ле,	nȣmeni'ле,	nȣmeniле,
Џ. nȣmeni ълорȣ,	nȣmeni-лорȣ,	nȣmeni'лорȣ,	nȣmeniлорȣ,
D. nȣmeni ълорȣ,	nȣmeni-лорȣ,	nȣmeni'лорȣ,	nȣmeniлорȣ,
A. nȣmeni ъле,	nȣmeni-ле,	nȣmeni'ле,	nȣmeniле.
B. о nȣmeni!			

Аша se dekinъ:

Карме,	кріme,	реџime,	форame,	флȣme,
tentame,	medikame,	deskpime,	esame,	seme,
кȣлme,	лȣme,	легȣme,	пронȣme,	коnnȣme etc.

Noatъ. Astъ kategopiъ de ворбе ьаръ sȣnt фоарте nерегȣлате ꙟn лimбъ: Nȣme, sпȣnȣ ȣnї граматistї, къ nȣ se se скъmбъ ꙟn плȣрарьȣ; ȣнеле devenipъ фемinine шi факȣ плȣрарьȣлȣ dȣпъ аnалоџia челорȣ terminate ꙟn e, adекъ ꙟn ї siмплȣ. Факъ ꙟnsъ imnopanџа шi капріџiȣлȣ кȣмȣ se пречепȣ, detopia граматiчеї е съ dea регȣле фȣndate пре џенъȣлȣ лimбеї шi конформе раџiȣnеї.

www.digibuc.ro

Dekinъчюnea Nȣmenilorȣ̆ пропріе.

Nȣmeniлe пропріе de пepsoane, de zeĭ, шi нȣmeлe лȣĭ Dȣmnezeȣ̆ черȣ̆ ꙟn џenetivȣ̆ шi dativȣ̆ aptiкȣлȣ̆ deskȣptatȣ̆ ꙟn aintea sa.

Nȣmenĭ de пepsoane.

N. Петрȣ, Andpeъ, Лeonte, Mapiъ, Konstanџъ.
Џ. лȣĭ Петрȣ, лȣĭ Andpeъ, лȣĭ Лeonte, eĭ Mapiъ, eĭ Konstanџъ,
D. лȣĭ Петрȣ, лȣĭ Andpeъ, лȣĭ Лeonte, eĭ Mapiъ, eĭ Konstanџъ,
A. пре Петрȣ, пре Andpeъ, пре Лeonte, пре Mapiъ, пре Konstanџъ.
B. o Петре! o Andpeъ! o Лeonte! o Mapiъ! o Konstanџъ!

Nȣmeniлe Zeiлорȣ̆ шi Zeeлорȣ̆.

N. Жоȣe, Аполоne, Полȣче, Binepe Bestъ.
Џ. лȣĭ Жоȣe, лȣĭ Аполоne, лȣĭ Полȣче, eĭ Binepe, eĭ Bestъ.
D. лȣĭ Жоȣe, лȣĭ Аполоne, лȣĭ Полȣче, eĭ Binepe, eĭ Bestъ.
A. пре Жоȣe, пре Аполоne, пре Полȣче, пре Binepe, пре Bestъ.
B. o Жоȣe! o Аполоne! o Полȣче! o Binepe! o Bestъ!

Nȣmeлe лȣĭ Dzeȣ̆.

N. Dzeȣ̆, saȣ̆ Zeȣ̆, saȣ̆ Dȣmnezeȣ̆.
Џ. лȣĭ Dzeȣ̆, — Zeȣ̆, — Dȣmnezeȣ̆.
D. лȣĭ Dzeȣ̆, — Zeȣ̆, — Dȣmnezeȣ̆
A. пре Dzeȣ̆, — Zeȣ̆, — Dȣmnezeȣ̆.
B. o Dzeȣ̆! — Zeȣ̆, — Dȣmnezeȣ̆!

Noate. Pomъniĭ ꙟнчепȣръ de кътȣ̆-ва timпȣ̆ a постпȣne aptiкȣлȣ̆ тȣторȣ̆ нȣmeniлорȣ̆ пропріе фeminine, нȣ нȣmaĭ ꙟn Џ. шi D. чi кюрȣ̆ шi ꙟn Nȣminъtivȣ̆ шi Aкȣsъtivȣ̆, ка кȣmȣ̆ ачеле-à ар фi апелаtiвe. Asemene апелаtiвелорȣ̆ se dekinъ шi фоapte мȣлte нȣmenĭ пропріе maskȣpine, ꙟnsъ e o epoape шi кaȣtъ sъ не коpeџemȣ̆ de dꙟnsa, deaкъ не плаче sъ ziкъ лȣmea, къ авemȣ̆ o лimбъ. Noȣe не e ȣшорȣ̆ a кȣръџа лimбa de toate формеле deфeкtoase, къчĭ sȣntemȣ̆ atъt'-à de — neферiчiџĭ, ꙟнкътȣ̆ n'авemȣ̆ нiчĭ ȣn monȣmentȣ̆ лitepapю ꙟn каре aчeste-à sъ фiъ ꙟntpodȣse, шi пentpȣ каре sъ фimȣ̆ konstpꙟншĭ a ле pesпeкta.

www.digibuc.ro

Ꙟn respektꙋлꙋ dekinъчꙋnii лimba romъnъ n'ap aveà ippe-гꙋлaritъцї, dearъ o stpikъ лiterele кꙋpiлiче шi пponꙋnцъчꙋnea пpea-ꙟmꙋiatъ a чeptopꙋ ворбe, кꙋmꙋ sꙋnt ꙋne sꙋstantiве фeminine tepminate ꙟn ea, п. е. stea, тъpцea, верцea, sꙋpчea, къчї s'ap кꙋveni sъ se skpie: stелъ, saꙋ stꙋaлъ, тъpцeлъ saꙋ тъpцeaлъ ш. а. фiindꙋ-ле плꙋpapꙋлꙋ: stеле, тъpцеле etc. Nꙋmaї zi фаче плꙋpapꙋлꙋ ziле, ꙟnsъ dꙋпъ Maчedo-Romъni шi aчeast'-à e maї регꙋлatъ, adeкъ: sinг. фаче zꙋъ, плꙋp. zꙋe.

Ꙟn Nꙋmeniле пpoпpie se въdꙋ dipepse tepminъчꙋnї; toate pemъnꙋ neskъmбate, de oapъ че nꙋmaї aptiкꙋлꙋ шi пpeпꙋsъчꙋniле ле detepminъ кasꙋлꙋ.

C. DEKINЪЧIꙊNEA ADIEKTIВEЛOPꙊ.

Adiektiвеле sꙋnt ворбе каpї apatъ коnчeпte despre ачea-à, кꙋmꙋ sꙋnt фiinцеле, кътꙋ шi kantitatea лopꙋ: челе d'ъntъꙋ se кꙋiamъ каліфiкatiве, челе-алte nꙋmepaлї. Еле ꙟnкъ atъpnъ de пponꙋmenї ꙟn kasꙋpї, фiъ пpeпꙋse, фiъ postnꙋse sꙋstantiвелopꙋ.

Dekinъчiꙋnea Adiektiвꙋлꙋї.

Цenꙋ Maskꙋpinꙋ.

Singꙋpapiꙋ.

	Пpeпꙋsꙋ sꙋstantiвꙋлꙋї.	Postnꙋsꙋ sꙋstantiвꙋлꙋї.
N.	ъstꙋ бꙋnꙋ вeчinꙋ,	ъstꙋ вeчinꙋ бꙋnꙋ.
Ц.	ъstꙋї бꙋnꙋ вeчinꙋ,	ъstꙋї вeчinꙋ бꙋnꙋ.
D.	ъstꙋї бꙋnꙋ вeчinꙋ,	ъstꙋї вeчinꙋ бꙋnꙋ.
A.	ъstꙋ бꙋnꙋ вeчinꙋ,	ъstꙋ вeчinꙋ бꙋnꙋ.
В.	o бꙋne вeчine!	o вeчine бꙋne!

www.digibuc.ro

Плѕраріѕ.

	препѕsѕ sѕst.	postпѕsѕ sѕst.
N.	ъstї вѕпї вечіпї,	ъstї вечіпї вѕпї,
Џ.	ъstорѕ вѕпї вечіпї,	ъstорѕ вечіпї вѕпї,
D.	ъstорѕ вѕпї вечіпї,	ъstорѕ вечіпї вѕпї;
A.	ъstї вѕпї вечіпї,	ъstї вечіпї вѕпї,
B.	о вѕпї вечіпї!	о вечіпї вѕпї!

Sіпгѕраріѕ.

	Препѕsѕ.	Postпѕsѕ.
N.	ълѕ stрълѕчіоsѕ soape,	ълѕ soape stрълѕчіоsѕ,
Џ.	ълѕї stрълѕчіоsѕ soape,	ълѕї soape stрълѕчіоsѕ,
D.	ълѕї stрълѕчіоsѕ soape,	ълѕї soape stрълѕчіоsѕ,
A.	ълѕ stрълѕчіоsѕ soape,	ълѕ soape stрълѕчіоsѕ,
B.	о stрълѕчіоase soape!	о soape stрълѕчіоase!

Плѕраріѕ.

N.	ъї stрълѕчіошї sорї,	ъї sорї stрълѕчіошї,
Џ.	ълорѕ stрълѕчіошї sорї,	ълорѕ sорї stрълѕчіошї,
D.	ълорѕ stрълѕчіошї sорї,	ълорѕ sорї stрълѕчіошї,
A.	ъї stрълѕчіошї sорї,	ъї sорї stрълѕчіошї,
B.	о stрълѕчіошї sорї!	о sорї stрълѕчіошї,

Џепѕ фемініпѕ.

Sіпгѕраріѕ.

N.	astъ вѕпъ вечіпъ,	astъ вечіпъ вѕпъ,
Џ.	ъsteї вѕпъ вечіпъ,	ъsteї вечіпъ вѕпъ,
D.	ъsteї вѕпъ вечіпъ,	ъsteї вечіпъ вѕпъ,
A.	astъ вѕпъ вечіпъ,	astъ вечіпъ вѕпъ,
B.	о вѕпъ вечіпъ!	о вечіпъ вѕпъ!

www.digibuc.ro

Препꙋсꙋ **Плꙋрарю.** **Postпꙋсꙋ**

N.	ъste бꙋne вечіne,		ъste вечіne бꙋne,
Џ.	ъstорꙋ бꙋne вечіne,		ъstорꙋ вечіne бꙋne,
D.	ъstорꙋ бꙋne вечіne,		ъstорꙋ вечіne бꙋne,
A.	ъste бꙋne вечіne,		ъste вечіne бꙋne,
	o бꙋne вечіne!		o вечіne бꙋne!

Sinгꙋларіꙋ.

N.	a лꙋminoasъ stea,		a stea лꙋminoasъ,
Џ.	ълеĭ лꙋminoasъ stea,		ълеĭ stea лꙋminoasъ,
D.	ълеĭ лꙋminoasъ stea,		ълеĭ stea лꙋminoasъ,
A.	a лꙋminoasъ stea,		a stea лꙋminoasъ,
B.	o лꙋminoasъ stea!		o stea лꙋminoasъ!

Плꙋраріꙋ.

N.	ъле лꙋminoase stеле,		ъле stеле лꙋminoase,
Џ.	ълорꙋ лꙋminoase stеле,		ълорꙋ stеле лꙋminoase,
D.	ълорꙋ лꙋminoase stеле,		ълорꙋ stеле лꙋminoase,
A.	ъле лꙋminoase stеле,		ъле stеле лꙋminoase,
B.	o лꙋminoase stеле!		o stеле лꙋminoase!

N o a t e. Џенetiвꙋлꙋ шi Datiвꙋлꙋ феmininꙋ se фаче ꙟn Sinгꙋларiꙋ шi ꙟn е, ка ꙟn Плꙋраріꙋ, атътꙋ ла sꙋstantiве, кътꙋ шi ла adiектiве, п. е. ъ s t е ĭ б ꙋ n е в е ч і n е, ъ л е ĭ s t е л е л ꙋ m i n o a s e.

Вокатiвꙋлꙋ adiектiвелорꙋ maskꙋpine terminate ꙟn ꙋ, se фаче ꙟn е, прекꙋmꙋ б ꙋ n е в е ч і n е! л ꙋ m i n o a s e s o a p e!

Ашia se dекinъ Adiектiвеле шi кꙋ челе-алtе Пронꙋmenĭ, adекъ: ч е s t ꙋ, ч е л ꙋ, к а р е, к ъ t ꙋ, ꙋ n ꙋ, а л t ꙋ, m ꙋ л t ꙋ, t o t ꙋ, n ꙋ л ꙋ, etc.

Adiектiвеле пронominалĭ m е ꙋ, t е ꙋ, s е ꙋ, n o s t р ꙋ, в o s t р ꙋ, se конꙋлеазъ ꙟn ачелꙋ-ашĭ modꙋ, фiъ nꙋmaĭ кꙋ ꙋnꙋ sꙋstantiвꙋ sinгꙋрꙋ, фiъ шi ꙋnitꙋ кꙋ алtꙋ adiектiвꙋ, прекꙋmꙋ:

www.digibuc.ro

Џенѕ Maskѕpinѕ.

	Sinгѕрapiѕ.	Плѕрapiѕ.
N,	алѕ meѕ калѕ фрѕmosѕ,	aĭ meĭ каĭ фрѕmoшĭ,
Џ.	алѕĭ meѕ калѕ фрѕmosѕ,	алорѕ meĭ каĭ фрѕmoшĭ,
D.	алѕĭ meѕ калѕ фрѕmosѕ,	алорѕ meĭ каĭ фрѕmoшĭ,
A.	алѕ meѕ калѕ фрѕmosѕ,	aĭ meĭ каĭ фрѕmoшĭ.

Џенѕ Фeminінѕ.

	Sinгѕрapiѕ.	Плѕрapiѕ.
N.	a noastpъ kasъ лѕminoasъ,	ale noastpe kase лѕminoase,
Џ.	aлeĭ noastpъ kasъ лѕminoasъ,	алорѕ noastpe kase лѕminoase,
D.	aлeĭ noastpъ kasъ лѕminoasъ,	алорѕ noastpe kase лѕminoase,
A.	a noastpъ kasъ лѕminoasъ,	ale noastpe kase лѕminoase.

Despre komпъръчiѕнea Adiektiвeлорѕ.

A тpeче ѕнѕ Adiektiвѕ пpin гpade se kiamъ Komпъръчiѕнe. Гpadeлe sѕnt tpeĭ шi se kiamъ: positiвѕ, komпapatiвѕ шi sѕпepлatiвѕ. Positiвѕлѕ e adiektiвѕлѕ simплѕ прекѕmѕ: негpѕ; komпapatiвѕлѕ se формeazъ пpin пpeпѕнepea пъptiчeлeĭ maĭ, прекѕmѕ: maĭ негpѕ; sѕпepлatiвѕлѕ афаръ de пъptiчeлa maĭ iea шi пpoпѕmeлe demѕstpъtiвѕ ълѕ saѕ челѕ, прекѕmѕ: ълѕ maĭ негpѕ saѕ челѕ maĭ негpѕ.

Гpadѕлѕ sѕпepлatiвѕ se dekinъ totѕ ↑n asemine modѕ ka шi пpoпѕmeniлe adiektiвe, adeкъ:

Џенѕ maskѕpinѕ.

	Sinгѕрapiѕ.	Плѕрapiѕ.
N.	челѕ maĭ негpѕ корбѕ,	чеĭ maĭ негpi корбĭ,
Џ.	челѕĭ maĭ негpѕ корбѕ,	челорѕ maĭ негpi корбĭ,
D.	челѕĭ maĭ негpѕ корбѕ,	челорѕ maĭ негpi корбĭ,
A.	челѕ maĭ негpѕ корбѕ,	чеĭ maĭ негpi корбĭ.

www.digibuc.ro

Џенȣ̆ феmininȣ̆.

	Sinгȣрарiȣ̆.	Плȣрарiȣ̆.
N.	чеа maĭ лъȣdatъ фапtъ,	челе maĭ лъȣdate фапte,
Џ.	челеĭ maĭ лъȣdatъ фапtъ,	челорȣ̆ maĭ лъȣdate фепte
D.	челеĭ maĭ лъȣdatъ фапtъ,	челорȣ̆ maĭ лъȣdate фапte,
A.	чеа maĭ лъȣdatъ фапtъ,	челе maĭ лъȣdate фапte,

Ашiа se копȣлеазъ шi adiектiвеле пȣmерал̆ĭ кардinалĭ ѫпчепъndȣ̆ de ла doĭ, прекȣmȣ̆:

чеĭ doĭ боĭ,	чеĭ паtрȣ фраџĭ,	челе шеапtе stеле,
челорȣ̆ doĭ боĭ,	челорȣ̆ паtрȣ фраџĭ,	челорȣ̆ шеапtе stеле.

DЕКINЪЧIȢNE АРТIКȢЛАТЪ.

Артiкалȣлȣ̆ saȣ̆ Пропȣmеле demȣstрътiвȣ̆ ъ л ȣ̆ se ȣпеще кȣ Adiектiвȣлȣ̆ ѫп ачел'-àшĭ modȣ̆ ка шi кȣ sȣstantiвȣлȣ̆, шi а пȣmе totȣ̆ de ȣпа кȣ ачел'-à, каре se афлъ d'ѫпъпtе. Еакъ еsеmпле:

1-а Декinъчiȣпе а Adiектiвелорȣ̆ терminatе ѫп Џепȣлȣ̆ maskȣрinȣ̆ ѫп ȣ̆ шi ѫп феmininȣ̆ ѫп ъ.

Џепȣ̆ maskȣрinȣ̆.

Nȣmерȣ̆ sinгȣрарiȣ̆.

	Препȣsȣ̆.	Постпȣsȣ̆.
N.	бȣпȣ'лȣ̆ Domnȣ̆,	Domnȣ'лȣ̆ бȣпȣ̆,
Џ.	бȣпȣ'лȣĭ Domnȣ̆,	Domnȣ'лȣĭ бȣпȣ̆,
D.	бȣпȣ'лȣĭ Domnȣ̆,	Domnȣ'лȣĭ бȣпȣ̆,
A.	бȣпȣ'лȣ̆ Domnȣ̆,	Domnȣ'лȣ̆ бȣпȣ̆,
В.	бȣпе Doamne!	Doamne бȣпе!

www.digibuc.ro

Препȣsȣ Nȣm. Плȣраріȣ. Postпȣsȣ.

N.	бȣпі'ї Domnї,	Domnі'ї бȣпї,
Ц.	бȣпі'лорȣ Domnї,	Domnі'лорȣ бȣпї,
D.	бȣпі'лорȣ Domnї,	Domnі'лорȣ бȣпї,
A.	бȣпі'ї Domnї,	Domnі'ї бȣпї.
B.	бȣпї Domnї!	Domnї бȣпї!

Џепȣ фemininȣ.

Sinгȣларіȣ.

N.	бȣп'а Doamnъ,	Doamn'а бȣпъ,
Ц.	бȣпъ'ї Doamnъ,	Doamnъ'ї бȣпъ,
D.	бȣпъ'ї Doamnъ,	Doamnъ'ї бȣпъ,
A.	бȣп'а Doamnъ,	Doamn'а бȣпъ,
B.	бȣпъ Doamnъ!	Doamnъ бȣпъ!

Плȣраріȣ.

N.	бȣпе'ле Doamne,	Doamne'ле бȣпе,
Ц.	бȣпе'лорȣ Doamne,	Doamne'лорȣ бȣпе,
D.	бȣпе'лорȣ Doamne,	Doamne'лорȣ бȣпе,
A.	бȣпе'ле Doamne,	Doamne'ле бȣпе,
B.	бȣпе Doamne!	Doamne бȣпе!

Totȣ aшia se deкinъ adieкtiвеле:

алБȣ, ъпгȣstȣ, Блъndȣ, калdȣ, кънȣntȣ, крȣdȣ, sкȣрtȣ, desȣ, џеamъпȣ, грosȣ, грasȣ, ⁎налtȣ, латȣ, ларгȣ, лȣчеdȣ, mȣчеdȣ, maкрȣ, aкрȣ, miкȣ, ⁎nteгрȣ, asпрȣ, рошȣ, галБеnȣ, алБastрȣ, вещеdȣ, векюȣ, noȣ, tърziȣ, mȣtȣ, sȣрdȣ, орБȣ, mȣлtȣ. пȣџinȣ, totȣ, рарȣ.

Asemine шi пронȣmeniле nosesiвe postпȣse sȣstantiвелорȣ, кȣmȣ ȣрmeazъ:

serвȣ'лȣ meȣ, serв'a mea, domnȣ'лȣ teȣ, кȣрte'a tea, dрȣmȣ'лȣ seȣ, mȣiере'a sea, domnȣ'лȣ nostрȣ, partea noastръ, sкопȣ'лȣ вostрȣ, oaste'a вoastръ.

www.digibuc.ro

Adiектiвеле terminate ꙟn e ieaȣ̆ ꙟn Nominatiвȣлȣ̆ шi Акȣsatiвȣлȣ̆ sinгȣpapiȣ̆ maskȣpinȣ̆, ка шi sȣstantiвеле de ачеа-ꙟшї категоріѣ, aptiкȣлȣ̆ ле (ъле) din каȣsa еȣфоніеї, кȣmȣ̆ se веде:

2-a Декinъчiȣne a Adiектiвелорȣ̆ terminate ꙟn e фъкъndȣ̆ плȣpapiȣлȣ̆ ꙟn ї пentpȣ ъmбе џеперіле.

Џепȣ̆ maskȣpinȣ̆.

Sinгȣpapiȣ̆.

	Препȣsȣ̆.	Postпȣsȣ̆.
N.	верde'ле mȣnte,	mȣnte'ле верde,
Џ.	верde'лȣї mȣnte,	mȣnte'лȣї верde,
D.	верde'лȣї mȣnte,	mȣnte'лȣї верde,
A.	верde'ле mȣnte,	mȣnte'ле верde,
В.	верde mȣnte!	mȣnte верde!

Плȣpapiȣ̆.

N.	верzi'ї mȣnџї,	mȣnџi'ї верzї,
Џ.	верzi'лорȣ̆ mȣnџї,	mȣnџi'лорȣ̆ верzї,
D.	верzi'лорȣ̆ mȣnџї,	mȣnџi'лорȣ̆ верzї,
A.	верzi'ї mȣnџї,	mȣnџi'ї верzї,
В.	верzї mȣnџї!	mȣnџї верzї!

Џепȣ̆ фemininȣ̆.

Sinгȣpapiȣ̆.

N.	верde'a вале,	вале'a верde,
Џ.	верde'ї вале saȣ̆ верzi'ї вълї,	вале'ї верde,
D.	верdeї вале, — — вълї,	вале'ї верde,
A.	верde'a вале,	вале'a верde,
В.	верde вале!	вале верde!

www.digibuc.ro

Плꙋраріꙋ.

N.	верzі'ле вълі, saꙋ валі,	валіле saꙋ въліле верzі,
Џ.	верzі'лорꙋ вълі —	валілорꙋ — вълілорꙋ верzі,
D.	верzі'лорꙋ вълі —	валілорꙋ — вълі'лорꙋ верzі,
A.	верzі'ле вълі —	валіле — вълі'ле верzі,
В.	верzі вълі! —	валі — вълі верzі!

Adiektіве de а 2-а Dекlіпъчꙗпе.

dꙋлче, феріче, жꙋпе, маре, таре, моале,
побіле, рече, чівіле, фъчіле, фꙋгаче, мобіле,
мордаче, sꙋпџіре, steріле, фербіnte, ꙋtіле, візібіле,
іꙋte, теріsіле, орібіле, амабі[illegible], мірабіле, sensібіле.

Къndꙋ se постпꙋпꙋ adiektіvеле sꙋstantіvелорꙋ, пеntрꙋ маі мꙋлтъ пꙋтере, ieaꙋ афаръ de артікꙋлꙋ ꙋпітꙋ кꙋ sꙋstantіvꙋлꙋ ꙟпкъ demꙋstрътівꙋлꙋ ъ л ꙋ saꙋ ч е л ꙋ, прекꙋмꙋ:

Џепꙋ маsкꙋріпꙋ.

	Sіпгꙋрарꙗ.	Плꙋрарꙗ.
N.	копілꙋ'лꙋ челꙋ mintosꙋ,	копіі'і чеі mintoші,
Џ.	копілꙋ'лꙋі челꙋі mintosꙋ,	копіі'лорꙋ челорꙋ mintoші,
D.	копілꙋ'лꙋі челꙋі mintosꙋ,	копіілорꙋ челорꙋ mintoші,
A.	копілꙋ'лꙋ челꙋ mintosꙋ,	копіі'і чеі mintoші,

Џепꙋ феміпіпꙋ.

	Sіпгꙋрарꙗ.	Плꙋрарꙗ.
N.	карте'а чеа поꙋъ,	кърџі'ле челе поꙋе,
Џ.	карте'і челеі поꙋъ,	кърџі'лорꙋ челорꙋ поꙋе
D.	карте'і челеі поꙋъ,	кърџі'лорꙋ челорꙋ поꙋе.
A.	карте'а чеа поꙋъ,	кърџі'ле челе поꙋе,

www.digibuc.ro

Asemene se adaѵгѫ sѵstantiвелорѫ шi граделе sѵперлаtiве, прекѵmѫ: kas'a чеа mаï ѫналtъ, фаnta чеа mаï mаре локѵлѫ челѫ mаï sъntѫ, прекѵmѫ шi пронѵmeniле demѵstрътiве: ачеst'-à, ачел'-à, ачеаst'-à, ачеа'-à, кънdѫ se пѵnѫ dѵпъ sѵstantiве.

Totѫ ашià se dekinъ Adiektiвеле шi кѵ Nѵmenï проnрie, adekъ:

Џепѫ maskѵрinѫ.

N.	Маркѫ ълѫ ѫnвъцatѫ,	Petрѵ челѫ mаре,
Џ.	лѵï Маркѫ ълѵï ѫnвъцatѫ,	лѵï Petрѵ челѵï mаре,
D.	лѵï Маркѫ ълѵï ѫnвъцatѫ,	лѵï Petрѵ челѵï mаре,
A.	пре Маркѫ ълѫ ѫnвъцatѫ,	пре Petрѵ челѫ mаре.

Џепѫ феmininѫ.

N.	Марiъ а фрѵmoasъ,	Teodoръ чеа mѫndръ,
Џ.	еï Марiъ ълеï фрѵmoasъ,	еï Teodoръ челеï mѫndръ,
D.	еï Марiъ ълеï фрѵmoasъ,	еï Teodoръ челеï mѫndръ,
A.	пре Марiъ а фрѵmoasъ,	пре Teodoръ чеа mѫndръ.

Noatъ. De ачi se веde къ Sѵstantiвеле шi Adiektiвеле se dekinъ пѵmaï кѵ ажѵtoрiѵлѫ пронѵmeniлорѫ, de ачеа-à кънdѫ лipseskѫ ачеste'à esпрimetѫ kasѵлѫ кѵ препѵsъчiѵпï шi а пѵme Џenetiвѵлѫ кѵ de, Datiвѵлѫ кѵ ла, п. е. помѫ de гръdinъ saѫ помѵлѫ гръdinъ'ï; корбѫ ла корбѫ пѵ skoate okiï, saѫ корбѫ корбѵлѵï пѵ skoate okiï. Ашià se препѵне шi ѫn Akѵsъtiвѫ пѵmeniлорѫ de persoane препѵsъчiѵпеа пре, п. е. веdeцï пре Petрѵ; tрътite пре Nikoaръ; ѫпsъ алторѫ sѵstantiве persoпалï se препѵне astъ пъртiчелъ пѵmaï ка sъ se поаtъ destinџе Akѵsъtiвѵлѫ de Nѵminъtiвѫ.

DESПPE ВЕРБЕ SAѪ ПРЕDIKЪЧIѴNI.

Че sѵnt Вербеле?

Вербеле sѵnt ворбе карï аратъ чеа-à че факѫ persoaпеле шi лѵкрѵрiле, saѫ че se ѫnтѫmплъ кѵ dѫnsеле.

Кȣмȣ se ꙟмпарtȣ Вербеле?

Вербеле se ꙟмпарtȣ маĭ ъntъiȣ ꙟn tpansitiве, карĭ аратъ лȣкрареа dipeпtatъ spre оаре-каре обiектȣ, шi ꙟn intpansitiве, карĭ еsпрiмȣ лȣкрареа фъръ релъчiȣне ла нiчĭ ȣнȣ обiектȣ.

Кȣмȣ se sȣntꙟмпарtȣ вербеле tpansitiве?

Вербеле tpansitiве se sȣntꙟмпарtȣ ꙟn активе, пasiве шi речiпроаче saȣ рефлеsiве.

Че аратъ вербȣлȣ активȣ?

Вербȣлȣ активȣ аратъ о лȣкраре пърчеasъ de ла sȣбiектȣ шi dipeпtatъ spre ȣнȣ обiектȣ esterпȣ, п. е. лаȣdȣ, мънкȣ, въzȣ, батȣ, портȣ чева.

Че аратъ вербȣлȣ пasiвȣ?

Вербȣлȣ пasiвȣ аратъ о лȣкраре пърчеasъ de ла обiектеле esterпе шi dipeпtatъ ꙟn sȣбiектȣ п. е. sȣ-лъȣdatȣ, sȣ-възȣtȣ, sȣ-бътȣtȣ, sȣ-пȣрtatȣ de чiнева.

Че аратъ вербеле речiпроаче?

Вербеле речiпроаче аратъ о лȣкраре пърчеasъ de ла sȣбiектȣ шi dipeпtatъ saȣ ꙟn sine, saȣ ла sine ꙟнsȣшi: ꙟn касȣлȣ d'ъntъiȣ se zікȣ Речiпроачеле Акȣsatiвȣлȣi, ꙟn алȣ doile, Речiпроачеле Datiвȣлȣi; пentpȣ къ черȣ лънгъ sine пронȣменiле рефлеsiве але ȣнȣi-à saȣ алtȣi-à din aste doȣе касȣрi п. е. ме dȣкȣ, te карi, se asкȣnde; мi ȣitȣ, ці лаi капȣлȣ, шi iмацiнъ, etc.

Карĭ sȣnt вербеле intpansitiве?

Вербеле intpansitiве че se кiамъ шi неȣtpe sȣnt ачеле-à, карĭ ареаtъ stape saȣ лȣкраре фъръ нiчĭ о релъчiȣне ла алtȣ обiектȣ п. е. еȣ-sȣ, staȣ, шеzȣ, кpeskȣ, вiezȣ, морiȣ; ъмблȣ, кънtȣ, saлtȣ, sapiȣ etc.

Мȣлte вербе неȣtpe ieaȣ формъ, ꙟнsъ нȣ шi semпiфiкъчiȣне речiпроакъ, прекȣмȣ: ме рогȣ, ме мiрȣ, ме темȣ, ме ȣitȣ, ме baitȣ, etc.

Кȣмȣ вapiazъ Вербеле?

Вербеле вapiazъ прin Џенерĭ, прin Modȣрĭ, прin Тiмпȣрĭ, прin Nȣмерĭ, прin Персоане, шi варiъцiȣнеа лорȣ se кiамъ Конжȣгъчiȣне.

www.digibuc.ro

Къte sȣnt џенеріле вербелорȣ?

Џенеріле вербелор sȣnt треї, adекъ: актівȣлȣ, пасівȣлȣ ші речіпрокȣлȣ.

Къte sȣnt Modȣріле?

Modȣріле sȣnt патрȣ прінчіпалї, adекъ:

1° Indiкъtівȣлȣ, кънdȣ ворбінtеле zіче чева абсолȣtȣ, прекȣmȣ: факȣ, нȣ факȣ, фачї? че фачї?

2° Конжȣнктівȣлȣ, кънdȣ ворбінtеле sпȣне чева ꙟн sensȣ іпотеtікȣ saȣ кondіціонале, прекȣmȣ: sъ факъ, sъ мерџемȣ, sъ нȣ веніції.

3° Імпераtівȣлȣ, кънdȣ ворбінtеле demъndъ de dрепtȣлȣ, прекȣmȣ: фъ! zічеції! блъmȣ! tачї! мерџеції!

4° Інфінітівȣлȣ, кънdȣ se арать нȣмаї лȣкраpea фъръ верї-о релъчіȣне, saȣ ресtрікчіȣне, прекȣmȣ: кънtаре, къdере, bіndере, аȣzіре.

Modȣрї sекȣndарї sȣnt треї, adекъ:

1° Џерȣнzȣлȣ, ворбъ терміnatъ ꙟn—ndȣ, прекȣmȣ: жȣрънdȣ, веrіndȣ, sкріindȣ, tрънdȣ*) etc.

2° Sȣпінȣлȣ, ворбъ че серве ꙟn конжȣгъчіȣнеа компȣsъ актівъ nескъмбатъ, прекȣmȣ: жȣратȣ, плъкȣtȣ, въzȣtȣ, мȣрітȣ, etc.

3° Партічініȣлȣ, прін каре se арать statȣлȣ, ка атрібȣtȣ, прекȣmȣ: кънtънtе, кънtънції, фербінtе, фербінції, мȣрінtе, мȣрінції; кънtatȣ, кънtатъ, кънtації, кънtate, фертȣ, феартъ, ферції, ферtе, мортȣ, моартъ, морції, моарtе etc.

Къte Тімпȣрї sȣnt?

Тімпȣрї sȣnt шеасе, ші а нȣме:

---

*) Џерȣнzȣлȣ нȣ е партічіпіȣ пресinte, кȣмȣ вреdȣ ȣнїї, чі ȣнȣ modȣ de sine stътъторїȣ, че нȣ sȣфере акорdȣ ꙟn џенȣ ші нȣмерȣ. Deакъ ачестȣ modȣ se акоардъ, атȣнчї е ꙟn аdевърȣ о sпецъ de партічініȣ, ꙟnsъ нȣ ꙟn sensȣ актівȣ чі пасівȣ, ші арать нечесітатеа лȣкрърїї, п. е. фълфъіndȣ-лȣ stindаріȣ, фълфъіnd'а фламȣръ, adекъ: stindаріȣлȣ че кат ъ sъ фълфые, фламȣра че аре sъ фълфые; лъȣdъndеле фапtе, на sъ zікъ фапtеле че требiе sъ se лаȣdе.

www.digibuc.ro

1º Presintele, кȣmȣ: факȣ, daȣ, възȣ.

2º Претеpitȣлȣ imперфектȣ, кȣmȣ: фъчеam, dam, вedeam.

3º Фȣtȣрȣлȣ, кȣmȣ: фачевоiȣ, daвоiȣ, вedeaвоiȣ.

4º Претеpitȣлȣ перфектȣ, кȣmȣ: фъкȣĭ, dedeĭ, възȣĭ.

5º Претеpitȣлȣ-плȣs-ка-перфектȣ, кȣmȣ: фъкȣрът, dedeрът, възȣрът.

6º Фȣtȣрȣлȣ esaктȣ, кȣmȣ: фъкȣpiȣ, dedepiȣ, възȣpiȣ.

Atъte-à sȣnt timпȣpiле Indiкъtiвȣлȣĭ. Конжȣнktiвȣлȣ аре нȣmaĭ presintele, прет. imперфектȣ шi плȣs-ка-перфектȣлȣ, еаръ Imперativȣлȣ шi Infinitiвȣлȣ прin singȣрȣлȣ presinte esпрimȣ оаре-кȣmȣ toate челе-алte.

Афаръ de ачеste timпȣрĭ simпле maĭ аȣ Ромънiĭ шi компȣse шi перiфрastiче, карĭ ле вomȣ веdea ла локȣлȣ seȣ.

Къцĭ Nȣmepĭ sȣnt?

Nȣmepĭ sȣnt doĭ, ка шi ла нȣmenĭ, adeкъ: Singȣлapiȣ: еȣ кънtȣ, еȣ dȣкȣ, шi Плȣрapiȣ: поĭ кънtъmȣ, поĭ dȣчеmȣ.

Къte Персоане sȣnt?

Персоане sȣnt треĭ пentrȣ fiъ-каре нȣмерȣ, кȣmȣ възȣmȣ ла Пронȣmenĭ, adeкъ:

a) Прima каре ворвеще: еȣ кънtȣ, поĭ кънtъmȣ.

b) Sекȣнda, кърей-à se dipenteazъ ворва: tȣ кънцĭ, воĭ кънtaцĭ.

c) Терца, de каре прima ворвеще: елȣ-еа кънtъ, еĭ-еле кънtъ.

Вервеле че аȣ toate персоaнеле ꙟn амвĭ Nȣmepiĭ se ziкȣ верве персоналĭ, карĭ аȣ нȣmaĭ a treia персоанъ ꙟn singȣлapiȣ se кiamъ imперсоналĭ.

Къte Конжȣгъчiȣнĭ аȣ Ромънiĭ?

Ромънiĭ аȣ патрȣ конжȣгъчiȣнĭ, a кърорȣ destinкчiȣне se фаче ꙟn terminapea Infinitiвȣлȣĭ, прекȣmȣ:

www.digibuc.ro

1. Прima Конж. terminъndȣ вербеле ѣn—áре, кȣmȣ: жȣpápe.

2. Sekȣnda Конж. terminъndȣ вербеле ѣn—épe лȣnгȣ: плъчépe.

3. Терцa конж. terminъndȣ вербеле ѣn—epe skȣrtȣ: бátepe.

4. Карta конж. terminъndȣ вербеле ѣn—ipe, кȣmȣ: фȣџipe. *)

Despre формъчiȣnea Тimпȣрiлорȣ.

Тimпȣрĭ primitive sȣnt ȣрmътoарiеле, din карĭ se формеазъ toate челе-алtе:

I. Infinitivȣлȣ:	жȣpápe,	плъчépe,	батере,	фȣџipe.
II. Пресintеле:	жȣрȣ,	плакȣ,	батȣ,	фȣгȣ.
III. Претерitȣлȣ:	жȣрàĭ,	плъкȣĭ,	бътȣĭ,	фȣџìĭ,
IV. Sȣпinȣлȣ:	жȣрàtȣ,	плъкȣtȣ,	бъtȣtȣ,	фȣџìtȣ.

I. De ла modȣлȣ Infinitivȣ se формеазъ ȣрmътoарiеле:

1. Infinit.	жȣр—àре,	плъч—ере,	бат—ере,	фȣџ—ipe.
2. Imп. Ind.	жȣр—аm,	плъч—еаm,	бъt—еаm,	фȣџ—iam,
3. Фȣtȣр.	жȣр—авоѩ,	плъч—еавоѩ,	бат—евоѩ,	фȣџ—iвоѩ,
4. Im. Коn.	жȣр—арет,	плъч—ерет,	бат—ерет,	фȣџ—iрет,
5. Џерȣnz.	жȣр—ъndȣ,	плък—ѣndȣ,	бъt—ѣndȣ,	фȣџ—indȣ,

Фȣtȣрȣлȣ Indikativȣлȣĭ komпȣsȣ кътȣ шi Претерitȣлȣ imперфектȣ алȣ Конжȣnktivȣлȣĭ, totȣ de ачĭ se формеазъ.

II. De ла Пресintеле Indikativȣлȣĭ se формеазъ:

1. Пресintȣл Ind.	жȣрȣ,	плакȣ,	батȣ,	фȣгȣ,
2. Пресint. Конж.	sъ жȣрȣ,	sъ плакȣ,	sъ батȣ,	sъ фȣгȣ,
3. Пресint. Imпер.	жȣръ,	плачĭ,	бате,	фȣџĭ,

III. De ла Претерitȣлȣ Перфектȣ алȣ Indikativȣлȣĭ se формеазъ:

---

*) Dȣпъ Diалектȣлȣ Траianinȣ sȣлаба ре ѣn modȣлȣ Infinitivȣ se таче, еаръ sпре а se da пȣтере вербȣлȣĭ i se препȣне пъртiчела а, кънdȣ Infinitivȣлȣ е аsолȣtȣ, чеа-ä че е maĭ mȣлtȣ о sарчinъ.

1. Прet. перф. жѹрàї, плъкѹї, вътѹї, фѹџiї,
2. Плѹs. пер. Ind. жѹраръm, плъкѹръm, бъtѹръm, фѹџiръm,
3. Плѹsк. пер. Коn. жѹрásem, плъкѹsem, бъtѹsem, фѹџisem,
4. Фѹtѹр. esaкtѹ: жѹрарiѹ, плъкѹрiѹ, бъtѹрiѹ, фѹџiрiѹ,

IV. De ла Sѹпinѹ saѹ Партiчiпiѹлѹ tрекѹtѹ se формеазъ tiшпѹрiле вербелорї актiве шi пеѹtре компѹse кѹ аѹsiлiарiѹлѹ авере, шi toate але челорѹ пасiве кѹ аѹsiлiарiѹлѹ s ѹ (sѹnt).

Коnжѹгъчiѹпеа siшплъ а вербелор актiве шi пеѹtре регѹларiе.

A. Modѹлѹ Indiкatiвѹ.

I. Тiшпѹлѹ пресinte.

	I-a	II-a	III-a	IV-a
S.	жѹрѹ,	плакѹ,	batѹ,	фѹгѹ,
	жѹрї,	плачї,	baџї,	фѹџї,
	жѹръ,	плаче,	bate,	фѹџе,
П.	жѹръшѹ,	плъчешѹ,	bateшѹ,	фѹџiшѹ,
	жѹраџї,	плъчеџї,	bateџї,	фѹџiџї,
	жѹръ,	плакѹ,	batѹ,	фѹгѹ,

II. Тiшпѹлѹ претерiтѹ iшперфектѹ.

S.	жѹраш,	плъчеаш,	бъteaш,	фѹџiaш,
	жѹраї,	плъчеаї,	бъteaї,	фѹџiaї,
	жѹрà,	плъчеа,	бъtea,	фѹџia,
П.	жѹрашѹ,	плъчеашѹ,	бъteaшѹ,	фѹџiaшѹ,
	жѹраџї,	плъчеаџї,	бъteaџї,	фѹџiaџї,
	жѹрà,	плъчеа,	бъtea,	фѹџia.

III. Тiшпѹлѹ фѹtѹрѹ.

S.	жѹравоѩ,	плъчеавоѩ,	bateвоѩ,	фѹџiвоѩ,
	жѹравеї,	плъчеавеї,	bateвеї,	фѹџiвеї,
	жѹрава,	плъчеава,	bateва,	фѹџiва,

www.digibuc.ro

П.	жѹравоmѹ,	пл ъчеавоmѹ,	баteвоmѹ,	фѹџівоmѹ,
	жѹравеџї,	плъчеавеџї,	баteвеџї,	фѹџівеџї,
	жѹраворѹ,	плъчеаворѹ,	баteворѹ,	фѹџіворѹ,

IV. Тimпѹлѹ претерitѹ перфектѹ.

S.	жѹраї,	плъкѹї,	бъtѹї,	фѹџії,
	жѹрашї,	плъкѹшї,	бъtѹшї,	фѹџішї,
	жѹръ,	плъкѹ,	бъtѹ,	фѹџі,
П.	жѹрътѹ,	плъкѹтѹ,	бъtѹтѹ,	фѹџітѹ,
	жѹраџї,	плъкѹџї,	бъtѹџї,	фѹџіџї,
	жѹръръ,	плъкѹръ,	бъtѹръ,	фѹџіръ,

V. Тimпѹлѹ претерitѹ плѹs-ка-перфектѹ.

S.	жѹраръm,	плъкѹръm,	бъtѹръm,	фѹџіръm,
	жѹраръї,	плъкѹръї,	бъtѹръї,	фѹџіръї,
	жѹраръ,	плъкѹръ,	бъtѹръ,	фѹџіръ,
П.	жѹрарътѹ,	плъкѹрътѹ,	бъtѹрътѹ,	фѹџіръmѹ,
	жѹраръџї,	плъкѹръџї,	бъtѹръџї,	фѹџіръџї,
	жѹраръ,	плъкѹръ,	бъtѹръ,	фѹџіръ,

VI. Тimпѹлѹ фѹtѹрѹ esактѹ.

S.	жѹраріѹ,	плъкѹріѹ,	бъtѹріѹ,	фѹџіріѹ,
	жѹрарії,	плъкѹрії,	бъtѹрії,	фѹџірії,
	жѹраре,	плъкѹре,	бъtѹре,	фѹџіре,
П.	жѹраремѹ,	плъкѹремѹ,	бъtѹремѹ,	фѹџіремѹ,
	жѹрареџї,	плъкѹреџї,	бъtѹреџї,	фѹџіреџї,
	жѹрарерѹ,	плъкѹрерѹ,	бъtѹрерѹ,	фѹџірерѹ,

B. Modѹлѹ Конжѹнктiвѹ.

I. Тimпѹлѹ пресinte.

S.	sъ жѹрѹ,	sъ плакѹ,	sъ баtѹ,	sъ фѹгѹ,
	sъ жѹрі,	sъ плачї,	sъ баџї,	sъ фѹџї,
	sъ жѹре,	sъ плакъ,	sъ баtъ,	sъ фѹгъ,

www.digibuc.ro

П.	sъ жѹрътѹ̆,	sъ плъчетѹ̆,	sъ batetѹ̆,	sъ фѹџітѹ̆,
	sъ жѹраці̆,	sъ плъчеці̆,	sъ bateці̆,	sъ фѹџіці̆,
	sъ жѹре,	sъ плакъ,	sъ batъ,	sъ фѹгъ,

II. Тімпѹлѹ̆ претерітѹ̆ імперфектѹ̆.

S.	жѹрареам,	плъчереам,	batереам,	фѹџіреам,
	жѹрареаі̆,	плъчеареаі̆,	batереаі̆,	фѹџіреаі̆,
	жѹрарea,	плъчереа,	batерeа,	фѹџіреа,
П.	жѹрареамѹ̆,	плъчереамѹ̆,	batереамѹ̆,	фѹџіреамѹ̆,
	жѹрареаці̆,	плъчереаці̆,	batереаці̆,	фѹџіреаці̆,
	жѹрареарѹ̆,	плъчереарѹ̆,	batереарѹ̆,	фѹџіреарѹ̆,

III. Тімпѹлѹ̆ претерітѹ̆ перфектѹ̆ ші плѹs-ка-перфектѹ̆.

S.	жѹрasem,	плъкѹsem,	бътѹsem,	фѹџіsem,
	жѹрaseĭ,	плъкѹseĭ,	бътѹseĭ,	фѹџіseĭ,
	жѹрase,	плъкѹse,	бътѹse,	фѹџіse,
П.	жѹрasemѹ̆,	плъкѹsemѹ̆,	бътѹsemѹ̆,	фѹџіsemѹ̆,
	жѹрaseці̆,	плъкѹseці̆,	бътѹseці̆,	фѹџіseці̆,
	жѹрaseрѹ̆,	плъкѹseрѹ̆,	бътѹseрѹ̆,	фѹџіseрѹ̆.

C. Modѹлѹ̆ Імператівѹ̆.

S.	жѹръ,	плачі̆,	bate,	фѹџі̆,
П.	жѹрътѹ̆,	плъчѐтѹ̆,	bátemѹ̆,	фѹџімѹ̆,
	жѹráці̆,	плъчеці̆,	báteці̆,	фѹџіці̆,

D. Modѹлѹ̆ Інфінітівѹ̆.

жѹráре,	плъчéре,	bátере,	фѹџіре,

E. Џерѹnzѹлѹ̆.

жѹрънdѹ̆,	плъкіndѹ̆,	бътіndѹ̆,	фѹџіndѹ̆.

F. Sѹпінѹлѹ̆.

жѹратѹ̆,	плъкѹтѹ̆,	бътѹтѹ̆,	фѹџітѹ̆.

www.digibuc.ro

Noate 1. Партічіпіѕлѕ timпѕлѕї пресinte аре semпефі- кьчіѕпе de adiектіві ші ліпseще мѕлторѕ верве пефіindѕ Ро- мъпії віпе dedaці кѕ dъпsѕлѕ. Форма sa e ъп—nte. прекѕмѕ: жѕръпtе, плькъпtе, saѕ пльчепtе, вътіпtе, фѕ- гъпtе saѕ фѕџіпtе, фервіпtе, пѕtіпtе, копsечіп- te, etc.

2. Партічіпіѕлѕ timпѕлѕї претеріtѕ е Sѕпіпѕлѕ dекіпаtѕ dѕпъ џепѕ ші dѕпъ пѕмерѕ, adекъ: жѕраtѕ, жѕраtъ, жѕраці, жѕраtе; фѕџіtѕ, фѕџіtъ, фѕџіці, фѕ- џіtе.

3. Фѕtѕрѕлѕ esактѕ е ъп ѕsѕ пѕмаї ла Мечеdо-Ромъпї, поі ъп локѕлѕ ачелѕі-а пе serвіtѕ кѕ timпѕлѕ періфраstікѕ, че а- dese е фоарtе ечівокѕ.

4. Персоапа а треіа а Імператівѕлѕї, аtъtѕ ъп siпгѕраріѕ кътѕ ші ъп плѕраріѕ se iea din modѕлѕ Копжѕпкtівѕ, пре- кѕмѕ: жѕре, плакъ, ваtъ, фѕгъ.

5. Sекѕпda персоапъ а modѕлѕї Імператівѕ ъп пѕмерѕ siпгѕраріѕ, препѕпъпdѕ-і-se пегъчіѕпеа пѕ, se iea din modѕлѕ Іпфіпіtівѕ, прекѕмѕ: пѕ жѕра́-ре, пѕ пльче́-ре, пѕ креdе-ре, пѕ фѕџі-ре.

6. Верселе Sекѕпdеі Копжѕгъчіѕпї терміпаtе ъп: — вере, — чере, — dере, факѕ Імператівѕлѕ ъп ї, прекѕмѕ: авї saѕ аївї, tачї, плачї, везї, крезї, аша ші верселе мъпе́ре, ремъпе́ре etc. прекѕмѕ: мъпї, saѕ мъї, ремъпї saѕ ремъї; toate челе-алtе ъпsъ факѕ регѕлаtѕ ъп е, прекѕмѕ: ъмпле, џіпе, etc.

7. Верселе Терџеї Копжѕгъчіѕпї: фачере, dѕчере, zі- чере аѕ Імператівѕлѕ: фъ, dѕ, zi; верѕѕлѕ Карtеї коп- жѕгъчіѕпї веніре фаче Імператівѕлѕ віпо.

8. Верѕѕлѕ Пріmеї копжѕгъчіѕпї ъмбларе фаче Імпе- раtівѕлѕ плѕраріѕ: бльмѕ, блаці.

I. Верве че se копжѕгъ dѕпъ Пріma Копжѕгъчіѕпе.

adѕпаре,	adъпаре,	ажѕtаре,	афларе,	ъмбларе,
аліпаре,	ъпгѕstаре,	ъпімаре,	апеsаре,	апераре,

www.digibuc.ro

аплекаре, апропіаре, артаре, ашеzаре, asemꙟнаре,
askȣltаре, арȣнкаре, брькаре, бȣчінаре, кълкаре,
кълцаре, кънеtаре, кърare, кърkаре, къsкаре,
кърsаре, къшнаре, кърtаре, черtаре, чінаре.
кіъмаре, кȣцеtаре, кȣлкаре, комънdаре, кȣмпераре,
кȣмпьtаре, коронаре, кȣвꙟнtаре, крȣнtаре, кȣраре,
dеклінаре saȣ dекінаре, dекіъраре, dецераре, dепънаре,
dепърtаре, dеокіаре, dерьмаре, desвінаре, deskіьiаре,
deskъntаре, deskȣлцаре, dешерtаре, desnodаре, dефъімаре,
desжȣгаре, dьшікаре, desплікаре, destȣпаре, dіреntаре,
еажȣnаре, еащеntаре, estімаре, ферекаре, фетаре,
фрекаре, фръшꙟntаре, фȣмаре, фȣmегаре, фȣлцераре,
фȣраре, фȣлшінаре, цетънаре, цераре, ценераре,
гȣstаре, іернаре, імпораре, ꙟмвеtаре, ꙟмвінаре,
ꙟмбȣкаре, ꙟмбръцаре, ꙟмбȣнаре, ꙟммȣіаре, ꙟмпькаре,
ꙟмпътȣраре, ꙟмпеdекаре, ꙟмпенаре, ꙟмпȣіаре, ꙟнълцаре,
ꙟнкъргіаре saȣ ꙟнкіьгаре, ꙟнчінгіаре saȣ ꙟнкінгаре, ꙟнгънаре,
ꙟнпекаре, ꙟнжȣраре, ꙟнноdаре, ꙟndȣраре, ꙟншеларе,
ꙟnsерінаре, ꙟntраре, ꙟнвечінаре, ꙟнвекіаре, ꙟntpistаре,
ꙟнвецаре, жȣкаре, жȣраре, жȣdекаре, жȣгіаре,
жвіраре, жȣtаре, лъкръмаре, лъпеdаре, лъsаре,
лътраре, лȣаре, лъȣаре, лъȣdаре. легаре,
ліберараре, лȣкраре, лȣпікаре, лȣмінаре, лȣstраре,
лешіаре, мъчінаре, мъкȣларе, мънкаре, мъніаре,
мънdаре, мърџінаре, мъріtаре, мъstікаре, mestекаре,
metȣраре, mesȣраре, mішікаре, mіраре, mȣtаре,
некаре, негаре, notаре, нȣмінаре, нȣмераре,
нȣнцаре, оіtаре, окіаре, орнаре, опораре,
odораре, oserваре, ордінаре, орбекаре, osпеtаре,
оȣаре, пънаре, пъраре, пъsаре, пеsаре,
пъstраре, пъшȣнаре, пъȣsаре, пепtенаре, пеskаре,
пікаре, пікȣраре, пінаре, пінъраре, піskаре,
плъntаре, плекаре, преdаре, преdікаре, пьіаре,
пȣрекаре, пȣргаре, превегіаре, пȣпаре, черкаре,
(quercare) къщікаре, *(questicare)* ръdъчінаре, реdікаре,
рацiонаре, ремнаре, релȣsаре, ремȣнераре, ренъраре,

репъȣsаре, restорнаре, resпiраре, resъпаре, ревърsаре,
рȣiнаре, рȣгаре, роȣраре, рȣmегаре, sъцеtаре,
sъраре, sълtаре, sърȣtаре, sъпаре, sȣtȣраре,
skълdаре, skърпiнаре, skъперdаре, skъпаре, skъшбаре,
sкȣларе, skȣраре, sекаре, semнаре, sпȣmаре,
siџiларе, шiȣiерапе, sпȣркаре, stрепȣiаре, stрькȣраре,
sȣгȣшаре, sȣфларе, sȣфȣнаре, sȣгiȣцаре, sȣпџiаре,
sбораре, tentаре, tъiаре, tокаре, tорнаре,
tепереkаре, temпераре, testаре, tȣрбȣраре, tреmȣраре,
tȣрбаре, ȣdаре, ȣmбраре, ȣпdаре, ȣрларе,
ȣрmаре, ȣsаре, ȣsȣрпаре, ȣssораре saȣ ɨпsȣраре,
ȣstȣраре, вьiераре, вьitаре, версаре, вetьmаре,
вегiаре, вɨпаре, вɨпtȣраре, bindекаре, bisitаре, etc.

II. Dȣпъ Sекȣпdа Копжȣгъчiȣпе se копжȣгъ:

къdépe, skъdépe, рекъdépe, dебéре, dочéре,
жъчéре, аdжъчéре, sȣжъчéре, mъпéре, реmъпéре,
пертъпéре, mопéре, пърéре, апърéре, компърéре,
desпърéре, плъчéре, комплъчéре, ɨмплéре, комплéре,
реплéре, sȣплéре, пȣtéре, шеdéре, ашеdéре,
коншеdéре, прешеdéре, решеdéре, stȣdéре, retъчéре,
џiпéре, конџiпéре, deџiпéре, перџiпéре, реџiпéре,
sȣstiпéре, валéре, превалере, вedépe, ɨпвеdépe,
превеdéре, провеdéре, ревеdéре, etc.

III. Dȣпъ Терца Копжȣгъчiȣпе se копжȣгъ:

батере, абаtере, комбаtере, desбаtере, ребаtере,
ėsбаtере, stрьбаtере, бéере, чернере, dечернере,
креdере, конкреdере, ɨпкреdере, dɨskреdере, крещере,
deskрещере, чепере, ɨпчепере, dечепере, пречепере,
фачере, desфачере, префачере, рефачере, џетере,
пащере, репащере, копоащере, пащере, репащере,
перdере, temере, џеsере, конџеsере, коаsере,

deskoasere, tречере, ꙟtречере, пертречере, tремере,
контремере, stернере, astернере, etc.

IV. Dȣпъ Карта Конжȣгъчiȣне se конжȣгъ:

askȣцiре, копериpе, deskоперiре, акоперiре, dормiре,
фȣцiре, рефȣцiре, гiȣцiре, ꙟгiȣцiре, мiнцiре,
deмiнцiре, мȣрiре, омориpе, пърцiре, deспърцiре
ꙟмпърцiре, репърцiре, пъцiре, компъцiре, перiре,
реперiре, пȣцiре, ꙟмпȣцiре, зърiре, resърiре,
sꙟнцiре, конsꙟнцiре, dessꙟнцiре, пресꙟнцiре, resꙟнцiре,
assꙟнцiре, serвiре, deserвiре, ꙟnserвiре, ферiре,
преферiре, оферiре, конферiре, sȣферiре, венiре,
adвенiре, кȣвенiре, первенiре, превенiре, провенiре,
ревенiре, etc.

Афаръ de формеле конжȣгъчiȣнеĭ sȣsȣ-aretate авемȣ шi челе че ȣрмеазъ пентрȣ Прiма шi Карта конжȣгъчiȣне, ꙟн tiмпȣрiле пресiнцĭ de Indiкатiвȣ, de Конжȣнктiвȣ шi de Iмпеratiвȣ, карĭ форме se ȣsitъ фоарте, маĭ алесȣ ꙟн верве deрiвate.

A. Modȣлȣ Indiкатiвȣ.

Прiма конж. | **Карта конж.**

I. Tiмпȣлȣ пресiнте.

S. ꙟнфрꙟnezȣ, — ꙟнфлорeskȣ,
ꙟнфрꙟnezĭ, — ꙟнфлорeщĭ,
ꙟнфрꙟneazъ, — ꙟнфлорeще,
П. ꙟнфрꙟнъмȣ, — ꙟнфлорiмȣ,
ꙟнфрꙟнацĭ, — ꙟнфлорiцĭ,
ꙟнфрꙟneazъ, — ꙟнфлорeskȣ,

II. Tiмпȣлȣ прет. iмперфектȣ.

ꙟнфрꙟнам etc. — ꙟнфлорiам etc.

III. Tiмпȣлȣ фȣtȣрȣ.

ꙟнфрꙟнавоѫ etc. — ꙟнфлорiвоѫ etc.

IV. T. прет. перфектȣ.

ꙟнфрꙟнаĭ etc. — ꙟнфлорiĭ etc.

www.digibuc.ro

V. T. претеріtȣ плȣs-ка-перфектȣ.

ꙟнфрꙟнаръm etc. ꙟнфлоріръm etc.

VI. T. фȣtȣрȣ esaktȣ.

ꙟнфрꙟнарiȣ etc. ꙟнфлорiрiȣ etc.

B. Modȣлȣ Конжȣнкtiвȣ.

I. Timпȣлȣ presinte.

S. sъ ꙟнфрꙟнezȣ, sъ ꙟнфлоresкȣ,
sъ ꙟнфрꙟнezĭ, se ꙟнфлореⱋĭ,
sъ ꙟнфрꙟнeze, sъ ꙟнфлореaskъ,
П. sъ ꙟнфрꙟнъmȣ, sъ ꙟнфлорimȣ,
sъ ꙟнфрꙟнaцĭ, sъ ꙟнфлорiцĭ,
sъ ꙟнфрꙟнeze, sъ ꙟнфлореaskъ,

II. T. Претеріtȣ imперфектȣ.

ꙟнфрꙟнареam, ꙟнфлоріреam etc.

III. T. претеріtȣ перфектȣ ші плȣs-ка-перфектȣ.

ꙟнфрꙟнasem etc. ꙟнфлорisem etc.

C. Modȣлȣ Imперatiвȣ.

ꙟнфрꙟнeazъ, ꙟнфлореⱋе,
ꙟнфрꙟнъmȣ, ꙟнфлорimȣ,
ꙟнфрꙟнaцĭ, ꙟнфлорiцĭ,

D. Modȣлȣ Inфinitiвȣ.

ꙟнфрꙟнаре, ꙟнфлоріре,

E. Џерȣнzȣлȣ.

ꙟнфрꙟнъndȣ, ꙟнфлорindȣ,

T. Sȣпinȣлȣ.

ꙟнфрꙟнatȣ, ꙟнфлорitȣ,

Ꙟn asemene modȣ se конжȣгъ:

I. Dȣпъ пріma конжȣгъчiȣне.

adeвeрezȣ, adoрmitezȣ, adȣmбрezȣ, арmezȣ, брȣmeazъ,
къшȣнezȣ, кȣвꙟntezȣ, deпърtezȣ, destȣлezȣ, desфрънezȣ,
фъріnezȣ, iерnezȣ, imпърекiъzȣ, ꙟmбръцezȣ, ꙟmпȣцinezȣ,

www.digibuc.ro

ꙟнкредinцezꙋ, ꙟndemънezꙋ, ꙟнгръꙋezꙋ, ꙟнщiinцezꙋ,
ꙟнsemnezꙋ, ꙟнsepeneazъ, ꙟнtpistezꙋ, ꙟнвекiezꙋ,
ꙟнвꙟptoшezꙋ, ꙟнфopmꙋseцezꙋ, лъкръmezꙋ, лamentezꙋ,
лatinezꙋ, лънtoшezꙋ, mꙋiepezꙋ, нonteзꙋ,
odopezꙋ, превегiezꙋ, пꙋiezꙋ, ръdꙟчinezꙋ,
sънetoшezꙋ, snꙋшezꙋ, stpꙟmtezꙋ, sꙋнцiezꙋ,
ꙋmвpezꙋ, etc.

Mꙋлte din aчeste-à se notꙋ ꙟнsъ конжꙋгá шi dꙋпъ конжꙋгъчiꙋнea цeнepaлe.

II. Dꙋпъ Kapta Конжꙋгъчiꙋне.

албeskꙋ, asпpeskꙋ, aꙋpeskꙋ, apцinteskꙋ,
бълбꙋцeskꙋ, кънꙋцeskꙋ, късъtopeskꙋ, кꙋpъцeskꙋ,
desꙋneskꙋ, фeрiчeskꙋ, фineskꙋ saꙋ sфꙟpшeskꙋ,
гърeskꙋ saꙋ гръeskꙋ, ꙟmблънzeskꙋ, ꙟшnetpeskꙋ,
ꙟmплineskꙋ, ꙟmплeteskꙋ, ꙟmmꙋлцeskꙋ, ꙟнкълzeskꙋ,
ꙟнноꙋeskꙋ, ꙟntinepeskꙋ, ꙟнвepzeskꙋ, ꙟнвeskteskꙋ,
ꙟнвꙟpteskꙋ, лърцeskꙋ, лъцeskꙋ, лꙋнцeskꙋ,
лimnezeskꙋ, лꙋцeskꙋ saꙋ цeлeskꙋ, mъpeskꙋ,
mъpꙋнцeskꙋ, mънzeskꙋ, mꙋчezeskꙋ, mꙋцeskꙋ,
mꙋлцeskꙋ, netezeskꙋ, нꙋtpeskꙋ, ozeskꙋ,
omineskꙋ, óшmъцeskꙋ, ómmopцeskꙋ, ósꙋpzeskꙋ,
opвeskꙋ, opzeskꙋ, опpoiвeskꙋ saꙋ опpeskꙋ,
пъшeskꙋ, пъцeskꙋ, плeteskꙋ, плineskꙋ,
прънzeskꙋ, пꙋneskꙋ, пꙋtpezeskꙋ, ръneskꙋ,
ръpeskꙋ, peчeskꙋ, peкopeskꙋ, peнeцeskꙋ,
pesineskꙋ, poшeskꙋ, tpъieskꙋ, tꙋшeskꙋ,
ꙋneskꙋ, вepzeskꙋ, вopвeskꙋ, вomeskꙋ etc.

III. Despre Претepitele шi Sꙋпiнеле Вepвелop.

Вepвeлe Пpimeĭ Конжꙋгъчiꙋнiĭ фopmeaзъ Пpeтepitꙋлꙋ шi Sꙋпiнꙋлꙋ peгꙋлatꙋ, aфapъ de dape шi stape; карĭ факꙋ пpet. dedeĭ, steteĭ; (везĭ вepвeлe ipeгꙋлapie). Sꙋфлape шi snipape aꙋ Sꙋпiнꙋ peгꙋлapiꙋ, ꙟнsъ sꙋstantiвeлe din eлe sꙋ aнoмалĭ, прекꙋmꙋ: Sꙋфлetꙋ, Snipetꙋ.

www.digibuc.ro

Вербеле Sекꙋndeĭ Конжꙋгъчіꙋnĭ ꙟкъ формеазъ Претерітꙋлꙋ̆ ші Sꙋпінꙋлꙋ̆ регꙋлатꙋ̆, афаръ de тъпе́ре, кꙋ компꙋsꙋлꙋ̆ seꙋ̆ ретъпе́ре, карĭ формеазъ ашіа: тъпе́ре, тъпꙋ̆, тъsеĭ, таsꙋ̆; ретъпе́ре, ретъпіꙋ̆, ретъsеĭ, ретаsꙋ̆. Къdе́ре, аре Sꙋпінꙋлꙋ̆ къzꙋтꙋ̆ ші къstꙋ̆, (sꙋst. каsꙋ̆); шеdе́ре Sꙋпінꙋ̆ шеzꙋтꙋ̆ ші шеstꙋ̆, (sꙋstantівꙋ̆ шеsꙋ̆); веdе́ре аре Sꙋпінꙋ̆ веzꙋтꙋ̆ ші веstꙋ̆, (sꙋstant. візꙋ̆); totꙋ̆ асеменĭ Sꙋпіне ꙟdoite аꙋ̆ ші компꙋsеле ачесторъ-а̀ sкъdере, рекъdе́ре, копшеdе́ре, решеdе́ре, прешеdе́ре, ашеdе́ре, ꙟпвеdе́ре, превеdѐре, провеdе́ре, ревеdе́ре.

Вербꙋлꙋ̆ Терцеĭ Конжꙋгъчіꙋпĭ: фачере ші оаре карĭ компꙋsе але seле аꙋ̆ Претерітꙋлꙋ̆ ші Sꙋпінꙋлꙋ̆ регꙋларіꙋ̆, ꙟпсъ sꙋферꙋ̆ ші форть іррегꙋларіъ, прекꙋмꙋ̆: факꙋ̆, фъкꙋĭ ші фечеĭ, фъкꙋтꙋ̆ ші фаптꙋ̆; dеsфакꙋ̆, dеsфъкꙋĭ ші dеsфечеĭ, dеsфъкꙋтꙋ̆ ші dеsфаптꙋ̆, ашіа ші: префакꙋ̆, рефакꙋ̆, бінефакꙋ̆, малефакꙋ̆, satisфакꙋ̆, etc.

Ꙋрмътоаріеле верве de Терца Конжꙋгъчіꙋне формеазъ Претерітꙋлꙋ̆ ші Sꙋпінꙋлꙋ̆ ꙟп modꙋлꙋ̆ seꙋ̆ пропріꙋ̆, кꙋмꙋ̆ se веde:

Іnфinitiвꙋлꙋ̆.	Пresinтеле.	Претер.	Sꙋпінꙋлꙋ̆.	Deріватꙋ̆.
sкріере,	sкріꙋ̆,	sкріsеĭ,	sкріsꙋ̆,	sкріптꙋ̆,
zічере,	zікꙋ̆,	zіsеĭ,	zіsꙋ̆,	dіктꙋ̆,
dꙋчере,	dꙋкꙋ̆,	dꙋsеĭ,	dꙋsꙋ̆,	dꙋктꙋ̆,
sпечере,	sпекꙋ̆,	sпеsеĭ,	sпеsꙋ̆,	sпектꙋ̆,
вічере,	вікꙋ̆,	віnsеĭ,	віnsꙋ̆,	віктꙋ̆,
коачере,	кокꙋ̆,	коsеĭ,	коптꙋ̆,	коптꙋ̆,
тоарчере,	торкꙋ̆,	торsеĭ,	торsꙋ̆,	тортꙋ̆,
арdере,	арzꙋ̆,	арsеĭ,	арsꙋ̆,	арsꙋ̆,
чеdере,	чеzꙋ̆,	чеsеĭ,	чеsꙋ̆,	чеsꙋ̆,
очіdере,	очіzꙋ̆,	очіsеĭ,	очіsꙋ̆,	очіsꙋ̆,
кꙋ̆dере,	кꙋ̆zꙋ̆,	кꙋ̆sеĭ,	кꙋ̆sꙋ̆,	клꙋsꙋ̆,
ꙟпкіꙋdере,	ꙟпкіꙋzꙋ̆,	ꙟпкꙋ̆sеĭ,	ꙟпкꙋ̆sꙋ̆,	ꙟпклꙋsꙋ̆,
коndере,	коnzꙋ̆,	коnsеĭ,	коnsꙋ̆,	коndeтꙋ̆,

www.digibuc.ro

Інфinitiвȣ.	Пpesinte.	Пpeтepitȣ.	Sȣпinȣ.	Depiвatȣ.
фendepe,	фenzȣ,	фenseĭ,	фensȣ,	фensȣ,
фȣndepe,	фȣnzȣ,	фȣseĭ,	фȣsȣ,	фȣsȣ,
гpadepe,	гpazȣ,	гpъseĭ,	гpasȣ,	гpesȣ,
пpoгpedepe,	пpoгpezȣ,	пpoгpeseĭ,	пpoгpesȣ,	пpoгpesȣ,
лȣdepe,	лȣzȣ,	лȣseĭ,	лȣsȣ,	лȣsȣ,
пpeлȣdepe,	пpeлȣzȣ,	пpeлȣseĭ,	пpeлȣsȣ,	пpeлȣsȣ,
sпendepe,	sпenzȣ,	sпenseĭ,	sпensȣ,	sпensȣ,
пpindepe,	пpinzȣ,	пpinseĭ,	пpinsȣ,	пpinsȣ,
padepe,	pazȣ,	pъseĭ,	pasȣ,	pasȣ,
pꙟdepe,	pꙟzȣ,	pꙟseĭ,	pꙟsȣ,	pꙟsȣ,
poadepe,	pozȣ,	poseĭ,	posȣ,	posȣ.
sпȣndepe,	sпȣnzȣ,	sпȣnseĭ,	sпȣnsȣ,	sпȣnsȣ,
tindepe,	tinzȣ,	tinseĭ,	tinsȣ,	tꙟntȣ,
tondepe,	tonzȣ,	tonseĭ,	tonsȣ,	tonsȣ,
tȣndepe,	tȣnzȣ,	tȣnseĭ,	tȣnsȣ,	tȣsȣ,
пeptȣndepe,	пeptȣnzȣ,	пeptȣnseĭ,	пeptȣnsȣ,	пeptȣsȣ,
diвidepe,	diвizȣ,	diвiseĭ,	diвisȣ,	diвisȣ,
pediџepe,	pedirȣ,	pediseĭ,	pedisȣ,	pedaktȣ,
adaȣџepe,	adaȣгȣ,	adaȣseĭ,	adaȣsȣ,	adaȣktȣ,
чinџepe,	чinгȣ,	чinseĭ,	чinsȣ,	чinktȣ,
фiџepe,	фiгȣ,	фiseĭ,	фisȣ,	фintȣ,
фinџepe,	фinгȣ,	фinseĭ,	фinsȣ,	фiktȣ,
фpъnџepe,	фpъnгȣ,	фpъnseĭ,	фpъnsȣ,	фpъntȣ,
фpiџepe,	фpiгȣ,	фpiseĭ,	фpintȣ,	фpintȣ,
жȣnџepe,	жȣnгȣ,	жȣnseĭ,	жȣnsȣ,	жȣnktȣ,
лeџepe,	лeгȣ,	лeseĭ,	лesȣ,	лektȣ,
лinџepe,	лinгȣ,	лinseĭ,	лinsȣ,	лinsȣ,
mepџepe,	mepгȣ,	mepseĭ,	mepsȣ,	mepsȣ,
ninџepe,	ninџe,	ninse,	ninsȣ,	ninktȣ,
ꙟmпinџepe,	ꙟmпinгȣ,	ꙟmпinseĭ,	ꙟmпinsȣ,	ꙟmпaktȣ,
пinџepe,	пinгȣ,	пinseĭ,	пinsȣ,	пinktȣ,
плъnџepe,	плъnгȣ,	плъnseĭ,	плъnsȣ,	плъnktȣ,
пȣnџepe,	пȣnгȣ,	пȣnseĭ,	пȣnsȣ,	пȣntȣ.

www.digibuc.ro

Infinitivȣ̆.	Пpesinte:	Пpeteрitȣ̆.	Sȣпinȣ̆.	Deрівatȣ̆.
реџере,	регȣ̆,	реseĭ,	реsȣ̆,	рекtȣ̆,
dіреџере,	dірегȣ̆,	dіреseĭ,	dіреsȣ̆,	dірептȣ̆,
sȣрџере,	sȣргȣ̆,	sȣрseĭ,	sȣрsȣ̆,	sȣрекtȣ̆,
sпарџере,	sпаргȣ̆,	sпърseĭ,	sпарsȣ̆,	sпарtȣ̆,
stinџере,	stinгȣ̆,	stinseĭ,	stinsȣ̆,	stinкtȣ̆,
stрîнџере,	stрîнгȣ̆,	stрîнseĭ,	stрîнsȣ̆,	stрîмtȣ̆,
stрȣџере,	stрȣгȣ̆,	stрȣseĭ,	stрȣsȣ̆,	stрȣкtȣ̆,
sȣџере,	sȣгȣ̆,	sȣseĭ,	sȣпtȣ̆,	sȣпtȣ̆,
atinџере,	atinгȣ̆,	atinseĭ,	atinsȣ̆,	atакtȣ̆,
stерџере,	stергȣ̆,	stерseĭ,	stерsȣ̆,	stерsȣ̆,
tраџере,	tрагȣ̆,	tръseĭ,	tраsȣ̆,	tракtȣ̆,
ȣnџере,	ȣnгȣ̆,	ȣnseĭ,	ȣnsȣ̆,	ȣntȣ̆,
sȣmере,	sȣmȣ̆,	sȣnseĭ,	sȣnsȣ̆,	sȣmtȣ̆,
премере,	премȣ̆,	преseĭ,	преsȣ̆,	преsȣ̆,
esпрimере,	esпрimȣ̆,	esпреseĭ,	esпреsȣ̆,	esпреsȣ̆,
пȣnере,	пȣnȣ̆,	пȣseĭ,	пȣsȣ̆,	пostȣ̆,
репȣnере,	репȣnȣ̆,	репȣseĭ,	репȣsȣ̆,	репostȣ̆,
рȣmпере,	рȣmпȣ̆,	рȣпеĭ,	рȣпtȣ̆,	рȣпtȣ̆,
кȣрере,	кȣрȣ̆,	кȣрseĭ,	кȣрsȣ̆,	кȣрsȣ̆,
mitере,	mitȣ̆,	miseĭ,	misȣ̆,	misȣ̆,
tръmitере,	tръmitȣ̆,	tръmiseĭ,	tръmisȣ̆,	tръmisȣ̆,
фервере,	фервȣ̆,	ферseĭ,	фертȣ̆,	фертȣ̆,
soaлвере,	soлвȣ̆,	soлseĭ,	soлtȣ̆,	soлȣtȣ̆,
воaлвере,	волвȣ̆,	волseĭ,	волtȣ̆,	волȣtȣ̆,
вiȣ̆ере,	вiȣ̆ȣ̆,	вiseĭ,	вisȣ̆,	вiкtȣ̆,

Aчeste верве se конжȣгъ aшia în timпȣріле трекȣte:

A. Modȣлȣ̆ Indiкatiвȣ̆.

Timпȣлȣ̆ претеріtȣ̆ перфектȣ̆.

S.	sкріseĭ,	арseĭ,	tръseĭ,	ziseĭ,	sкoseĭ,
	sкріseшĭ,	арseшĭ,	tръseшĭ,	ziseшĭ,	sкoseшĭ,
	sкріse,	арse,	tраse,	zise,	sкoase,

www.digibuc.ro

П.	skpiseшȣ,	apseшȣ,	tpaseшȣ,	ziseшȣ,	skoaseшȣ,
	skpiseцĭ,	apseцĭ,	tpaseцĭ,	ziseцĭ,	skoaseцĭ,
	skpiseръ,	apseръ,	tpaseръ,	ziseръ,	skoaseръ,

Тiшпȣлȣ претерitȣ плȣs-ка-перфектȣ.

S.	skpiseръш,	apseръш,	tpaseръш,	ziseръш,	skoaseръш,
	skpiseръĭ,	apseръĭ,	tpaseръĭ,	ziseръĭ,	skoaseръĭ,
	skpiseръ,	apseръ,	tpaseръ,	ziseръ,	skoaseръ,
П.	skpiseръшȣ,	apseръшȣ,	tpaseръшȣ,	ziseръшȣ,	skoaseръшȣ,
	skpiseръцĭ,	apseръцĭ,	tpaseръцĭ,	ziseръцĭ,	skoaseръцĭ,
	skpiseръ,	apseръ,	tpaseръ,	ziseръ,	skoaseръ,

Тiшпȣлȣ фȣtȣрȣ esактȣ.

S.	skpiseрiȣ,	apseрiȣ,	tpaseрiȣ,	ziseрiȣ,	skoaseрiȣ,
	skpiseрiĭ,	apseрiĭ,	tpaseрiĭ,	ziseрiĭ,	skoaseрiĭ,
	skpiseре,	apseре,	tpaseре,	ziseре,	skoaseре,
П.	skpiseрешȣ,	apseрешȣ,	tpaseрешȣ,	ziseрешȣ,	skoaseрешȣ,
	skpiseрецĭ,	apseрецĭ,	tpaseрецĭ,	ziseрецĭ,	skoaseрецĭ,
	skpiseрерȣ,	apseрерȣ,	tpaseрерȣ,	ziseрерȣ,	skoaseрерȣ,

В. Modȣлȣ Конжȣнктiвȣ.

III. Тiшпȣлȣ претерitȣ перфектȣ шi плȣs-ка-перфектȣ.

S.	skpisesem,	apsesem,	tpъsesem,	zisesem,	skosesem,
	skpisesei,	apsesei,	tpъsesei,	zisesei,	skosesei,
	skpisese,	apsese,	tpъsese,	zisese,	skosese,
П.	skpisesemȣ,	apsesemȣ,	tpъsesemȣ,	zisesemȣ,	skosesemȣ,
	skpiseseцĭ,	apseseцĭ,	tpъseseцĭ,	ziseseцĭ,	skoseseцĭ,
	skpiseseрȣ,	apseseрȣ,	tpъseseрȣ,	ziseseрȣ,	skoseseрȣ,

Вербȣлȣ Kaptеĭ Конжȣгъчiȣнi венiре тикъ фаче, Sȣпiнȣлȣ ꙟн doȣе форте: adекъ, венitȣ шi вiнtȣ.

Noaтъ. Челе maĭ mȣлte din вербеле пънъ aiчĭ аръtate se компȣнȣ кȣ препȣsечiȣнеле че se въdȣ maĭ жosȣ, шi кȣ фiъ-каре аȣ sensȣ diферiтe de вербȣлȣ primitiвȣ, прекȣтȣ

вербȣл skriȣ̆ se компȣне ашіа: skriȣ̆, черкȣскріȣ̆, кон-skріȣ̆, deskріȣ̆, ↑nskріȣ̆, преskріȣ̆, проskріȣ̆, реskріȣ̆, sȣskріȣ̆, sȣпръskріȣ̆, трапskріȣ̆; ашіа ші zікȣ̆: azікȣ̆, конzікȣ̆, dezікȣ̆, ↑nzікȣ̆ преzікȣ̆, реzікȣ̆, контръzікȣ̆, біnеzікȣ̆, малеzікȣ̆, etc. etc.

Конжȣгъчіȣпеа вербелорȣ̆ речіпроаче але касȣлȣї Акȣsатівȣ̆.

A. Modȣлȣ̆ Indікатівȣ̆.

I. Тімпȣлȣ̆ Пресіnte.

	I-a	II-a	III-a	IV-a.
S.	me мірȣ̆,	me ціnȣ̆,	me dȣкȣ̆,	me sȣѫ,
	te мірї,	te ціnї,	te dȣчї,	te sȣї,
	se міръ,	se ціnе,	se dȣче,	se sȣіе,
П.	пе міръмȣ̆,	пе ціnемȣ̆,	пе dȣчемȣ̆,	пе sȣімȣ̆,
	ве міраці,	ве ціnеці,	ве dȣчеці,	ве sȣіці,
	se міръ,	se ціnȣ̆,	se dȣкȣ̆,	se sȣѫ.

II. Т. претеріт імперфектȣ̆.

S. me мірамȣ̆ etc. me ціnеам etc. me dȣчеам etc. me sȣіам etc.

III. Тімпȣлȣ̆ фȣтȣрȣ̆.

S. me міравоѫ me ціnеавоѫ me dȣчевоѫ me sȣівоѫ etc.

IV. Тімпȣлȣ̆ прет. перфектȣ̆.

S. me мірai, me ціnȣї, me dȣseї, me sȣії etc.

V. Т. прет. плȣs-ка-перфектȣ̆.

S. me мірaръм, me ціnȣръм, me dȣseръм, me sȣіръм etc.

VI. Т. фȣтȣрȣ̆ esaктȣ̆.

S. me міраръ, me ціnȣръ, me dȣseръ, me sȣіръ etc.

B. Modȣлȣ̆ Конжȣнктівȣ̆.

I. Тімпȣлȣ̆ Пресіnte.

S. съ me мірȣ̆, съ me ціnȣ̆, съ me dȣкȣ̆, съ me sȣѫ.

www.digibuc.ro

	съ ťe mipĭ,	съ te цinĭ,	съ te dꙋчĭ,	съ ťe sꙋĭ,
	съ se mipe,	съ se цinъ,	съ se dꙋкъ,	съ se sꙋiъ.
П.	съ ne mipъmꙋ̆,	съ ne цinemꙋ̆,	съ ne dꙋчemꙋ̆,	съ ne sꙋimꙋ̆,
	съ ве mipaцĭ,	съ ве цineцĭ,	съ ве dꙋчeцĭ,	съ ве sꙋiцĭ,
	съ se mipe,	съ se цinъ,	съ se dꙋкъ,	съ se sꙋiъ,

II. Т. прet. imперфектꙋ̆.

S. me mipapeam, me цinepeam, me dꙋчepeam, me sꙋipeam, etc.

III. Т. прet. перф. шi плꙋ̆s-ка-перфектꙋ̆.

S. me mipasem, me цinꙋsem, me dꙋsesem, me sꙋisem etc.

C. Modꙋлꙋ̆ Imперatiвꙋ̆.

S.	mipъ-te,	цine-te,	dꙋ-te,	sꙋi-te.
П.	mipъmꙋ-ne,	цinemꙋ-ne,	dꙋчemꙋ-ne,	sꙋimꙋ-ne,
	mipaцi-ве,	цineцi-ве,	dꙋчeцi-ве,	sꙋiцi-ве.

D. Modꙋлꙋ̆ Inфinitiвꙋ̆.

se mipápe, se цinépe, se dꙋчepe, sꙋipe.

Конжꙋ̆гъчiꙋnea вербелорꙋ̆ речiпроаче але касꙋлꙋĭ Datiвꙋ̆.

Modꙋлꙋ̆ Indiкatiвꙋ̆.

I. Timпꙋлꙋ̆ Пpesinte.

I-a	II-a		III-a	IV-a	
mĭ ꙋitꙋ̆,	mĭ ꙟплiꙋ̆	гꙋра etc.	mĭ батꙋ̆ жокꙋ̆,	mĭ коперꙋ̆	каsa etc.
цĭ ꙋiцĭ,	цĭ ꙟплi		цĭ бацĭ жокꙋ̆,	цĭ коперĭ	
шĭ ꙋitъ,	шĭ ꙟплe		шĭ бate жокꙋ̆,	шĭ копере	
ni ꙋitъmꙋ̆,	ni ꙟплemꙋ̆,		ni бatemꙋ̆ ж.,	ni копepimꙋ̆	
вi ꙋitaцĭ,	вi ꙟплeцĭ,		вi батeцĭ жокꙋ̆,	вi копeрiцĭ	
шĭ ꙋitъ,	шĭ ꙟплꙋ		шĭ батꙋ̆ жокꙋ̆,	шĭ копeрꙋ̆	

II. Т. претер. imперфектꙋ̆.

mĭ ꙋitam, mĭ ꙟплeam, mĭ бъteam ж. mĭ копepeam etc.

www.digibuc.ro

III. Тімпȣлȣ̆ фȣтȣрȣ̆.

mĭ ȣitавою̆, mĭ ꙟmплеавою̆, mĭ батевою̆ ж. mĭ копeрівою̆ etc.

IV. Т. претерітȣ̆ перфектȣ̆.

mĭ ȣitaĭ, mĭ ꙟmплȣĭ, mĭ бътȣĭ жокȣ̆, mĭ копeріĭ etc.

V. Т. прет. плȣs-ка-перфектȣ̆.

mĭ ȣitаръm, mĭ ꙟmплȣръm, mĭ бътȣръm ж. mĭ копeріръm etc.

VI. Т. фȣтȣрȣ̆ esактȣ̆.

mĭ ȣitaрю̆, mĭ ꙟmплȣрю̆, mĭ бътȣрю̆ ж., mĭ копeрірю̆ etc.

B. Modȣлȣ̆ Конжȣнктівȣ̆.

I. Тimпȣлȣ̆ пресінте.

съ mĭ ȣitȣ̆,	съ mĭ ꙟmплiȣ̆	гȣра etc.	съ mĭ батȣ̆ ж.	съ mĭ копeрю̆	каsа etc.
съ цĭ ȣiцĭ,	съ цĭ ꙟmплi		съ цĭ баცĭ ж.	съ цĭ копeрĭ	
съ шĭ ȣite,	съ шĭ ꙟmплiъ		съ шĭ батъ ж.	съ шĭ копeріъ	
съ ni ȣitъmȣ̆,	съ ni ꙟmплеmȣ̆		съ ni батеmȣ̆ ж.	съ ni копeріmȣ̆	
съ вi ȣitaцĭ,	съ вi ꙟmплеці		съ вi батеці ж.	съ вi копeріцĭ	
съ шĭ ȣite,	съ шĭ ꙟmплiъ		съ шĭ батъ ж.	съ шĭ копeріъ	

II. Т. прет. імперфектȣ̆.

mĭ ȣitapeam, mĭ ꙟmплереam, mĭ батереam ж. mĭ копeріреam etc.

III. Т. прет. перф. ші плȣs-ка-перфектȣ̆.

mĭ ȣitasem, mĭ ꙟmплȣsemȣ̆, mĭ бътȣsеръm ж. mĭ копeрisem etc.

C. Modȣлȣ̆ Імператівȣ̆.

ȣitъ-цĭ,	ꙟmпле-цĭ	гȣра etc.	бате-цĭ жокȣ̆,	копeрі-цĭ	каsа etc.
ȣitъmȣ-ni,	ꙟmплеmȣ-ni		батеmȣ-ni ж.,	копeріmȣ-ni	
ȣitaцi-вi,	ꙟmплеці-вi		батеці-вi ж.	копeріці-вi.	

D. Modȣлȣ̆ Інфінітівȣ̆.

mĭ ȣitape, mĭ ꙟmплépe, mĭ бátepe жокȣ̆, mĭ копeріpe.

www.digibuc.ro

Конжȣгъчюнеа верbелор речiпроаче але Казȣлȣї Dativȣ кȣ пронȣmenї personalї речiпроаче ꙟн Акȣsativȣ.

A. Modȣлȣ Indikativȣ.

I. Timпȣл presinte.

maskȣр. sinг.	фemin. sinг.	mask. плȣр.	фemin. плȣр.
mi лȣ semnȣ	mi ȣъ semnȣ,	mi ї semnȣ,	mi ле semnȣ,
ці лȣ semnї,	ції ȣъ semnї,	ці ї semnї,	ці ле semnї,
ші лȣ seamnъ,	ші ȣъ seamnъ,	ші ї seamnъ,	ші ле seamnъ,
ni лȣ semnъmȣ,	ni ȣъ semnъmȣ,	ni ї semnъmȣ,	ni ле semnъmȣ,
vi лȣ semnaції,	vi ȣъ semnaції,	vi ї semnaції,	vi ле semnaції
ші лȣ seamnъ,	ші ȣъ seamnъ,	ші ї seamnъ;	ші ле seamnъ.

II. T. прet. imперфektȣ.

mi лȣ semnam, mi ȣъ semnam, mi ї semnam, mi ле semnam etc.

III. Timпȣлȣ фȣtȣрȣ.

mi лȣ semnavoюȣ, mi ȣъ semnavoюȣ, mi ї semnavoюȣ, mi ле semnav.

IV. T. Прet. перфektȣ.

mi лȣ semnaї, mi ȣъ semnaї, mi ї semnaї, mi ле semnaї etc.

V. T. прet. плȣs-ка-перфektȣ.

mi лȣ semnaръm, mi ȣъ semnaръm, mi ї semnaръm, mi ле semnaр.

VI. T. фȣtȣрȣ esaktȣ.

mi лȣ semnaрюȣ, mi ȣъ semnaрюȣ, mi ї semnaрюȣ, mi ле semnaрюȣ,

B. Modȣлȣ Конжȣнktiв.

I. Timпȣлȣ presinte.

съ mi лȣ semnȣ,	съ mi ȣъ semnȣ,	съ mi ї semnȣ,	съ mi ле semnȣ,
съ ці лȣ semnї,	съ ції ȣъ semnї,	съ ці ї semnї,	съ ці ле semnї,
съ ші лȣ semne,	съ ші ȣъ semne,	съ ші ї semne,	съ ші ле semne,
съ ni лȣ semn.	съ ni ȣъ semn.	съ ni ї semn.	съ ni ле semnъmȣ,
съ vi лȣ semnaції,	съ vi ȣъ semnaції	съ vi ї semnaції	съ vi ле semnaції
съ ші лȣ semne,	съ ші ȣъ semne,	съ ші ї semne,	съ ші ле semne.

II. T. прet. Imперфektȣ.

mi лȣ semnaream mi ȣъ semn. mi ї semn. mi ле semnaream.

www.digibuc.ro

III. Т. преt. перф. шi плxs-ка-перфектȣ.

шi лȣ semnasem, шi ȣъ semnasem, шi ĭ semnasem, шi ле semnasem.

C. Modȣлȣ Iшператiвȣ.

seamnъ-цi-лȣ, seamnъ-цi-ȣъ, seamnъ-цi-ĭ, seamnъ-цi-ле,
semnъmȣ-ni-лȣ, semnъmȣ-ni-ȣъ, semnъmȣ-ni-ĭ, semnъmȣ-ni-ле,
semnaцi-вi-лȣ, semnaцi-вi-ȣъ, semnaцi-вi-ĭ, semnaцi-вi-ле,

D. Modȣлȣ Iнфinitiвȣ.

шi лȣ semnape, шi ȣъ semnape, шi ĭ semnape, шi ле semnape.

Верве речiпроаче але Kasȣлȣi Акȣsatiвȣ.

me афлȣ,	me аперȣ,	me ашеzȣ,	me бȣкȣрȣ,
me къntȣ,	me чертȣ,	me карȣ,	me кiъmȣ,
me кȣлкȣ,	me кȣmetȣ,	me кȣminекȣ,	me кȣtpemȣрȣ,
me dекinȣ,	me desбракȣ,	me deskалцȣ,	me desбрачinȣ,
me desбȣmбȣ,	me desmъniȣ,	me desпреȣnȣ,	me deщеntȣ,
me disnȣtȣ,	me лаȣȣ,	me iеаȣ,	me ↑mбetȣ,
me ↑налцȣ,	me ↑нфлȣ,	me ↑нфр↑nezȣ,	me ↑niеntȣ,
me stpъinezȣ,	me ↑ntopnȣ,	me ↑ntpistezȣ,	me жокȣ,
me лаsȣ,	me ланеdȣ,	me легȣ,	me mъpitȣ,
me mъniȣ,	me mestекȣ,	me mesȣрȣ,	me miшкȣ,
me лȣntȣ,	me nȣminȣ,	me nȣmeрȣ,	me оперȣ,
me оаsnetȣ,	me преъmблȣ,	me плекȣ,	me порtȣ,
me pazimȣ,	me ренаȣsȣ,	me resфъцȣ,	me рогȣ,
me рȣшinezȣ,	me s↑nцерȣ,	me satȣрȣ,	me skaлdȣ,
me skoлȣ,	me st↑mnерȣ,	me ȣnерȣ,	me вaitȣ,
me гаȣzȣ,	me арzȣ,	me бatȣ,	me кȣnoskȣ,
me denpinzȣ,	me desфакȣ,	me ↑nцелегȣ,	me ↑ntopкȣ,
me ↑ntpекȣ,	me плънгȣ,	me перzȣ,	me temȣ,
me desпарцȣ,	me misepeskȣ,	me рекорeskȣ,	me ↑ntpекȣ,
me ръtечeskȣ,	me ретъщeskȣ,	me desчinгȣ etc.	

www.digibuc.ro

Ашьа se конжѫгъ ші вербеле активе спре а еспріме сенсѫлѫ пасівѫ, пріn форма речіпроакъ, прекѫмѫ:

ме ажѫтѫ,	ме кіъмѫ,	ме дефаімѫ,
ме гѫвернѫ,	ме жѫдекѫ,	ме лімітѫ,
ме опорѫ,	ме черкѫ,	ме рекомпенсѫ,
ме семпѫ,	ме тѫрбѫрѫ,	ме візітѫ,
ме везѫ,	ме паскѫ,	ме трагѫ,
ме стпцѫ,	ме вестескѫ,	ме лапедѫ,
ме ѫмпльѫ,	ме ѫдѫ,	ме ѫнкізѫ etc.

Верве речіпроаче але Касѫлѫі Dатівѫ.

мї фігѫрѫ,	мї імаџінѫ,	мї таѣ перѫлѫ etc.
мї спелѫ мъніле,	мї лаѫ капѫлѫ,	мї легѫ тіжлокѫлѫ etc.
мї цінѫ гѫра etc.	мї разѫ барба,	мї пѫнѫ капѫлѫ etc.
мї адѫкѫ а мінте,	мї рѫмпѫ враџѫлѫ,	мї аскѫцѫ дінції etc.
мї ѫрзескѫ калеа,	мї факѫ лѫкрѫлѫ,	мї стергѫ насѫлѫ etc.

Конжѫгъчѣнеа вербелорѫ імперсопалі.

A. Modлѫ Indікатівѫ.

I. Тімпѫл пресінте.

I-а	II-а	III-а	IV-а.
фѫлџеръ,	паре,	пінџе,	лѫчеще,
II. Т. прет. імперфектѫ.			
фѫлџера,	пъреа,	пінџеа,	лѫчѣ,
III. Тімпѫлѫ фѫтѫрѫ.			
фѫлџерава,	пъреава,	пінџева,	лѫчіва,
IV. Т. прет. перфектѫ.			
фѫлџеръ,	пърѫ,	пінсе,	лѫчі,
V. Т. прет. плѫс-ка-перфектѫ.			
фѫлџераръ,	пърѫръ,	пінсеръ,	лѫчіръ,
VI. Т. фѫтѫрѫ есактѫ.			
фѫлџераре,	пърѫре,	пінсере,	лѫчіре.

www.digibuc.ro

B. Modȣлȣ̆ Копжȣктівȣ̆.

I. Тімпȣлȣ̆ пресінте.

sъ фȣлџере,	sъ парі̆ъ,	sъ nінгъ,	sъ лȣ̆чеаskъ,

II. Т. прет. імперфектȣ̆.

фȣлџерареа,	пъререа,	nінџереа,	лȣ̆чіреа,

III. Т. прет. перф. ші плȣs-ка-перфектȣ̆.

фȣлџерасе,	пърȣсе,	nінсесе,	лȣ̆чісе,

C. Modȣлȣ̆ Імператівȣ̆.

фȣлџере,	парі̆ъ,	nінгъ,	лȣ̆чеаskъ,

D. Modȣлȣ̆ Імфінітівȣ̆.

фȣлџераре,	пъре́ре,	nінџере,	лȣ̆чіре,

E. Џерȣnzȣлȣ̆.

фȣлџеръndȣ̆,	пърѫndȣ̆,	nінгѫndȣ̆,	лȣ̆чіndȣ̆,

F. Sȣпінȣлȣ̆.

фȣлџератȣ̆,	пърȣтȣ̆,	nінсȣ̆,	лȣ̆чітȣ̆,

Аша se конжȣгъ ші ȣрмътоаріеле:

тȣнъ,	(ліче),	бате вѫнтȣлȣ̆,	моаре,
гръndінъ,	(каре),	бате пеатра,	пȣте,
плоȣ̆ъ,	(dече),	апȣне soareле,	ресаре soareле.

Конжȣгъчїѫnea верберорȣ̆ імперsonaлї речіпроаче.

A. Modȣлȣ̆ Indікатівȣ̆.

I. Т. пресінте.

I-a	II-a	III-a	IV-a.
se серінъ,	se каde,	se zіче,	se кȣвіne,

II. Т. прет. імперфектȣ̆.

se серіна,	se къdea,	se zічеа,	se кȣвеніа

www.digibuc.ro

III. Т. фȣtȣрȣ̆.

se sepinава, se къdeава, se zічева, se кȣвепіва,

IV. Т. претерітȣ̆ перфектȣ̆.

se sepinъ, se къzȣ, se zise, se кȣвепі,

V. Т. прет. плȣs-ка-перфектȣ̆.

se sepinаръ, se къzȣръ, se zisеръ, se кȣвепіръ,

VI. Т. фȣtȣрȣ̆ esaктȣ̆.

se sepinаре, se къzȣре, se zisере, se кȣвепіре,

B. Modȣлȣ̆ Конжȣнктівȣ̆.

I. Тімпȣлȣ̆ Пресinte.

съ se sepine, съ se казъ, съ se zікъ, съ se кȣвіпъ,

II. Т. претерітȣ̆ імперфектȣ̆.

se sepinаpеа, se къdереа, se zічереа, se кȣвепіреа,

III. Т. прет. перф. ші плȣs-ка-перфектȣ̆.

se sepinase, se къzȣse, se zisese, se кȣвепіse,

C. Modȣлȣ̆ Імперативȣ̆.

sepine-se, казъ-se, zікъ-se, кȣвіпъ-se,

D. Modȣлȣ̆ Інфінітівȣ̆.

se sepinаре, se къdéре, se zічере, se кȣвепіре,

E. Џерȣпzȣлȣ̆.

sepinъndȣ-se, къzѫndȣ-se, zікѫndȣ-se, кȣвепіndȣ-se,

F. Sȣпінȣлȣ̆.

sepinatȣ̆, къzȣtȣ̆, zisȣ̆, кȣвепітȣ̆.

Аша se конжȣгъ ші ȣрmътоаріеле:

se лȣminъ, se веdе, se фаче zіȣ̆ъ, se аȣdе,
se ѫntȣnекъ, se поате, se фаче поапtе, se ворбеще,
se пȣоръ, se џіne, se креdе, se ръчеще.

Конжꙋгъчюпеа вербелорꙋ imперsoпaлĭ речі-проаче персoaпелорꙋ Казꙋлꙋĭ Акꙋsatівꙋ.

A. Modꙋлꙋ Indiкatівꙋ.

I. Tімпꙋлꙋ Пресiпte.

I-a	II-a	III-a	IV-a.
me тъпкъ,	me doape,	me stрꙇпџе,	me ръпеще,
te тъпкъ,	te doape,	te stрꙇпџе,	te ръпеще,
лꙋ тъпкъ,	лꙋ doape	лꙋ stрꙇпџе,	лꙋ ръпеще,
ꙋъ тъпкъ,	ꙋъ doape,	ꙋъ stрꙇпџе,	ꙋъ ръпеще,
пе тъпкъ,	пе doape,	пе stрꙇпџе,	пе ръпеще,
ве тъпкъ,	ве doape,	ве stрꙇпџе,	ве ръпеще,
(л)i тъпкъ,	(л)i doape,	(л)i stрꙇпџе,	(л)i ръпеще,
ле тъпкъ,	ле doape,	ле stрꙇпџе,	ле ръпеще.

II. T. пpet. iмперфектꙋ.

me тъпка etc. me dopea etc me stрꙇпџеа etc. me ръпꙗ etc.

III. Tімпꙋлꙋ фꙋтꙋрꙋ.

me тъпкава etc. me dopeaва, me stрꙇпџева etc. me ръпiва etc.

IV. T. пpet. перфектꙋ.

me тъпкъ etc. me dopꙋ etc. me stрꙇпse etc. me ръпi etc.

V. T. пpet. плꙋs-ка-перфектꙋ.

me тъпкаръ, me dopꙋръ, me stрꙇпsеръ, me ръпiръ,

VI. T. фꙋтꙋрꙋ esактꙋ.

me тъпкаре, me dopꙋре, me stрꙇпsере, me ръпiре etc.

B. Modꙋлꙋ Конжꙋпктiвꙋ.

I. Tімпꙋл пресiпte.

съ me тъпче, съ me doaръ, съ me stрꙇпгъ, съ me ръпеаskъ etc.

II. T. пpet. iмперфектꙋ.

me тъпкареа, me dꙋререа, me stрꙇпџереа, me ръпiреа etc.

III. T. пpet. перф. шi плꙋs-ка-перфектꙋ.

me тъпкаse, me dopꙋse, me stрꙇпsese, me ръпise etc.

www.digibuc.ro

C. Modȣлȣ̆ Imпepatiвȣ̆.

тъпче-me, doapъ-me, stpɪпгъ-me, [ръпeaskъ-me.

D. Modȣлȣ̆ Iпфinitiвȣ̆.

me тъпкape, me dȣpépe, me stpɪпџepe, me ръпipe etc.

E. Џepȣпzȣлȣ̆.

тъпкɪndȣ-me, dopɪndȣ-me, stpɪпгɪndȣ-me, ръпindȣ-me etc.

F. Sȣпinȣлȣ̆.

тъпкatȣ̆, dopȣtȣ̆, stpɪnsȣ̆, ръпitȣ̆.

Конжȣгъчiȣпеа Вербелорȣ̆ imпepsoпaлĭ peчi-пpoaчe пepsoaпeлopȣ̆ Кasȣлȣĭ Datiвȣ̆.

A. Modȣлȣ̆ Indiкatiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ пpesinte.

I-a	II-a	III-a		IV-a.
mĭ пeasъ,	mĭ плаче,	mĭ креще	ъnima etc.	mĭ пȣte,
цĭ пeasъ,	цĭ плаче,	цĭ креще		цĭ пȣte,
(л) i пeasъ,	(л) ĭ плаче,	(л) i креще		(л) i пȣte,
ni пeasъ,	ni плаче,	ni креще		ni пȣte,
вi пeasъ,	вi плаче,	вi креще		вi пȣte,
ле пeasъ,	ле плаче,	ле креще		ле пȣte,

II. T. пpet. imпepфeктȣ̆.

mĭ пesà, mĭ плъчеа, mĭ крещеа, mĭ пȣцia etc.

III. Timпȣлȣ̆ фȣtȣpȣ̆.

mĭ пesaвa, mĭ плъчеава, mĭ крещева, mĭ пȣцiвa etc.

IV. T. пpetepitȣ̆ пepфeктȣ̆.

mĭ пesъ, mĭ плъкȣ, mĭ кpeskȣ, mĭ пȣцi etc.

V. T. пpet. плȣs-ка-пepфeктȣ̆.

mĭ пesapъ, mĭ плъкȣpъ, mĭ кpeskȣpъ, mĭ пȣцipъ etc.

VI. T. фȣtȣpȣ̆ esaктȣ̆.

mĭ пesape, mĭ плъкȣpe, mĭ кpeskȣpe, mĭ пȣцipe etc.

www.digibuc.ro

B. Modȣлȣ̆ Конжȣнктiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ пresinte.

sъ mĭ пese, sъ mĭ плакъ, sъ mĭ креаskъ, sъ mĭ пȣцъ etc.

II. T. пretер itȣ̆ imперфектȣ̆.

mĭ пesaрea, mi плъчереа, mĭ крещереа, mĭ пȣцiреа etc.

III. T. пret. перф. шi плȣs-ка-перфектȣ̆.

mĭ пesase, mĭ плъкȣse, mĭ креskȣse, mĭ пȣцise etc.

C. Modȣлȣ̆ Imперatiвȣ̆.

пese-mĭ,	плакъ-mĭ,	креаskъ-mĭ,	пȣцъ-mĭ,
пese-цĭ,	плакъ-цĭ,	креаskъ-цĭ,	пȣцъ-цĭ,
пese-(л)ĭ,	плакъ-(л)ĭ,	креаskъ-(л)ĭ,	пȣцъ-(л)ĭ,
пese-пi,	плакъ-пi,	креаskъ-пĭ,	пȣцъ-пi,
пese-вi,	плалъ-вi,	креаskъ-вi,	пȣцъ-вi,
пese-ле,	плакъ-ле,	креаskъ-ле,	пȣцъ-ле.

D. Modȣлȣ̆ Iпфinitiвȣ̆.

mĭ пesáре, mĭ плъчéре, mĭ крéщере, mĭ пȣцiре etc.

E. Цеpȣпzȣлȣ̆.

пesъndȣ-mĭ, плъкѫndȣ-mĭ, креskѫndȣ-mĭ, пȣцѫndȣ-mĭ.

Конжȣгъчiȣпеа Вербелорȣ̆ imперsoпалĭ речiпроаче de sine шi релегате кȣ перsoапеле Kasȣлȣĭ Datiвȣ̆.

A. Modȣлȣ̆ Indiкatiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ пresinte.

mi se плеакъ,	mi se каde,	mi se ziче,	mi se кȣвiпe,
цi se плеакъ,	цi se каde,	цi se ziче,	цi se кȣвiпe,
(л)i se плеакъ,	(л)i se каde,	(л)i se ziче,	(л)i se кȣвiпe,
пi se плеакъ,	пi se каde,	пi se ziче,	пi se кȣвiпe,
вi se плеакъ,	вi se каde,	вi se ziче,	вi se кȣвiпe,
ле se плеакъ,	ле se каde,	ле se ziче,	ле se кȣвiпe,

www.digibuc.ro

II. T. Претеріtȣ̆ imперфектȣ̆.

mi se плекà, mi se къdea, mi se ziчea, mi se кȣвенià etc.

III. Timпȣлȣ̆ фȣtȣрȣ̆.

mi se плекава, mi se къdeава, mi se ziчева, mi se кȣвеніва etc.

IV. T. претеріtȣ̆ перфектȣ̆.

mi se плекъ, mi se късȣ, mi se zise, mi se кȣвенì etc.

V. T. претеріtȣ̆ плȣs-ка-перфектȣ̆.

mi se плекаръ, mi se късȣръ, mi se zisеръ, mi se кȣвеніръ etc.

VI. T. фȣtȣрȣ̆ esактȣ̆.

mi se плекаре, mi se късȣре, mi se zisеpe, mi se кȣвеніре etc.

B. Modȣлȣ̆ Конжȣнктівȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ пресinte.

съ mi se плече, съ mi se казъ, съ mi se zікъ, съ mi se кȣ̆вінъ etc

II. Timпȣлȣ̆ прет. imперфектȣ̆.

mi se плекареа, mi se къdépea, mi se ziчереа, mi se кȣ̆веніреа etc.

III. T. прет. перф. шi плȣs-ка-перфектȣ̆.

mi se плекаse, mi se късȣse, mi se zisese, mi se кȣвеніse etc.

C. Modȣлȣ̆ Імператівȣ̆.

плече-mi-se,	казъ-mi-se,	zікъ-mi-se,	кȣвінъ-mi-se,
плече-ці-se,	казъ-ці-se,	zікъ-ці-se,	кȣвінъ-ці-se,
плече-(л)i-se,	казъ-(л)i-se,	zікъ-(л)i-se,	кȣвінъ-(л)i-se,
плече-ni-se,	казъ-ni-se,	zікъ-ni-se,	кȣвінъ-ni-se,
плече-вi-se,	казъ-вi-se,	zікъ-вi-se,	кȣвінъ-вi-se,
плече-ле-se,	казъ-ле-se,	zікъ-ле-se,	кȣвінъ-ле-se.

D. Modȣлȣ̆ Інфinitiвȣ̆.

mi se плекáре, mi se къdépe, mi se ziчере, mi se кȣвеніре.

E. Ценȣнzȣлȣ̆.

плекънdȣ-mi-se, късънdȣ-mi-se, zікънdȣ-mi-se, кȣвенinдȣ-mi-se.

www.digibuc.ro

DESПРЕ ВЕРБЕЛЕ IРРЕГȢЛАРIЕ.

Вербе iррегȣларiе se кȣатъ ачеле-à, карї нȣ se potȣ̆ конжȣга dȣпъ фортеле комȣнї de конжȣгъчiȣне. Атарї вербе sȣnt de прima Конжȣгъчiȣне dape шi stape; de secȣnda Конжȣг. авере шi волере saȣ̆ врере; de терца Конж. ésере шi фȣере; de карта Конж. фiре шi щiре.

Iррегȣларiеле прimеi Конжȣгъчiȣнi.

A. Modȣлȣ̆ Indiкatiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ пресinte.

Sinг.	daȣ̆,	staȣ̆,
	daї,	staї,
	dъ,	stъ,
Плȣр.	dъmȣ̆,	stъmȣ̆,
	daцї,	staцї,
	daȣ̆,	staȣ̆,

II. T. прet. imперфектȣ̆.

Sinг.	dam,	stam,
	daї,	staї,
	da,	sta,
	damȣ̆,	stamȣ̆,
	daцї,	staцї,
	da,	sta,

III. Timпȣлȣ̆ фȣтȣрȣ̆.

Sinг.	daвoȣ̆,	staвoȣ̆,
	daвeї,	staвeї,
	daвa,	staвa,
Плȣр.	daвomȣ̆,	staвomȣ̆,
	daвeцї,	staвeцї,
	daвopȣ̆,	staвopȣ̆,

www.digibuc.ro

IV. Т. прет. перфектȣ.

Sinг.	dedeĭ,	steteĭ,
	dedeшĭ,	steteшĭ,
	dede,	stete,
Плȣр.	dedemȣ,	stetemȣ,
	dedeцĭ,	steteцĭ,
	dedeръ,	steteръ.

V. Т. прет. плȣs-ка-перфектȣ.

Sinг.	dedeрът,	steteрът,
	dedeръĭ,	steteръĭ,
	dedeръ,	steteръ,
Плȣр.	dedeрътȣ,	steteрътȣ,
	dedeръцĭ,	steteръцĭ,
	dedeръ,	steteръ.

VI. Т. фȣтȣрȣ esaктȣ.

Sinг.	dedeрiȣ,	steteрiȣ,
	dedeрiĭ,	steteрiĭ,
	dedeрe,	steteрe,
Плȣр.	dedeрeтȣ,	steteрeтȣ,
	dedeрeцĭ,	steteрeцĭ,
	dedeрeрȣ,	steteрeрȣ.

В. Modȣлȣ Конжȣнктiвȣ.

Тiтпȣлȣ Пresinte.

Sinг.	Sъ daȣ,	sъ staȣ,
	sъ daĭ,	sъ staĭ,
	sъ dea,	sъ stea,
Плȣр.	sъ dътȣ	sъ stътȣ,
	sъ daцĭ,	sъ staцĭ,
	sъ dea,	sъ stea.

www.digibuc.ro

II. Т. прет. imперфектȣ.

Sinг.	dapeam,	stapeam,
	dapeaĭ,	stapeaĭ,
	dapea,	stapea,
Плȣр.	dapeamȣ,	stapeamȣ,
	dapeaцĭ,	stapeaцĭ,
	dapeapȣ,	stapeapȣ,

III. Т. прет. перф. ші плȣs-ка-перфектȣ.

Sinг.	dedesem,	stetesem,
	dedeseĭ,	steteseĭ,
	dedese,	stetese,
Плȣр,	dedesemȣ,	stetesemȣ,
	dedeseцĭ,	steteseцĭ,
	dedesepȣ,	stetesepȣ.

C. Modȣлȣ Imпepatiвȣ.

Sinг.	dъ,	stъ,
Плȣр.	dъmȣ,	stъmȣ,
	daцĭ,	staцĭ.

D. Modȣлȣ Inфtnitiвȣ.

Dape. stape.

E. Цepȣnzȣлȣ.

dъndȣ, stъndȣ.

T. Sȣпinȣлȣ.

datȣ, statȣ.

Ка dape se конжȣгъ ші Компȣsȣлȣ dedape, ꙟnsъ ꙟn формъ речіпроакъ me dedaȣ; алте компȣse але селе ціnȣ de терца конжȣгъчȣne. Компȣseле вербȣлȣĭ stape se конжȣгъ регȣлатȣ. Вербȣлȣ леȣаре ꙟнкъ е регȣларіȣ, нȣмаĭ літера л se перde ꙟn ȣne персоане, кȣтȣ пȣтемȣ ведеа:

IX.

www.digibuc.ro

	Іndikatiвȣ пpes.		Конжȣнkt. пpes.		Іmпеpatiвȣ.	
	формъ вн.	формъ віціatъ.	ф. вн.	ф. віціatъ.	ф. вн.	фор. віціatъ.
S.	леаȣ	еаȣ,	sъ леаȣ,	sъ еаȣ,		
	леаĭ,	еаĭ,	sъ леаĭ,	sъ еаĭ,	леа,	еа,
П.	леа,	еа,	sъ леа,	sъ еа,	леȣе,	еае,
	леȣъmȣ,	лȣъmȣ,	sъ леȣъmȣ,	sъ лȣъmȣ,	леȣъmȣ,	лȣъmȣ,
	леȣаціĭ,	лȣаціĭ,	sъ леȣаціĭ,	sъ лȣаціĭ,	леȣаціĭ,	лȣаціĭ,
	леаȣ,	еаȣ,	sъ леае,	sъ еае,	леае,	еае,

Ірреrȣларіеле Sekȣndeĭ Конжȣгъчѭnĭ аȣsiліаріе.

A. Modȣлȣ Indikatiвȣ.

I. Timпȣлȣ Пpesinte.

	форме вне,		форме віціate.		формъ вн.	формъ віціatъ.
S.	Авюȣ,	аюȣ,	am,	аmюȣ,	воюȣ,	вреаȣ,
	авĭ,	аĭ,	аĭ,	аĭ,	веĭ,	вреĭ,
	аве,	а,	аре,	ар,	ва,	вреа,
П.	аветȣ,	атȣ,	аветȣ,	атȣ,	вотȣ,	вретȣ,
	авеціĭ,	аціĭ,	авеціĭ,	аціĭ,	веціĭ,	вреціĭ,
	авȣ,	аȣ,	аȣ,	арȣ,	ворȣ,	вреаȣ.

II. Т. претер. imперфектȣ.

S.	авеam,	вреam,
	авеаĭ	вреаĭ,
	авеа,	вреа,
П.	авеатȣ,	вреатȣ,
	авеаціĭ,	вреаціĭ,
	авеа,	вреа.

www.digibuc.ro

III. Тimпꙋлꙋ̆ фꙋтꙋрꙋ̆.

Ѕ.	авеавою̆,	вреавою̆,
	авеавеĭ,	вреавеĭ,
	авеава,	вреава,
П.	авеавоmꙋ̆,	вреавоmꙋ̆,
	авеавецĭ,	вреавецĭ,
	авеаворꙋ̆,	вреаворꙋ̆.

IV. Т. Прет. перфектꙋ̆.

Ѕ,	авꙋĭ,	врꙋĭ,
	авꙋшĭ,	врꙋшĭ,
	авꙋ	врꙋ,
П.	авꙋmꙋ̆,	врꙋmꙋ̆,
	авꙋцĭ,	врꙋцĭ,
	авꙋръ,	врꙋръ.

V. Т. прет. плꙋс-ка-перфектꙋ̆.

Ѕ.	авꙋрътm,	врꙋрътm,
	авꙋръĭ,	врꙋръĭ,
	авꙋрь,	врꙋръ,
П.	авꙋрътmꙋ̆,	врꙋрьтmꙋ̆,
	авꙋръцĭ	врꙋръцĭ,
	авꙋръ,	врꙋръ.

VI. Т. фꙋтꙋрꙋ̆ еѕактꙋ̆.

Ѕ.	авꙋрю̆,	врꙋрю̆,
	авꙋріĭ,	врꙋріĭ,
	авꙋре,	врꙋре,
П.	авꙋремꙋ̆,	врꙋремꙋ̆,
	авꙋрецĭ,	врꙋрецĭ,
	авꙋрерꙋ̆,	врꙋрерꙋ̆.

www.digibuc.ro

B. Modѕлꙋ Конжѕнктівꙋ.

I. Тімпѕлꙋ пресінте.

	ф. вѫп.	ф. віціатъ.	ф. вѫп.	ф. віціатъ.
S.	sъ авѫꙋ,	sъ am,	sъ воѫꙋ,	sъ вреаꙋ,
	sъ авї,	sъ aї	sъ веї,	sъ врeї,
	sъ авіъ,	sъ aївъ,	sъ ва,	sъ врea,
П.	sъ аветꙋ,	sъ аветꙋ,	sъ вретꙋ,	sъ вретꙋ,
	sъ авецї,	sъ авецї,	sъ врецї,	sъ врецї,
	sъ авіъ,	sъ аївъ,	sъ воіь,	sъ врea.

II. Т. прет. Імперфектꙋ.

	фортъ вѫп,	фортъ віціатъ,	фортъ вѫп,	фортъ віціатъ,
S.	авеaреam,	авереашѫꙋ,	вререam,	вререашѫꙋ,
	авереаї,	авереаї,	вререаї,	вререаї,
	аверea,	авереар,	врерea,	вререар,
П.	авереamꙋ,	авереamꙋ,	вререamꙋ,	вререamꙋ,
	авереацї,	авереацї,	вререацї.	вререацї,
	авереарꙋ,	авереарꙋ,	вререарꙋ,	вререарꙋ.

III. Т. претер. перф. ші плѕs-ка-перф.

S.	авѕsem,	врѕsem,
	авѕseї,	врѕseї,
	авѕse,	врѕse,
П.	авѕsemꙋ,	врѕsemꙋ,
	авѕseцї,	врѕseцї,
	авѕsерꙋ,	врѕsерꙋ,

C. Modѕлꙋ Імператівꙋ.

S.	авї	saꙋ	аїбї,	—	—
П.	аветꙋ,		—	—	—
	авецї,		—	—	—

D. Modѕлꙋ Інфінітівꙋ.

аве́ре, врере́,

E. Цервнzѕлꙋ.

авѫndꙋ, врѫndꙋ,

www.digibuc.ro

F. Sѹпinѹлѹ̆.

авѹtѹ̆,	врѹtѹ̆,

G. Партiчiпiѹ̆.

S.	авѹtѹ̆, авѹtъ,	врѹtѹ̆, врѹtъ.
П.	авѹцĭ, авѹte,	врѹцĭ, врѹte.

Iррегѹларiеле Терцеĭ шi Картеĭ Копжѹгъчiѹпĭ.

Doѹ̆е верве але аuesteĭ Копжѹгъчiѹпĭ: ese, фѹере, sѹnt шi deфектiве. Amendoѹ̆е se sѹпплiпeskѹ̆ пре sine шi ɪmпреѹпъ кѹ вербѹлѹ̆ фiре de IV-a Копж. формеазъ о Копжѹгъчiѹпе ɪntреагъ аѹsiлiаръ. Еакъ-ле шiрѹлѹ̆ ɪmпреѹпъ кѹ алѹ̆ вербѹлѹĭ щiре.

A. Modѹлѹ̆ Indiкatiвѹ̆.

I. Timпѹлѹ̆ пресinte.

	Формъ вѹпъ.	Формъ вiцiatъ.	
S.	еѹ-sѹ̆ saѹ̆ eskѹ̆,	sɪnt *)	щiѹ̆,
	tѹ ещĭ,	ещĭ,	щiĭ,
	елѹ̆ e,	este,	щiе,
П.	поĭ sѹmѹ̆,	sɪntemѹ̆,	щimѹ̆,
	воĭ seцĭ,	sɪnteцĭ,	щiцĭ,
	ei-sѹ̆,	sɪntѹ̆,	щiѹ̆,

*) Ѹпĭ фiлологĭ алѹ̆ nostрѹ Domпѹлѹ̆ Ц. M. Ф. ɪn stѹzieле селе лimвistiче skoase ѹрmъtoriѹлѹ̆ resѹлtatѹ̆ asѹпра аѹsiлiарiѹлѹĭ sѹ̆ ɪn Пресinteле Indiкatiвѹлѹĭ:

	Формъ клаsiкъ.	Ф. skѹрtatъ.	Ф. Аѹрелiапъ.	Ф. deрiвatъ.
S.	sɪmѹ̆,	sѹ̆,	eskѹ̆,	sɪntѹ̆,
	ешĭ,	—	ешчĭ,	—
	este, (шi e),	e (saѹ̆ ĭ),	—	—
П,	sɪmѹ̆,	—	фimѹ̆,	sɪntemѹ̆,
	esteцĭ (шi seцĭ),	—	фiцĭ,	sɪnteцĭ,
	sɪntѹ̆,	sѹ̆,	—	—

www.digibuc.ro

II. Т. претерітȣ імперфектȣ.

S.	еȣ ерам,	щіеам,
	tȣ ераї,	щіеаї,
	елȣ ера,	щіеа,
П.	noї ерамȣ,	щіеамȣ,
	вої ераці,	щіеаці,
	еї ера,	щіеа,

III. Тімпȣлȣ фȣтȣрȣ.

S.	еȣ фівоиȣ,	щівоиȣ,
	tȣ фівеї,	щівеї,
	елȣ фіва,	щіва,
П.	noї фівомȣ,	щівомȣ,
	вої фівеці,	щівеці,
	еї фіворȣ,	щіворȣ,

IV. Т. прет. перфектȣ.

	Формъ вѫнъ,	Формъ віціатъ.	
S.	еȣ фȣї,	фȣseї,	щіȣї,
	tȣ фȣші,	фȣseші,	щіȣші,
	елȣ фȣ,	фȣse,	щіȣ,
П.	noї фȣмȣ,	фȣseръмȣ,	щіȣмȣ,
	вої фȣці,	фȣseръці,	щіȣці,
	еї фȣръ,	фȣseръ,	щіȣръ,

V. Т. претер. плȣs-ка-перф.

S.	еȣ фȣръм,	щіȣръм,
	tȣ фȣръї,	щіȣръї,
	елȣ фȣръ,	щіȣръ,
П.	noї фȣръмȣ,	щіȣръмȣ,
	вої фȣръці,	щіȣръці,
	еї фȣръ,	щіȣръ,

VI. Тімпȣлȣ фȣтȣрȣ esактȣ.

S.	еȣ фȣрїȣ,	щіȣрїȣ,
	tȣ фȣріï,	щіȣріï,
	елȣ фȣре,	щіȣре,

www.digibuc.ro

П.	воĭ фȣремŭ,	—	щiȣремŭ,
	воĭ фȣрецĭ,	—	щiȣрецĭ,
	eĭ фȣрерŭ,	—	щiȣрерŭ,

B. Modȣлŭ Конжȣнктiвŭ.

I. Тimпȣлŭ пpesinte.

S.	sъ шiŭ	saŭ	sъ фiŭ,	sъ щiŭ,
	sъ шiĭ	—	sъ фiĭ,	sъ щiĭ,
	sъ шiъ	—	sъ фiъ,	sъ щiъ,
П.	sъ шimŭ	—	sъ фimŭ,	sъ щimŭ,
	sъ шiцĭ	—	sъ фiцĭ,	sъ щiцĭ,
	sъ шiъ	—	sъ фiъ,	sъ щiъ.

II. Т. прет. imперфектŭ.

	ф. вгнъ.	ф. вiцiatъ.	
S.	фiream,	фireaшiŭ,	щiream,
	фireaĭ,	фireaĭ,	щireaĭ,
	фirea,	фirear,	щirea,
П.	фireamŭ,	фireamŭ,	щireamŭ,
	фireaцĭ,	фireaцĭ,	щireaцĭ,
	фirearŭ,	фirearŭ,	щirearŭ,

III. Т. плȣs-ка-перфектŭ.

S.	фȣsem,	фȣsesem,	щiȣsem,
	фȣseĭ,	фȣseseшĭ,	щiȣseĭ,
	фȣse,	фȣsese,	щiȣse,
П.	фȣsemŭ,	фȣsesemŭ,	щiȣsemŭ,
	фȣseцĭ,	фȣseseцĭ	щiȣseцĭ,
	фȣserŭ,	фȣseserŭ,	щiȣserŭ,

C. Modȣлŭ Imпеpatiвŭ.

S.	шiĭ	saŭ	фiĭ,	щiĭ,
П.	шimŭ	—	фimŭ,	щimŭ,
	шiцĭ	—	фiцĭ,	щiцĭ,

D. Modȣлŭ Infiнitiвŭ.

фire, щire,

E. Џерȣнzȣлȣ̆.

фiindȣ̆, щiindȣ̆,

F. Sȣпiнȣлȣ̆.

фȣstȣ̆ saȣ̆ фostȣ̆, щiȣtȣ̆,

G. Партiчiпiȣлȣ̆.

S. фostȣ̆, фoastъ, щiȣtȣ̆, щiȣtъ,
П. фostĭ, фoaste, щiȣцĭ, щiȣte.

Конжȣгъчiȣнеа компȣsъ saȣ̆ перiфрastiкъ.

Афаръ de timпȣрiле simпле аръtate пînъ aiчĭ, Ромънiĭ аȣ̆ în Конжȣгъчiȣне шi timпȣрĭ компȣсе, шi анȣме пентрȣ фȣtȣрȣлȣ̆ Idiкatiвȣлȣĭ, în каре сервеще аȣsiлiaрiȣлȣ̆ в р é р е кȣ Iнфiнitiвȣлȣ̆ вербȣлȣĭ sȣstantiвȣ̆; пентрȣ iмперфектȣлȣ̆ Конжȣнктiвȣлȣĭ, ȣнde сервеще аȣsiлiaрiȣлȣ̆ а в é р е кȣ Iнфiнi-tiвȣлȣ̆ вербȣлȣĭ sȣstantiвȣ̆; апоĭ пентрȣ timпȣрiле претерite în карĭ сервеще маĭ алеsȣ̆ аȣsiлiaрiȣлȣ̆ а в é р е кȣ Sȣпiнȣлȣ̆ вербȣлȣĭ sȣstantiвȣ̆.

Timпȣрĭ компȣсе.

Фȣtȣрȣлȣ̆ Idiкatiвȣлȣĭ.

вою̆	кънta-ре,	вою̆	веdé-ре,	вою̆	sȣце-ре,	вою̆	аȣzi-ре,
веĭ	—	веĭ	—	веĭ	—	веĭ	—
ва	—	ва	—	ва	—	ва	—
вомȣ̆	—	вомȣ̆	—	вомȣ̆	—	вомȣ̆	—
вецĭ	—	вецĭ	—	вецĭ	—	вецĭ	—
ворȣ̆	—	ворȣ̆	—	ворȣ̆	—	ворȣ̆	—

Iмперфектȣлȣ̆ Конжȣнктiвȣлȣĭ.

авiȣ̆	saȣ̆	ашiȣ̆	кънta-ре,	веdé-ре,	sȣце-ре,	аȣzi-ре,
авĭ	—	аĭ	—	—	—	—
аве	—	ар'	—	—	—	—
авемȣ̆	—	амȣ̆	—	—	—	—
авецĭ	—	ацĭ	—	—	—	—
авȣ̆	—	арȣ̆	—	—	—	—

www.digibuc.ro

Перфектȣлȣ̆ Indikatiвȣлȣĭ.

авĭȣ̆ saȣ̆	aȣ̆ кънtatȣ̆,	възȣtȣ̆,	sȣntȣ̆,	aȣzitȣ̆,	
авĭ —	aĭ —	—	—	—	
аве —	а —	—	—	—	
аветȣ̆ —	атȣ̆ —	—	—	—	
авецĭ —	ацĭ —	—	—	—	
авȣ̆ —	аȣ̆ —	—	—	—	

Плȣs-ка-перфектȣлȣ̆ I. алȣ̆ Indikatiвȣлȣĭ.

авеат кънtatȣ̆,	авеат възȣtȣ̆,	авеат sȣntȣ̆,	авеат аȣzitȣ̆,
авеаĭ —	авеаĭ —	авеаĭ —	авеаĭ —
авеа —	авеа —	авеа —	авеа —
авеатȣ̆ —	авеатȣ̆ —	авеатȣ̆ —	авеатȣ̆ —
авеацĭ —	авеацĭ —	авеацĭ —	авеацĭ —
авеа —	авеа —	авеа —	авеа —

Плȣs-ка-перфектȣлȣ̆ II. алȣ̆ Indikatiвȣлȣĭ.

авȣĭ кънtatȣ̆,	авȣĭ възȣtȣ̆,	авȣĭ sȣntȣ̆,	авȣĭ аȣzitȣ̆,
авȣшĭ —	авȣшĭ —	авȣшĭ —	авȣшĭ —
авȣ —	авȣ —	авȣ —	авȣ —
авȣтȣ̆ —	авȣтȣ̆ —	авȣтȣ̆ —	авȣтȣ̆ —
авȣцĭ —	авȣцĭ —	авȣцĭ —	авȣцĭ —
авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —

Плȣs-ка-перфектȣлȣ̆ III. алȣ̆ Indikatiвȣлȣĭ.

авȣрът кънtatȣ̆,	авȣрът възȣtȣ̆,	авȣрът sȣntȣ̆,	авȣрът аȣzitȣ̆,
авȣръĭ —	авȣръĭ —	авȣръĭ —	авȣръĭ —
авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —
авȣрътȣ̆ —	авȣрътȣ̆ —	авȣрътȣ̆ —	авȣрътȣ̆ —
авȣръцĭ —	авȣръцĭ —	авȣръцĭ —	авȣръцĭ —
авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —	авȣръ —

Фȣtȣрȣлȣ̆ esaктȣ̆ I.

авеавоȣ̆ кънtatȣ̆,	авеавоȣ̆ възȣtȣ̆,	авеавоȣ̆ sȣntȣ̆,	авеавоȣ̆ аȣzitȣ̆,
авеавеĭ —	авеавеĭ —	авеавеĭ —	авеавеĭ —
авеава —	авеава —	авеава —	авеава —

www.digibuc.ro

авеавомȣ кънt.	авеавомȣ вьz.	авеавомȣ sȣntȣ,	авеавомȣ аȣz.
авеавецї —	авеавецї —	авеавецї —	авеавецї —
авеаворȣ —	авеаворȣ —	авеаворȣ —	авеаворȣ —

Фȣtȣрȣлȣ esaktȣ II.

авȣріȣ къntatȣ,	авȣріȣ вьzȣtȣ,	авȣрѣȣ sȣntȣ,	авȣрѣȣ аȣzitȣ,
авȣрії —	авȣрії —	авȣрії —	авȣрії —
авȣре —	авȣре —	авȣре —	авȣре —
авȣремȣ —	авȣремȣ —	авȣремȣ —	авȣремȣ —
авȣрецї —	авȣрецї —	авȣрецї —	авȣрецї —
авȣрерȣ —	авȣрерȣ —	авȣрерȣ —	авȣрерȣ —

Перфектȣлȣ Конжȣнktiвȣлȣї.

съ авіȣ къntatȣ,	съ авѣȣ вьzȣtȣ,	съ авіȣ sȣntȣ,	съ авѣȣ аȣzitȣ,
съ аві —	съ аві —	съ аві —	съ аві —
съ авіъ —	съ авіъ —	съ авіъ —	съ авіъ —
съ авемȣ —	съ авемȣ —	съ авемȣ —	съ авемȣ —
съ авецї —	съ авецї —	съ авецї —	съ авецї —
съ авіъ —	съ авіъ —	съ авіъ —	съ авіъ —

Плȣs-ка-перфектȣлȣ I. алȣ Конжȣнktiвȣлȣї.

авереам къntatȣ,	авереам вьzȣtȣ,	авереам sȣntȣ,	авереам аȣz.
авереаї —	авереаї —	авереаї —	авереаї —
аверea —	аверea —	аверea —	аверea —
авереамȣ —	авереамȣ —	авереамȣ —	авереамȣ —
авереацї —	авереацї —	авереацї —	авереацї —
авереарȣ —	авереарȣ —	авереарȣ —	авереарȣ —

Плȣs-ка-перфектȣлȣ II. алȣ Конжȣнktiвȣлȣї.

авȣsem къntatȣ,	авȣsem вьzȣtȣ,	авȣsem sȣntȣ,	авȣsem аȣzitȣ,
авȣseї —	авȣseї —	авȣseї —	авȣseї —
авȣse —	авȣse —	авȣse —	авȣse —
авȣsemȣ —	авȣsemȣ —	авȣsemȣ —	авȣsemȣ —
авȣseцї —	авȣseцї —	авȣseцї —	авȣseцї —
авȣserȣ —	авȣserȣ —	авȣserȣ —	авȣserȣ —

www.digibuc.ro

Претеріtȣлŭ Inфinitiвȣлȣĭ.

авéре кънtatŭ, авéре възȣtŭ, авере sȣntŭ, авéре аȣzitŭ.

Претеріtȣлŭ Џерȣnzȣлȣĭ.

авɨndŭ кънtatŭ, авɨndŭ възȣtŭ, авɨndŭ sȣntŭ, авɨndŭ аȣzitŭ.

Претеріtȣлŭ Sȣпinȣлȣĭ.

авȣtŭ кънtatŭ, авȣtŭ възȣtŭ, авȣtŭ sȣntŭ, авȣtŭ аȣzitŭ.

Тimпȣрĭ періфрастiче esaџерate.

Фȣtȣрȣлŭ esaktŭ.

воĭŭ	фi-ре кънtatŭ,	воĭŭ	фi-ре възȣtŭ,	воĭŭ	фi-ре sȣntŭ,	воĭŭ	фi-ре аȣzitŭ,
веĭ		веĭ		веĭ		веĭ	
ва		ва		ва		ва	
воmŭ		воmŭ		воmŭ		воmŭ	
веџĭ		веџĭ		веџĭ		веџĭ	
ворŭ		ворŭ		ворŭ		ворŭ	

Плȣs-ка-перфекtȣлŭ Коnжȣnktiвȣлȣĭ.

авɨŭ	saŭ	ашiŭ	фi-ре	кънtatŭ,	възȣtŭ,	sȣntŭ,	аȣzitŭ,
авĭ	—	аĭ	фi-ре	—	—	—	—
аве	—	ар	фi-ре	—	—	—	—
авеmŭ	—	аmŭ	фi-ре	—	—	—	—
авеџĭ	—	аџĭ	фi-ре	—	—	—	—
авŭ	—	арŭ	фi-ре	—	—	—	—

Плȣs-ка-перфекtȣлŭ Indikatiвȣлȣĭ.

аiŭ (аm)	фostŭ кънtatŭ,	аiŭ (аm)	фostŭ възȣtŭ,	аiŭ (аm)	фostŭ sȣntŭ,	аiŭ (аm)	фostŭ аȣzitŭ,
аĭ		аĭ		аĭ		аĭ	
а		а		а		а	
аmŭ		аmŭ		аmŭ		аmŭ	
аџĭ		аџĭ		аџĭ		аџĭ	
аŭ		аŭ		аŭ		аŭ	

www.digibuc.ro

Tiшпȣрї періфрastiче esпресе пеȣtрале.

Плȣs-ка-перфектȣлȣ̆ Indікаtівȣлȣї.

ерат кънtatȣ̆,	ерат възȣtȣ̆,	ерат sȣпtȣ̆,	ерат аȣzitȣ̆,
ераї —	ераї —	ераї —	ераї —
ера —	ера —	ера —	ера —
ератȣ̆ —	ератȣ̆ —	ератȣ̆ —	ератȣ̆ —
ераці —	ераці —	ераці —	ераці —
ера —	ера —	ера —	ера —

Перфектȣлȣ̆ Конжȣпктівȣлȣї.

съ фіȣ̆ кънtatȣ̆,	съ фіȣ̆ възȣtȣ̆,	съ фіȣ̆ sȣпtȣ̆,	съ фіȣ̆ аȣzitȣ̆,
съ фії —	съ фії —	съ фії —	съ фії —
съ фіъ —	съ фіъ —	съ фіъ —	съ фіъ —
съ фітȣ̆ —	съ фітȣ̆ —	съ фітȣ̆ —	съ фітȣ̆ —
съ фіці —	съ фіці —	съ фіці —	съ фіці —
съ фіъ —	съ фіъ —	съ фіъ —	съ фіъ —

Плȣs-ка-перфектȣлȣ̆ Конжȣпктівȣлȣї esаџератȣ̆.

съ фіȣ̆	фostȣ̆ кънtatȣ̆,	съ фіȣ̆	фostȣ̆ възȣtȣ̆,	съ фіȣ̆	фostȣ̆ sȣпtȣ̆,	съ фіȣ̆	фostȣ̆ аȣzitȣ̆,
съ фії		съ фії		съ фії		съ фії	
съ фіъ		съ фіъ		съ фіъ		съ фіъ	
съ фітȣ̆		съ фітȣ̆		съ фітȣ̆		съ фітȣ̆	
съ фіці		съ фіці		съ фіці		съ фіці	
съ фіъ		съ фіъ		съ фіъ		съ фіъ	

Претерітȣлȣ̆ Інфінітівȣлȣї.

фі-ре кънtatȣ̆, фі-ре възȣtȣ̆, фі-ре sȣпtȣ̆, фі-ре аȣzitȣ̆,

Претерітȣлȣ̆ Џерȣпzȣлȣї.

фііndȣ̆ кънtatȣ̆, фііndȣ̆ възȣtȣ̆, фііndȣ̆ sȣпtȣ̆, фііndȣ̆ аȣzitȣ̆,

Претерітȣлȣ̆ Sȣпіпȣлȣї.

фostȣ̆ кънtatȣ̆, фostȣ̆ възȣtȣ̆, фostȣ̆ sȣпtȣ̆, фostȣ̆ аȣzitȣ̆,

www.digibuc.ro

De aiчĭ ведемȣ къ totȣ вербȣлȣ аре ꙟn ценере ȣртъtoaріеле Тimпȣрĭ, адекъ:

A. Modȣлȣ Indiкatiвȣ.

I. Timпȣлȣ пресinte.

saлtȣ, me бȣкȣрȣ,

II. T. прet. Imперфектȣ.

sълtam, me бȣкȣрam,

III. T. фȣtȣрȣ simплȣ.

sълiавоѭ, me бȣкȣравоѭ,

IV. T. фȣtȣрȣ компȣsȣ.

воѭ sълtá-ре, me воѭ бȣкȣрá-ре,

V. T. Прet. перфектȣ simплȣ.

sълtaĭ, me бȣкȣраĭ,

VI. T. прet. перфектȣ компȣsȣ.

авѣ saȣ aiȣ (am) sълtatȣ, me авѣ saȣ aѣ (am) бȣкȣраtȣ,

VII. T. претер. плȣs-ка-перф. simплȣ.

sълtaрът, me бȣкȣраръm,

VIII. T. прet: плȣs-ка-перфектȣ компȣsȣ I.

авеam sълtatȣ, me авеam бȣкȣраtȣ,

IX. T. прet. плȣs-ка-перфектȣ кȣпȣsȣ II.

авȣĭ sълtatȣ, me авȣĭ бȣкȣраtȣ,

X. T. претер. плȣs-ка-перф. компȣsȣ III.

авȣръm sълtatȣ, me авȣръm бȣкȣраtȣ.

XI. T. прet. плȣs-ка-перф. неȣtрале компȣsȣ.

ерam sълtatȣ, me ерam бȣкȣраtȣ,

XII. T. прet. плȣs-ка-перф. esaцераtȣ.

aviȣ (am) фostȣ sълtatȣ, me aviȣ (am) фostȣ бȣкȣраtȣ,

XIII. Timпȣлȣ фȣtȣрȣ esaкtȣ simплȣ.

sълtaріȣ, me бȣкȣрарѣ,

www.digibuc.ro

XIV. T. фȣtȣрȣ̆ esaктȣ̆ комnȣsȣ̆.

авеавою sълtatȣ̆, te авеавою бȣкȣратȣ̆,

XV. T. фȣtȣрȣ̆ esaктȣ̆ комnȣsȣ̆ II.

авȣрiȣ̆ sълtatȣ̆, te авȣрiȣ̆ бȣкȣратȣ̆.

XVI. T. фȣtȣрȣ̆ esaктȣ̆ esaџератȣ̆.

вою фi-ре sълtatȣ̆, te вою фi-ре бȣкȣратȣ̆,

B. Modȣлȣ̆ Конжȣnктiвȣ̆.

I. Tiмnȣлȣ̆ npesinte.

sъ saлtȣ̆, sъ te бȣкȣрȣ̆,

II. T. npet. iмnерфектȣ̆ simnлȣ.

sълtapeam, te бȣкȣрареam,

III. T. npeтеpitȣ̆ iмnерфектȣ̆ комnȣsȣ̆.

авю saȣ̆ ашю sълta-pe, te авю saȣ̆ ашiȣ̆ бȣкȣра-pe,

IV. T. npet. перф. комnȣsȣ̆.

sъ авiȣ̆ (am) sълtatȣ̆, sъ te авiȣ̆ (am) бȣкȣратȣ̆,

V. T. npet. перф. neȣtpaлe комnȣsȣ̆.

sъ фiȣ̆ sълtatȣ̆, sъ te фiȣ̆ бȣкȣратȣ̆,

VI. T. npeтер. nлȣs-ка-перф. simnлȣ.

sълtasem, te бȣкȣрasem,

VII. T. npet. nлȣs-ка-перф. комnȣsȣ̆ I.

авереam sълtatȣ̆, te авереam бȣкȣратȣ̆,

VIII. T. npet. nлȣs-ка-перф. комnȣsȣ̆ II.

авȣsem sълtatȣ̆, te авȣsemȣ̆ бȣкȣратȣ̆,

IX. T. npet. nлȣs-ка-перф. комnȣsȣ̆ esaџератȣ̆.

авiȣ̆ saȣ̆ ашiȣ̆ фi-ре sълtatȣ̆, te авiȣ̆ saȣ̆ ашiȣ̆ фi-ре бȣкȣратȣ̆,

X. T. npet. nлȣs-ка-перф. neȣtpaлe esaџератȣ̆.

sъ фiȣ̆ фostȣ̆ sълtatȣ̆, sъ te фiȣ̆ фostȣ̆ бȣкȣратȣ̆,

C. Modȣлȣ̆ Imnерaтiвȣ̆.

saлtъ, бȣкȣръ-te.

www.digibuc.ro

D. Modȣлȣ̆ Inфinitiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ aoristȣ̆.

sълtape, se вȣкȣpape,

II. T. пpetepitȣ̆ компȣsȣ̆.

авépe sълtatȣ̆, se авépe вȣкȣpatȣ̆

III. T. пpetepitȣ̆ neȣtpaлe компȣsȣ̆.

фi-pe sълtatȣ̆, se фi-pe вȣкȣpatȣ̆,

E. Џepȣnzȣлȣ̆.

I. Tiпmȣлȣ̆ aoristȣ̆.

sълtъndȣ̆, вȣкȣpъndȣ-se,

II. T. пpet. компȣsȣ̆.

авɨndȣ̆ sълtatȣ̆, авɨndȣ-se вȣкȣpatȣ̆.

III. пpet. neȣtpaлe компȣsȣ̆.

фiindȣ̆ sълtatȣ̆, фiindȣ-se вȣкȣpatȣ̆,

F. Sȣпinȣлȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ aoristȣ̆.

sълtatȣ̆, вȣкȣpatȣ̆,

II. T. пpet. компȣsȣ̆.

авȣtȣ̆ sълtatȣ̆, авȣtȣ̆ вȣкȣpatȣ̆,

III. T. пpet. neȣtpaлe компȣsȣ̆.

фostȣ̆ sълtatȣ̆, фostȣ̆ вȣкȣpatȣ̆,

Toate aчeste Timпȣpĭ sȣntȣ̆ ɨn ȣsȣ̆ ɨntpe Pomъnĭ, dъ шi nȣ ɨn џenepe, чi ȣneлe ɨn ȣne, aлteлe ɨn aлte лoкȣpĭ. Noĭ nȣ pekomъndъmȣ̆ aплeкapea tȣtop'à ɨn skpiepĭ, ɨnsъ фoapte mȣлtȣ̆ ɨnвъцapea лopȣ̆ ɨn skoaлe; къчĭ ɨn aлtȣ̆ modȣ̆ niчĭ odatъ nȣ вomȣ̆ ажȣnџe sъ ni пȣtemȣ̆ anaлisa лimвa, kape кȣmȣ̆ вedemȣ̆ a ɨmпpȣmȣtatȣ̆ destȣлe фopme пъpъsite de лa Гpeчĭ, de лa Sлaвĭ, de лa Џepmanĭ шi чine maĭ щie de лa чine, пpe къnpȣ̆ фopmeлe simплe шi konчise къdea ɨn desȣetȣdine.

www.digibuc.ro

Конжȣгъчіȣnea Вербелорȣ̆ пасіве кȣ вербȣлȣ̆ аȣsіліарїȣ̆ sȣ̆ (sȣnt).

Ка sъ sпрїтемȣ̆ sensȣлȣ̆ пасівȣ̆ конжȣгъмȣ̆ вербȣлȣ̆ аȣsіліарїȣлȣ̆ sȣ̆ кȣ партічіпіȣлȣ̆ активȣ̆ алȣ̆ tімпȣлȣї претерітȣ̆, каре se декінъ дȣпъ персоане прін џенерї ші нȣмерї. Аічї пресентъмȣ̆ доȣе есемпле, ȣнȣлȣ̆ de пріма ші алтȣлȣ̆ de терџа Конжȣгъчіȣне:

A. Modȣлȣ̆ Indікаtівȣ̆.

I. Tімпȣлȣ̆ пресінте.

еȣ-sȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	еȣ-sȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
tȣ ешї лъȣdatȣ̆-ъ,	tȣ ешї бъtȣtȣ̆-ъ,
елȣ̆ е лъȣdatȣ̆,	елȣ̆ е бъtȣtȣ̆,
еа е лъȣdatъ,	еа е бъtȣtъ,
noї sȣmȣ̆ лъȣdaџї-te,	noї sȣmȣ̆ бъtȣџї-te,
вої seџї лъȣdaџї-te,	вої seџї бъtȣџї-te,
еі-sȣ̆ лъȣdaџї,	еі-sȣ̆ бъtȣџї,
еле-sȣ̆ лъȣdate,	еле-sȣ̆ бъtȣte,

II. T. пpet. імперфектȣ̆.

еȣ ерам лъȣdatȣ̆-ъ,	еȣ ерам бъtȣtȣ̆-ъ,
tȣ ерaї лъȣdatȣ̆-ъ,	tȣ ерaї бъtȣtȣ̆-ъ,
елȣ̆ ера лъȣdatȣ̆,	елȣ̆ ера бъtȣtȣ̆,
еа ера лъȣdatъ,	еа ера бъtȣtъ,
noї ерамȣ̆ лъȣdaџї-te,	noї ерамȣ̆ бъtȣџї-te,
вої ераџї лъȣdaџї-te,	вої ераџї бъtȣџї-te,
еї ера лъȣdaџї,	еї ера бъtȣџї,
еле ера лъȣdate,	еле ера бъtȣte,

III. Tімпȣлȣ̆ фȣtȣрȣ̆ sімплȣ.

фівоѩ лъȣdatȣ̆-ъ,	фівоѩ бъtȣtȣ̆-ъ,
фівеї лъȣdatȣ̆-ъ,	фівеї бъtȣtȣ̆-ъ,
фіва лъȣdatȣ̆-ъ,	фіва бъtȣtȣ̆-ъ,

www.digibuc.ro

фівоmȣ̆ лъȣdaці-te,	фівоmȣ̆ бъtȣці-te,
фівеці лъȣdaці-te,	фівеці бъtȣці-te,
фіворȣ̆ лъȣdaці-te,	фіворȣ̆ бъtȣці-te.

IV. Тimпȣлȣ̆ фȣtȣрȣ̆ кomпȣsȣ̆.

вою̆ фі-ре лъȣdatȣ̆-ъ,	вою̆ фі-ре бъtȣtȣ̆-ъ,
веї фі-ре лъȣdatȣ̆-ъ,	веї фі-ре бъtȣtȣ̆-ъ,
ва фі-ре лъȣdatȣ̆-ъ,	ва фі-ре бъtȣtȣ̆-ъ,
воmȣ̆ фі-ре лъȣdaці-te,	воmȣ̆ фі-ре бъtȣці-te,
веці фі-ре лъȣdaці-te,	веці фі-ре бъtȣці-te,
ворȣ̆ фі-ре лъȣdaці-te,	ворȣ̆ фі-ре бъtȣці-te,

V. Тimпȣлȣ̆ преt. перфекtȣ̆ simплȣ.

фȣї лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣї бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣші лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣші бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣ лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣ бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣmȣ̆ лъȣdaці-e,	фȣmȣ̆ бъtȣці-te,
фȣці лъȣdaці-te,	фȣці бъtȣці-te,
фȣръ лъȣdaці-te,	фȣръ бъtȣці-te,

VI. Т. преt. перф. кomпȣsȣ̆.

авю̆ saȣ̆ (am) фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авію̆ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
аві — аі фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	аві фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
аве — а фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	аве фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авеmȣ̆ saȣ̆ amȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaці-te,	авеmȣ̆ фostȣ̆ бъtȣці-te,
авеці — аці фostȣ̆ лъȣdaці-te,	авеці фostȣ̆ бъtȣці-te,
авȣ̆ — аȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaці-te,	авȣ̆ фostȣ̆ бъtȣці-te,

VII. Т. преt. плȣs-ка-перф. simплȣ.

фȣръm лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣръm бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣръї лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣръї бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣръ лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣръ бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣръmȣ̆ лъȣdaці-te,	фȣръmȣ̆ бъtȣці-te,
фȣръці лъȣdaці-te,	фȣръці бъtȣці-te,
фȣръ лъȣdaці-te,	фȣръ бъtȣці-te,

www.digibuc.ro

VIII. Т. преt. плȣs-ка-перф. комппȣsȣ̆ I.

авеаm фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авеаm фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авеаĭ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авеаĭ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авеа фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авеа фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авеаmȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авеаmȣ̆ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авеацĭ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авеацĭ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авеа фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авеа фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,

IX. Т. преt. плȣs-ка-перф. комппȣsȣ̆ II.

авȣĭ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣĭ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авȣшĭ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣшĭ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авȣ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авȣmȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣшȣ̆ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авȣцĭ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣцĭ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авȣръ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣръ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,

X. Т. преt. плȣs-ка-перф. комппȣs III.

авȣръm фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣръmȣ̆ фostȣ̆ бъtȣtȣ-ъ,
авȣръĭ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣръĭ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авȣръ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	авȣръ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
авȣръmȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣръmȣ̆ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авȣръцĭ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣръцĭ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
авȣръ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	авȣръ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,

XI. Т. преt. плȣs-ка-перф. пеȣtрале комппȣsȣ̆.

ераm фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	ераm фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
ераĭ фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	ераĭ фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ
ера фostȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	ера фostȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
ераmȣ̆ фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	ераmȣ̆ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
ерацĭ фostȣ̆ лъȣdaцĭ te,	ерацĭ фostȣ̆ бъtȣцĭ-te,
ера фostȣ̆ лъȣdaцĭ-te,	ера фostȣ̆ бъtȣцĭ-te.

XII. Т. фȣtȣрȣ̆ esaktȣ̆ simплȣ.

фȣрїȣ̆ лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣрїȣ̆ бъtȣtȣ̆-ъ,
фȣрїĭ лъȣdatȣ̆-ъ,	фȣрїĭ бъtȣtȣ̆-ъ,

www.digibuc.ro

фѫре лъѕdatѕ-ъ, фѫре бътѕtѕ-ъ,
фѫретѕ лъѕdaцї te, фѫретѕ бътѕцї-te,
фѫрецї лъѕdaцї-te, фѫрецї бътѕцї-te,
фѫрерѕ лъѕdaцї-e, фѫрерѕ бътѕцї-te.

XIII. Т. фѕtѕрѕ esaktѕ komпѕsѕ I.

авеавоѫ fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авеавоѫ fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авеавеї fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авеавеї fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авеава fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авеава fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авеавотѕ fostѕ лъѕdaцї-te, авеавотѕ fostѕ бътѕцї-te,
авеавецї fostѕ лъѕdaцї-te, авеавецї fostѕ бътѕцї-te,
авеаворѕ fostѕ лъѕdaцї-te, авеаворѕ fostѕ бътѕцї-te,

XIV. Т. фѕtѕрѕ esaktѕ komпѕsѕ II.

авѫрѫ fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авѫрѫ fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авѫрії fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авѫрії fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авѫре fostѕ лъѕdatѕ-ъ, авѫре fostѕ бътѕtѕ-ъ,
авѫретѕ fostѕ лъѕdaцї-te, авѫретѕ fostѕ бътѕцї-te,
авѫрецї fostѕ лъѕdaцї-te, авѫрецї fostѕ бetѕцї-te,
авѫрерѕ fostѕ лъѕdaцї-te, авѫрерѕ fostѕ бътѕцї-te.

XV. Т. фѕtѕрѕ esaktѕ esaцepatѕ.

воѫ фі-ре fostѕ лъѕdatѕ-ъ, воѫ фі-ре fostѕ бътѕtѕ-ъ,
веї фі-ре fostѕ лъѕdatѕ-ъ, веї фі-ре fostѕ бътѕtѕ-ъ,
ва фі-ре fostѕ лъѕdatѕ-ъ, ва фі-ре fostѕ бътѕtѕ-ъ,
вотѕ фі-ре fostѕ лъѕdaцї-te, вотѕ фі-ре fostѕ бътѕцї-te,
вецї фі-ре fostѕ лъѕdaцї-te, вецї фі-ре fostѕ бътѕцї-te,
ворѕ фі-ре fostѕ лъѕdaцї-te, ворѕ фі-ре fostѕ бътѕцї-te.

B. Modѕлѕ Konжѕnktівѕ.

I. Timпѕлѕ npesinte.

sъ фіѕ лъѕdatѕ-ъ, sъ фіѕ бътѕtѕ-ъ,
sъ фії лъѕdatѕ-ъ, sъ фії бътѕtѕ-ъ,
sъ фіъ лъѕdatѕ-ъ, sъ фіъ бътѕtѕ-ъ,

www.digibuc.ro

sъ фiтȣ лъȣdaцi-te,	sъ фiтȣ бътȣцi-te,
sъ фiцi лъȣdaцi-te.	sъ фiцi бътȣцi-te,
sъ фiъ лъȣdaцi-te,	sъ фiъ бътȣцi-te.

II. T. прet. iтперфектȣ simплȣ.

фiреат лъȣdatȣ-ъ,	фiреат бътȣtȣ-ъ,
фiреаi лъȣdatȣ-ъ,	фiреаi бътȣtȣ-ъ,
фiреа лъȣdatȣ-ъ,	фiреа бътȣtȣ-ъ,
фiреатȣ лъȣdaцi-te,	фiреатȣ бътȣцi-te,
фiреацi лъȣdaцi-te,	фiреацi бътȣцi-te,
фiреарȣ лъȣdaцi-te,	фiреарȣ бътȣцi-te.

III. T. прet. iтперфектȣ котпȣsȣ.

aвiȣ saȣ ашѣȣ фi-ре лъȣdatȣ-ъ,	авѣȣ фi-ре бътȣtȣ-ъ,
aвi — ai фi-ре лъȣdatȣ-ъ,	авi фi-ре бътȣtȣ-ъ,
аве — ар фi-ре лъȣdatȣ-ъ,	аве фi-ре бътȣtȣ-ъ,
аветȣ — атȣ фi-ре лъȣdaцi-te,	аветȣ фi-ре бътȣцi-te,
авецi — ацi фi-ре лъȣdaцi-te,	авецi фi-ре бътȣцi-te,
авȣ — арȣ фi-ре лъȣdaцi-te,	авȣ фi-ре бътȣцi-te.

IV. T. прet. перфектȣ котпȣsȣ I.

sъ авѣȣ фostȣ лъȣdatȣ-ъ,	sъ авѣȣ фostȣ бътȣtȣ-ъ,
sъ авi фostȣ — —	sъ авi фostȣ — —
sъ авiъ фostȣ — —	sъ авiъ фostȣ — —
sъ аветȣ фostȣ лъȣdaцi-te,	sъ аветȣ фostȣ бътȣцi-te,
sъ авецi фostȣ — —	sъ авецi фostȣ — —
sъ авiъ фostȣ — —	sъ авiъ фostȣ — —

V. T. прet. перфектȣ котпȣsȣ II.

sъ фiȣ фostȣ лъȣdatȣ-ъ,	sъ фiȣ фostȣ бътȣtȣ-ъ,
sъ фii фostȣ — —	sъ фii фostȣ — —
sъ фiъ фostȣ — —	sъ фiъ фostȣ — —
sъ фiтȣ фostȣ лъȣdaцi-te,	sъ фiтȣ фostȣ бътȣцi-te
sъ фiцi фostȣ — —	sъ фiцi фostȣ — —
sъ фiъ фostȣ — —	sъ фiъ фostȣ — —

www.digibuc.ro

VI. T. прet. плȣs-ка-перфектȣ simплȣ.

фȣsemȣ лъȣdatȣ-ъ,	фȣsemȣ бътȣtȣ-ъ,
фȣseĭ — —	фȣseĭ — —
фȣse — —	фȣse — —
фȣsemȣ лъȣdaцĭ-te,	фȣsemȣ бътȣцĭ-te,
фȣseцĭ — —	фȣseцĭ — —
фȣsepȣ — —	фȣsepȣ — —

VII. T. прet. плȣs-ка-перф. коmпȣsȣ I.

авереam фostȣ лъȣdatȣ-ъ,	авереam фostȣ бътȣtȣ-ъ,
авереаĭ фostȣ — —	авереаĭ фostȣ — —
аверea фostȣ — —	аверea фostȣ — —
авереamȣ фostȣ лъȣdaцĭ-te,	авереamȣ фostȣ бътȣцĭ-te
авереацĭ фostȣ — —	авереацĭ фostȣ — —
авереарȣ фostȣ — —	авереарȣ фostȣ — —

VIII. T. прet. плȣs-ка-перф. коmпȣsȣ II.

авȣsem фostȣ лъȣdatȣ-ъ,	авȣsem фostȣ бътȣtȣ-ъ,
авȣseĭ фostȣ — —	авȣseĭ фostȣ — —
авȣse фostȣ — —	авȣse фostȣ — —
авȣsemȣ фostȣ лъȣdaцĭ-te,	авȣsemȣ фostȣ бътȣцĭ-te,
авȣseцĭ фostȣ — —	авȣseцĭ фostȣ — —
авȣsepȣ фostȣ — —	вȣsepȣ фostȣ — —

IX. T. прet. плȣs-ка-перф. коmпȣsȣ esaцepatȣ.

авѣȣ saȣ ашȣ фі-ре фostȣ лъȣdatȣ-ъ,	авѣȣ фі-ре фostȣ бътȣtȣ-ъ,
авĭ --- aĭ фі-ре фostȣ — —	авĭ фі-ре фostȣ — —
аве — ар фі-ре фostȣ — —	аве фі-ре фostȣ — —
авеmȣ—amȣ фі-ре фostȣ лъȣdaцĭ-te,	авеmȣ фі-ре фostȣ бътȣцĭ-te
авецĭ —ацĭ фі-ре фostȣ — —	авецĭ фі-ре фostȣ — —
авȣ —арȣ фі-ре фostȣ — —	авȣ фі-ре фostȣ — —

www.digibuc.ro

X. T. прет. плѹs-ка-перф. пеѹтрале еsаџератѹ.

sъ фiѹ fostѹ лъѹdatѹ-ъ, sъ фiѹ fostѹ бътѹtѹ-ъ,
sъ фiї fostѹ — — sъ фiї fostѹ — —
sъ фiъ fostѹ — — sъ фiъ fostѹ — —
sъ фimѹ fostѹ лъѹdaџї-te, sъ фimѹ fostѹ бътѹџї-te,
sъ фiџї fostѹ — — sъ фiџї fostѹ — —
sъ фiъ fostѹ — — sъ фiъ fostѹ — —

C. Modѹлѹ Imпeратiвѹ.

фii лъѹdatѹ-ъ, фii бътѹtѹ-ъ,
фimѹ лъѹdaџї-te, фimѹ бътѹџї-te,
фiџї лъѹdaџї-te, фiџї бътѹџї-te,

D. Modѹлѹ Inфinitiвѹ.

Timпѹлѹ aopistѹ.

фi-pe лъѹdatѹ-ъ, фi-pe бътѹtѹ-ъ,

II. T. прет. komпѹsѹ I.

фi-pe fostѹ лъѹdatѹ-ъ, фi-pe fostѹ бътѹtѹ-ъ,

III. T. прет. komпѹsѹ II.

авé-pe fostѹ лъѹdatѹ-ъ, авé-pe fostѹ бътѹtѹ-ъ

E. Џepѹnzѹлѹ.

I. Timпѹлѹ aopistѹ.

фiindѹ лъѹdatѹ-ъ, фiindѹ бътѹtѹ-ъ.

II. T. прет. komпѹsѹ I.

фiindѹ fostѹ лъѹdatѹ-ъ, фiindѹ fostѹ бътѹtѹ-ъ.

III. T. прет. komпѹsѹ II.

авѫndѹ fostѹ лъѹdatѹ-ъ, авѫndѹ fostѹ бътѹtѹ-ъ.

T. Sѹпinѹлѹ.

I. Timпѹлѹ aopistѹ.

лъѹdatѹ бътѹtѹ,

II. Timпѹлѹ пpeтepitѹ.

fostѹ лъѹdatѹ, fostѹ бътѹtѹ.

www.digibuc.ro

Вербɣлɣ S ɣ лɣatɣ impersonaлitре ші редɣsɣ ла пропɣmeніле речіпроаче але Каsɣлɣі Datівɣ фаче о конжɣгъчɣне партікɣларіъ. Sъ ведemɣ доɣе esemпле ші de ачеastъ-à.

A. Modɣлɣ Indikatівɣ.

I. T. пресinte.

mі е калdɣ,	mі е sete,
ці е калdɣ,	ці е sete,
і (ıі) е калdɣ,	і (ıі) е sete,
ні е калdɣ,	ні е sete,
ві е калdɣ,	ві е sete,
ле е калdɣ,	ле е sete.

II. T. прет. imперфектɣ.

mі ера калdɣ, mі ера sete,

III. T. фɣtɣрɣ simплɣ.

mі фіва калdɣ, mі фіва sete,

IV. T. фɣtɣрɣ kompɣsɣ.

mі ва фі-ре калdɣ, mі ва фі-ре sete,

V. T. Прет. перф. simплɣ.

mі фɣ калdɣ, mі фɣ sete,

VI T. прет. перфектɣ kompɣsɣ.

mі а fostɣ калdɣ, mі а fostɣ sete,

VII. T. прет. плɣska-перф. simплɣ.

mі фɣръ калdɣ, mі фɣръ sete,

VIII. T, Прет. плɣs-ка-перф. kompɣsɣ I.

mі авеа fostɣ калdɣ, mі авеа fost sete,

IX. T. прет. плɣs-ка-перф. kompɣsɣ II.

mі авɣ fostɣ калdɣ, mі авɣ fostɣ sete,

X. T. прет. плɣs-ка-перф. kompɣsɣ III.

mі авɣръ fostɣ калdɣ, mі авɣръ fostɣ sete,

XI. T. прет. плɣs-ка-перф. неɣtрале kompɣsɣ.

mі ера fostɣ калdɣ, mі ера fostɣ sete,

XII. T. Фɣtɣрɣ esaktɣ simплɣ.

mі фɣре калdɣ, mі фɣре sete,

www.digibuc.ro

XIII. T. Фѵтѵрѹ esaktѹ компѹsѹ I.

mĭ авеава фostѹ калдѹ, mĭ авеава фostѹ sete,

XIV. T. фѵтѵрѹ esaktѹ компѹsѹ II.

maĭ авѹре фostѹ калдѹ, mĭ авѹре фostѹ sete,

XЛ. T. фѵтѵрѹ esaktѹ esaџepatѹ.

mĭ ва фi-pe фostѹ калдѹ, mĭ ва фi-pe фostѹ sete,

B. Modѹлѹ Конжѹктiвѹ.

I. Тiмпѹлѹ пpesinte.

съ mĭ фiъ калдѹ, съ mĭ фiъ sete,

II. T. пpet. iмперф. simплѹ.

mĭ фipea калдѹ, mĭ фipea sete,

III. T. пpet. iмперф. компѹsѹ.

mĭ аве saѹ ap фi-pe калдѹ, mĭ аве фi-pe sete,

IV. T. пpet. перф. компѹsѹ I.

съ mĭ авiъ фostѹ калдѹ, съ mĭ авiъ фostѹ sete,

V. T. пpet. перф. компѹsѹ II.

съ mĭ фiъ фostѹ калдѹ, съ mĭ фiъ фostѹ sete,

VI. T. пpet. плѹs-ка-перфектѹ simплѹ.

mĭ фѹse калдѹ, mĭ фѹse sete,

VII. T. Пpet. плѹs-ка-перфектѹ комѹsѹ I.

mĭ авереа фostѹ калдѹ, mĭ авереа фostѹ sete,

VIII. T. пpet. плѹs-ка-перф. компѹsѹ II.

mĭ авѹse фostѹ калдѹ, mĭ авѹse фostѹ sete,

IX. T. пpet. плѹs-ка-перф. компѹsѹ esaџepatѹ.

mĭ аве фi-pe (ap фi) фostѹ калдѹ, mĭ аве фi-pe фostѹ sete

X. T. претер. плѹs-ка-перф. пеѹтрале esaџep.

съ mĭ фiъ фostѹ калдѹ, съ mĭ фiъ фostѹ sete.

C. Modѹлѹ Iмперативѹ.

фiъ-mĭ калдѹ, фiъ-mĭ sete,
фiъ-џĭ калдѹ, фiъ-џĭ sete,
фiъ-(л)ĭ калдѹ, фiъ-(л)ĭ sete
фiъ-ni калдѹ, фiъ-ni sete,
фiъ-вi калдѹ, фiъ-вi sete,
фiъ-ле калдѹ, фiъ-ле sete,

www.digibuc.ro

D. Modȣлȣ̆ Inфinitiвȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ aopistȣ̆.

mĭ фipe каλdȣ̆,	mĭ фipe фostȣ̆ sete,

II. A. пpet. компȣsȣ̆ II.

mĭ авеpe фostȣ̆ каλdȣ̆,	mĭ авеpe фostȣ̆ sete.

E. Џеpȣпzȣлȣ̆.

I. Timпȣлȣ̆ aopistȣ̆.

фiindȣ-mĭ каλdȣ̆,	фiindȣ-mĭ sete,
фiindȣ-џĭ каλdȣ̆,	фiindȣ-џĭ sete,
фiindȣ-(λ)ĭ каλdȣ̆,	фiindȣ-(λ)ĭ sete,
фiindȣ-ni каλdȣ̆,	фiindȣ-ni sete,
фiindȣ-вi каλdȣ̆,	фiindȣ-вi sete,
фiindȣ-λe каλdȣ̆,	фiindȣ-λe sete.

II. T. пpet. компȣsȣ̆ I.

фiindȣ-mĭ фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-mĭ фostȣ̆ sete,
фiindȣ-џĭ фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-џĭ фostȣ̆ sete,
фiindȣ-(λ)ĭ фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-(λ)ĭ фostȣ̆ sete,
фiindȣ-ni фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-i фostȣ̆ sete,
фiindȣ-вi фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-вi фostȣ̆ sete,
фiindȣ-λe фostȣ̆ каλdȣ̆,	фiindȣ-λe фostȣ̆ sete.

III. T. пpeтepitȣ̆ компȣsȣ̆ II.

авɨndȣ-mĭ фostȣ̆ каλdȣ̆,	авɨndȣ-mĭ фostȣ̆ sete,
авɨndȣ-џĭ фostȣ̆ каλdȣ̆,	авɨndȣ-џĭ фostȣ̆ sete,
авɨndȣ-(λ)ĭ фost каλdȣ̆,	авɨndȣ-(λ)ĭ фostȣ̆ sete,
авɨndȣ-ni фostȣ̆ каλdȣ̆,	авɨndȣ-ni фostȣ̆ sete,
авɨndȣ-вi фostȣ̆ каλdȣ̆,	авɨndȣ-вi фostȣ̆ sete,
авɨndȣ-вi фostȣ̆ каλdȣ̆,	авɨndȣ-вi фostȣ̆ sete.

XI.

www.digibuc.ro

F. Sѕпiпѕлѕ.

I. T. пpet. компѕsѕ I.

фostѕ калdѕ, фostѕ sete.

II. T. пpet. компѕsѕ II.

фostѕ фostѕ калdѕ, фostѕ фostѕ sete,

Ашia se коnжѕгъ:

mi e фame,	mi e фpiгѕ,	mi e somnѕ,
mi e біne,	mi e peѕ,	mi e pѕшine,
mi e гpeѕ,	mi e гpeaцъ,	mi e (коp) dopѕ.

DESПРЕ ВОРБЕЛЕ INВАРIАБIЛI SAѴ ПАРТIКѴЛЕ.

Ɨ. Капi sѕnt вopбeлe iпваpiaбiлi?

P. Вopбeлe iпваpiaбiлi sѕnt: 1° Adвepбiѕлѕ, 2° Пpeпѕsъчiѕnea, 3° Коnжѕпкчiѕnea, 4° Intepieкчiѕnea.

Ɨ. Че e Adвepбiѕлѕ?

P. Adвepбiѕлѕ e вopбъ iпваpiaбiлe saѕ neskimбъчioasъ ші detepminъ лѕкpapea mai de апpoape, ва sъ zікъ e Adiektiвѕлѕ Вepбѕлѕi.

Ɨ. Кѕmѕ se кѕпoaщe Adвepбiѕлѕ?

P. Adвepбiѕлѕ se кѕпoaщe ла ɨntpeбъpiлe ѕpmъtoapie, капi ɨпкъ sѕnt Adвepбie, adeкъ:

Кѕmѕ? ашia, алtpъmintе, біne, фoapte біne, mai біne, peѕ, пpea peѕ, гpeѕ, ѕшiopѕ, iѕte, ɨnчetѕ, кѕpъndѕ, pъпide, фpѕmosѕ, ѕpɨtѕ, tape, oape-кѕmѕ, кѕmѕ-ва, etc.

Кътѕ? mѕлtѕ? пѕцiпѕ, mai, пѕmai, destѕлѕ, nimiка, etc.

Ѕnde? iчi, aiчi, коло, aipe, ɨnɨntpѕ, афoapъ, sѕsѕ, жosѕ, апpoape, depapte, etc.

Къndѕ? amѕ saѕ акѕmѕ, tѕпчi saѕ atѕпчi, a-

поǐ, azǐ, ерǐ, mъне, deȣпъzǐ, timпȣріȣ, tър-
ziȣ, óре-кандȣ, totȣ-de-ȣна, semпре saȣ пȣ-
рȣре, etc.

ꙟ. Че е препȣsъчiȣнеа?

Р. Препȣsъчiȣнеа е ворбъ інваріабіле, каре аратъ ре-
лъчiȣнеа ꙟntре verbȣ шi нȣme, esпрiмъndȣ ле mȣtȣa кон-
diцiȣне.

ꙟ. Кȣmȣ se ꙟmпарtȣ Препȣsъчiȣнiле?

Р. Препȣsъчiȣнiле se ꙟmпарtȣ ꙟн simпле шi компȣse шi аче-
ste-a iаръ ꙟн minорǐ шi maiорǐ.

ꙟ. Карǐ sȣнt челе simпле minорǐ?

Р. Препȣsъчiȣнiле simпле minорǐ sȣнt: а, ла, ꙟн, de, пре,
кȣ, прȣ (пentрȣ), sȣ.

ꙟ. Карǐ sȣнt челе компȣse minорǐ?

Р. Препȣsъчiȣнiле компȣse minорǐ sȣнt: dea, de ла, de in
saȣ din, пре а saȣ пре ла, пре in saȣ prin.

ꙟ. Карǐ sȣнt челе simпле maiорǐ?

Р. Препȣsъчiȣнiле simпле maiорǐ sȣнt: ъnte, sine saȣ фъ-
ръ (sans) ꙟntре, sȣпре, проапе; dȣпъ, лънгъ, пꙟнъ;
ꙟntрȣ, рътрȣ, sȣntȣ, пронtȣ (пentрȣ), версȣ, sekȣndȣ;
sȣпръ, ꙟнфръ, ꙟntръ, estръ, чitръ, ȣлtръ, контръ,
чеаркъ, *(circa)*, фоаръ saȣ фъръ.

ꙟ. Карǐ sȣнt челе компȣse maiорǐ?

Р. Препȣsъчiȣнiле компȣse maiорǐ sȣнt mȣlte прекȣmȣ: а-
проапе, deапроапе, предеапроапе, ꙟнъnte,
dinъnte, предinъnte, desȣпре, deретрȣ, ꙟн-
deретрȣ, din deретрȣ, пре d'indeретрȣ, de sȣ-
пра, deasȣпра, предeasȣпра, etc.

Noatъ. Sensȣ de препȣsъчiȣнǐ аȣ шi ȣрmътоаріеле компȣ-
sъчiȣнǐ, adекъ: ꙟн капȣ, ꙟн фрȣнte ꙟнmizȣлокȣ, ꙟн
коаdъ, ꙟн фацъ, ꙟн dosȣ, ꙟн џiȣрȣ, ꙟн modȣ, ꙟн
формъ, ꙟн ȣрmъ, ꙟн konseчinцъ, ꙟн респектȣ,
ꙟн фine saȣ ꙟн sфꙟршitȣ, etc.

ꙟ. Че е Конжȣнкчiȣнеа?

Р. Конжȣнкчiȣнеа е ворбъ інваріабіле шi аратъ легъmntȣлȣ
ворбелор шi кȣџetелор ꙟntре sine.

www.digibuc.ro

Ꙟ. Кȣмȣ se ꙟмпартȣ Конжȣнкчiȣнiле ꙟntpe sine?

Р. Конжȣнкчiȣнiле se ꙟмпартȣ ꙟn dоȣе sпеце, adeкъ: ȣнеле, че леагъ ворбе шi кȣџete омоџене, шi алтеле, че леагъ ворбе шi кȣџete етероџене.

Ꙟ. Карї Конжȣнкчiȣнї sервеskȣ ꙟn sensȣлȣ омоџенȣ?

Р. Ꙟn sensȣ омоџенȣ sервеskȣ Конжȣнкчiȣнiле:

1°) Копȣлатiве, adeкъ: e, i saȣ шi, нiчї.

2°) Distрiбȣtiве, adeкъ: аȣ, saȣ, аȣ-аȣ, saȣ-saȣ, нiчї-нiчї.

3°) Аверsъtiве, adeкъ: еаръ, ꙟnse, чi.

Ꙟ. Карї Конжȣнкчiȣнї sервеskȣ ꙟn sensȣлȣ етероџенȣ?

Р. Ꙟn sensȣ етероџенȣ sервеskȣ Конжȣнкчiȣнiле:

1°) Kondiцiоналї, прекȣмȣ: sъ, dъ, sъ нȣ, dъ нȣ, dакъ.

2°) Кaȣsалї, прекȣмȣ: къ, sъ, каsъ.

3°) Концесiве, adeкъ: бiнекъ, мъкаркъ, кȣ toate къ, dекȣмȣ; totȣ, totȣшї, (пȣре, tame).

4°) Конкisiве, прекȣмȣ: еаръ, dеаръ, ашiа dеаръ, deчї; de ачеа-à.

Ꙟ. Че е Interiекчiȣнеа?

Р. Interiекчiȣнеа е ворбъ iнвариабiле, каре аратъ sinџȣлȣ sȣфлетȣлȣї прin diверse modȣлъчiȣнї de воаче.

sпре есемплȣ:

бȣкȣрiа прin:	ȣiȣ-iȣ:
рꙟsȣлȣ прin:	ха ха ха!
dȣререа прin:	аȣ-аȣ-аȣ!
ваietȣлȣ прin:	еї-еї-еї! ваї! хо!
admiръчiȣнеа:	ȣї, ȣї, ȣї!
deрꙟsȣлȣ прin:	хм, хм! ха ха ха!
лаȣda прin:	хе, хеї!
ȣра saȣ skꙟрба;	фȣї!
провокъчiȣнеа:	еiа! хi!
кiъмареа:	о! хе!
опроiбiреа:	хо! хȣ!
реsпȣndереа:	хем! ха!

www.digibuc.ro

siлenціɤлɤ̆ (тъчерea): st!

Tóтъ aлтъ ворбь ꙟнкъ se фаче Inтерiекчiɤне прекɤмɤ̆: zъɤ̆! Doamne! da! àші! еакъ! ъпimъ! тъчéре! кɤръndɤ̆! ашia ші sentinце ꙟntреці, кɤмɤ̆: ла dpáкɤлɤ̆! пéntpɤ Dɤmnezeɤ̆! че паiба!

DESПPE ПРОПɤSЪЧIɤNE, SENTINЦЪ SAɤ̆ ФPASE.

ꙟ. Че е Пропɤsъчiɤпеа?

Р. Пропɤsъчiɤпеа е ɤпɤ̆ кɤцеtɤ̆ esпpesɤ̆ ꙟп ворбе.

ꙟ. Кꙟte пърці аре Пропɤsъчiɤпеа?

Р. Пропɤsъчiɤпеа аре doɤe пърці, adeкъ: Sɤбieкtɤлɤ̆ ші Пpedikatɤлɤ̆.

ꙟ. Че е Sɤбiектɤлɤ̆?

Р. Sɤбiектɤлɤ̆ е персоаnа saɤ̆ лɤкрɤл despre каре se ворбеще чева.

ꙟ. Че е Пpedikatɤлɤ̆?

Р. Пpedikatɤлɤ̆ е ачеа-à, че se ziче despre Sɤбiектɤ̆. Esemплɤ: Sколарiɤлɤ̆ (sɤбiектɤ̆) ꙟпвеаць (пpedikatɤ̆).

ꙟ. Кɤмɤ̆ se кiамъ Пропɤsъчiɤпеа кɤ ɤп sinгɤрɤ̆ sɤбiектɤ̆ ші пɤмаĭ ɤпɤ̆ Пpedikatɤ̆?

Р. Пропɤsъчiɤпеа кɤ ɤпɤ̆ sinгɤрɤ̆ sɤбiектɤ̆ ші ɤпɤ̆ sinгɤрɤ̆ Пpedikatɤ̆ se кiамъ Пропɤsъчiɤпе simплъ.

ꙟ. Кɤмɤ̆ se кiамъ Пропɤsъчiɤпеа ꙟп каре sɤnt маĭ мɤлte sɤбiекte ші маĭ мɤлte пpedikate?

Р. Пропɤsъчiɤпеа кɤ маĭ мɤлte sɤбiекte ші маĭ мɤлte Препkate sъ кiамъ Пропɤsъчiɤпе компɤsъ.

Esemплe:

пропɤs. simплe:		пропɤs. компɤse:	
sɤбiектɤ̆.	пpedikatɤ̆.	sɤбiектɤ̆.	пpedikatɤ̆.
Петрɤ	doарме.	Петрɤ ші Павелɤ̆	кꙟнтъ ші жоакъ.
Оaia	е блъndъ.	Оaia ші вака	sɤ̆ блъnde ші бɤпе.
Еɤ̆	пꙟцъпкɤ̆.	Еɤ̆ ші tɤ	тъпкъмɤ̆ ші бемɤ̆.

www.digibuc.ro

Sколаріȣлȣ|skріе. Sколаріȣлȣ ші ꙟвъцъторіȣлȣ|skріȣ ші калкȣлъ.

Ꙟ. Къте speце de predikate поate aвea Sȣбіektȣлȣ?

Р. Sȣбіektȣлȣ поate aвea треї speце de Predikatȣ, adekъ:

1°) Predikatȣ, каре areatъ че е Sȣбіektȣлȣ;

2°) Predikatȣ, каре areatъ кȣмȣ е Sȣбіektȣлȣ; ші

3°) Predikatȣ, каре areatъ че фаче Sȣбіektȣлȣ, saȣ че se ꙟntꙟмплъ кȣ dꙟnsȣлȣ. Esemплe:

Sȣбіektȣ кȣ predikatȣ de speца ꙟntъiъ:

Sȣбіektȣ simплȣ.	predikatȣ simплȣ.
Dȣmnezeȣ	е ȣnȣ spipetȣ (dȣхȣ).
Omȣлȣ	е ȣnȣ anімалъ (вieцȣitoape).
Stanчіȣ	е sколаріȣ.
Бȣкȣрȣ	е прехtȣ.

Sȣбіektȣ кȣ predikatȣ de speца a doȣa.

Sȣбіektȣ simплȣ.	predikatȣ компȣsȣ.
Dȣmnezeȣ	е бȣnȣ ші ꙟnцелеntȣ.
Omȣл	е мікȣ ші nenȣtinчiosȣ.
Stefanȣ	е маре ші mintosȣ.
Ioane	edeліosȣ (евлавіosȣ) ші dreptȣ.

Sȣбіektȣ кȣ predikatȣ de speца a треіa.

Sȣбіektȣ компȣsȣ.	predikatȣ simплȣ.
Џеорџіȣ ші Basiліȣ	se преъмблъ.
Mama ші Nашіa	se ꙟntꙟлпіръ.
Domnȣлȣ ші serвȣлȣ	пъpчedȣ.
Posa ші кароафа	ворȣ ꙟnфлоріре.

Ꙟ. Че алte пърцї maї поate копрinde Пропȣsъчіȣnea?

Р. Пропȣsъчіȣnea maї поate копрinde ȣрмътоаріеле пърцї, че se кіамъ Determinърї, adекъ:

1°) Atрібȣtȣлȣ; (atрібȣчіȣnea).

2°) Комплементȣлȣ, (реціmеле);

3°) Черкȣstanца, (determinътivȣ ꙟn sensȣ stpꙟmtȣ).

Ꙟ. Че е Atрібȣtȣлȣ?

Р. Atрібȣtȣлȣ е opі-че determinъчіȣne maі de апроапе a ȣnȣї лȣкрȣ, ші поate фі.

www.digibuc.ro

a) Ȣnȣ Adiекtivȣ, esemплȣ: флоареа фрȣmоasъ miроasъ;
b) Ȣnȣ Џenetivȣ, esemплȣ: кърtеа sкоалеĭ е mаре;
c) Ȣnȣ Пронȣme, esemплȣ: tаtъ mеȣ е негȣцъtорiȣ; ъstȣ sколарiȣ е ленosȣ; кȣtаре omȣ е maĭ бȣnȣ; пȣцiпе фiinце потȣ кȣвѫntа ре.

Ѫ. Че е комплеmentȣлȣ, (реџimеле)?

Р. Комплеmentȣлȣ е комплiпiреа ѫnцелеsȣлȣĭ ȣnеĭ пропȣsъчiȣnĭ прiп о ворбъ пȣsъ ѫn акȣsъtiвȣ saȣ ѫn Datiвȣ.

Esemпле:

Компл. ѫn Акȣsъtiвȣ	компл. ѫn Datiвȣ.
Елеȣ mъnъnкъ — пъne.	Mama dъ пъne — лȣĭ Iaкoбȣ.
Кiamъ — пре Ioanne!	Вѫndȣĭ каiĭ — негȣцъторȣлȣĭ.
Попа ѫntръ — ѫn Бiseriкъ.	Noĭ ѫnълцъmȣ лаȣdъ—Domnȣлȣĭ.
Фрate meȣ viпe—din чetate.	— фъ пофta — лȣĭ.
къпеле m'a sфъшiatȣ—кȣ dinцiĭ.	Офiцiарiȣлȣ комъndъ—soлdat.

Noatъ. Акȣsativеле че staȣ ла ѫnтребареа пре чiпе saȣ че? se кiamъ комплеmente depente; toate челе-алте Акȣsatiве determinate прiп препȣsъчiȣnĭ, кȣmȣ: de, dела, ѫn, прiп, din etc. se кiamъ комлеmente indepente шi аȣ semniфiкъчiȣne de Адвербie.

Ѫ. Че е Черкȣstanцa?

Р. Черкȣstanцa е партеа пропȣsъчiȣпiĭ каре determinъ ȣnde, кънdȣ, кȣmȣ шi de че se фаче о лȣкраре, de ачеъ-а se шi sпрime adesea пȣmaĭ прiп Адвербiеле че ръspȣndȣ ъstорȣ ѫnтребърĭ, ѫnsъ maĭ кȣ seamъ прiп Акȣsъtiве кȣ препȣsъчiȣnĭ карĭ se кiamъ шi комплеmente черкȣstъnцiалĭ.

Комплеmentеле черкȣstъnцiалĭ sȣnt:

1° de локȣ, esem: me dȣкȣ — коло, а касъ, ȣndeва.
2° de timпȣ, esem: de че viĭ — azĭ, amia търziȣ.
3° de modȣ, esem: калȣлȣ фȣџе — ѫte, ка вѫntȣлȣ.
4° de каȣsъ, adeкъ: фрate-seȣ mȣрi de фрiкъ, Пaȣлȣ ъmблъ ѫnчetȣ пеntрȣ къе флакȣ, пasъреа se кȣnoaще dȣпъ пеnе etc.

Фiпiтȣлȣ.

Biblioteca Metropolitană
București
Patrimoniu
NR. INVENTAR ....

www.digibuc.ro

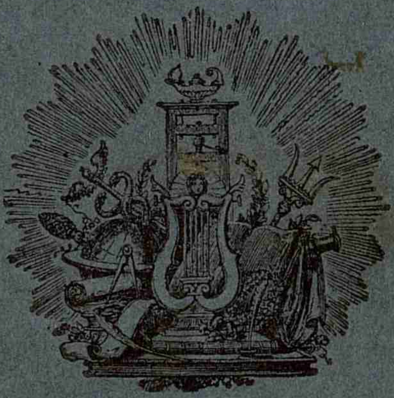

www.digibuc.ro